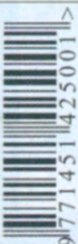

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 31. KOLOVOZA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 236

Informativno-politički tjednik. Izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

ISSN 1451-4257

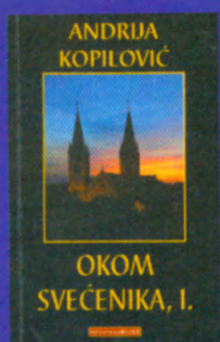

»Bunaričko proštenje 2007.«

ŠTOVANJE GOSPE OD SUZA

INTERVJU

LINO ČERVAR

400 dinara

400 dinara

400 dinara

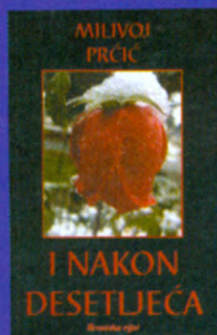
300 dinara

200 dinara

300 dinara

200 dinara

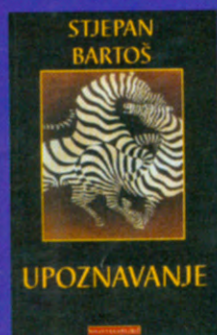
300 dinara

200 dinara

300 dinara

300 dinara

300 dinara

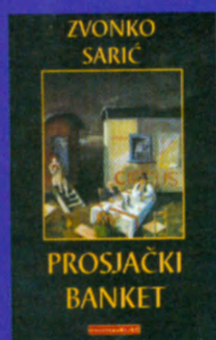
300 dinara

200 dinara

300 dinara

300 dinara

400 dinara

HRVATSKARIJEČ

Naručite knjigu!

Dostava preporučenom poštom, plaćanje poštaru po primitku.

Ime i prezime:

Ulica i broj:

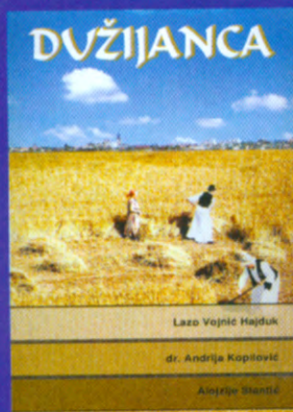
Poštanski broj, mjesto i država:

Telefon i e-mail:

Ovim neopozivo naručujem knjigu:

1., komada
2., komada
3., komada
4., komada
5., komada

Vlastoručni potpis:

5000 dinara

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine pod
rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Perspektive

Vatikanska diplomacija je nazočnošću svojih najviših dužnosnika na središnjoj svečanosti Dužijance i na Bunarićkom proštenju dala nedvojbenu podršku kako hrvatskom narodu na ovim prostorima tako isto i ekumenskim nastojanjima i procesima u ovom dijelu Europe. Drugim riječima, Hrvatima se u Vojvodini pruža znatno šira perspektiva da se uklape i uzmu udio u onim procesima kojim će se izvesti iz perspektive isključivo vlastitog dvorišta.

Ukoliko se to razumije moguće je izići iz uskih okvira bavljenja samim sobom i začaranog kruga međusobnog optuživanja, te se usmjeriti na rješavanje onih problema koji su još uvijek otvoreni – prije svega u okviru ostvarivanja kulturne autonomije i političke participacije predstavnika Hrvata na svim razinama. Naime, dobro je znano da još uvijek na poljima obrazovanja, kulture, informiranja i službene uporabe hrvatskoga jezika ima neriješenih problema, a ti su problemi češće povod za prozivanje i međusobno optuživanje nego li povod da se zajednički rješavaju. A da se zajedničkim naporima stvari mogu pomoći s mrtve točke svjedoči vijest da petnaestero učenika želi pohađati gimnazijsku nastavu na svom materinjem, hrvatskom jeziku. Naime, kako je priopćeno iz Ureda Hrvatskog nacionalnog vijeća u subotičkoj će Gimnaziji ipak biti formiran hrvatski odjel. Kako je rekla predsjednica Izvršnog odbora HNV-a, za uspjeh inicijative, koja, činilo se prije mjesec dana, nije uspjela, bilo je potrebno još malo rada s roditeljima i djecom. Uz »malo rada« broj od četiri učenika dostigao je potrebnih petnaest kako bi se mogao formirati odjel na hrvatskom jeziku društveno-jezičnog smjera u subotičkoj Gimnaziji. Uz ovu vijest stigla je i druga – da 22-oje djece u Osnovnoj školi »Matko Vuković« želi nastaviti školovanje u sedmom razredu na hrvatskom jeziku. Ove dvije vijesti svjedoče o tome da interes za školovanje na hrvatskom jeziku postoji i kada se energija usmjeri na prave ciljeve, uspjeh ne izostaje. U tom slučaju, kada manjinske institucije i organizacije rade »svoj posao« i postignu određene rezultate uz odgovarajuću podršku institucija i pojedinaca, bit će moguće ostvariti interese hrvatske nacionalne manjine i stvari u hrvatskoj zajednici neće više izgledati tako crne.

J. D.

Dužijanca u Subotici: Keith Simmons iz veleposlanstva SAD u Beogradu,
nadbiskup beogradske Stanislav Hočevar,
kardinal Theodore McCarrick i apostolski nuncij Eugenio Sbarbara

Hrvatskog odjela u Gimnaziji će ipak biti

Povijesni trenutak 4,5

Srbijanski i hrvatski ministri poljoprivrede postigli dogovor, no problem nije riješen

Korak bliže do rješenja otvorenog pitanja dviju država 14,15

Hrvatski redatelj Ivan Leo Lemo priprema predstavu u Subotici

»Tramvaj zvani želja« u listopadu pred publikom 28

Mara Zovko i Mirna Čičak, hrvatske tenisačice

Lijepi dojmovi 43

UKRATKO

Što prije zakon protiv diskriminacije

Ministar za rad i socijalnu politiku Rasim Ljajić traži što prije opći zakon protiv diskriminacije i zakon o ravnopravnosti spolova. »Neophodno je i usvajanje nacionalne strategije za poboljšanje položaja žena, prije svega onih koje žive na selu ili žena invalida, i sprečavanje diskriminacije Romkinja«, rekao je Ljajić na predstavljanju priručnika o unapređenju rodne ravnopravnosti. On je, na promociji održanoj u sjedištu Misije OEES-a u Beogradu, rekao da učešće žena na vlasti u Srbiji ne dostiže ni pet posto i da, kako je dodao, »ta realnost treba da se mijenja«. »Za uspostavljanje rodne ravnopravnosti u Srbiji problem predstavljaju mentalitet, stereotipi i percepcija javnosti o ulozi žena«, ocijenio je Ljajić.

On je ukazao i na problem buduće primjene usvojenih zakona, navodeći da se, prema istraživanju u devet zemalja, od kojih su šest članice Evropske unije a tri kandidati za članstvo, postojeći zakoni primjenjuju minimalno.

Potpora SVM-a odjelu na hrvatskom jeziku

Hrvatsko nacionalno vijeće obavijestilo je Savez vojvođanskih Mađara da su stvoreni svi uvjeti da se u subotičkoj Gimnaziji osnuje odjel na hrvatskom jeziku, a predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara István Pásztor je rekao da će učiniti sve da taj odjel krene 1. rujna.

»U tom smislu ja sam danas u više navrata obavio razgovor i sa Zoltanom Jegesom, koji je ispred SVM-a član pokrajinskog Izvršnog vijeća i pokrajinski tajnik za obrazovanje i kulturu, i u tom smislu ima određene obveze i ingerencije oko donošenja odluka. Ali definitivnu odluku o otvorenju tog odjela treba donijeti republički ministar za obrazovanje Zoran Lončar. Ja ću i kod njega založiti svoj skroman autoritet i autoritet SVM-a da pokaže razumijevanje za ovu značajnu šansu«, istaknuo je Pásztor.

Vodstvo SVM-a je izrazilo zadovoljstvo što poslije formiranja Uredništva programa na hrvatskom jeziku Radio Subotice i NIU »Hrvatska riječ« i poslije uvođenja hrvatskog jezika u službeni uporabu u Vojvodini, hrvatskoj zajednici može pomoći i u realizaciji ove inicijative.

Hrvatskog odjela u Gimnaziji će ipak biti

Povijesni trenutak

U odjel na hrvatskom jeziku društveno-jezičnog smjera u subotičkoj Gimnaziji od sutra bi trebalo krenuti 15-ero učenika, najavljeno je iz HNV-a

Iako je prije mjesec dana iz Hrvatskog nacionalnog vijeća priopćeno kako zbog malog broja prijavljenih neće biti formiran odjel na hrvatskom jeziku u subotičkoj Gimnaziji »Svetozar Marković«, prošle srijede smo neslužbeno saznali kako će ova inicijativa ipak biti realizirana.

To nam je u ponedjeljak potvrdila predsjednica Izvršnog odbora HNV-a Slavica Peić. »U HNV-u je procijenjeno da su ove godine sazrijele uvjeti za formiranje jednog odjela na hrvatskom jeziku društveno-jezičnog smjera u subotičkoj Gimnaziji, međutim, očito je nedostajalo još malo inicijalnog rada s roditeljima i djecom da bi se oni opredijelili za to. To je u međuvremenu urađeno i urodilo plodom jer imamo 15 prijavljenih učenika«, rekla je Slavica Peić.

ZELENO SVJETLO: »U tijeku je provođenje zakonske procedure, u tom smislu obavljani su razgovori s pokrajinskim tajnikom za obrazovanje Zoltanom Jegesom, te s predstavnicima Ministarstva prosvjete, i svi su nam dali 'zeleno svjetlo'. Predani su zahtjevi da se ubrza sve ono što je neophodno kako bi od 1. rujna odjel startao: u tijeku je procedura oko usaglašavanja udžbenika i nastavnih programa između Srbije i Hrvatske i poslan je zahtjev Ministarstvu prosvjete Republike Srbije za izdavanje rješenja za uvoz udžbenika i očekujemo da će oni tijekom ovog tjedna biti isporučeni«, objašnjava Peićeva.

Sastanak Odjela HNV-a za obrazovanje

Povodom početka školske godine, prošle subote i u ponedjeljak sastali su se članovi Odjela HNV-a za obrazovanje. Tom je prigodom usvojen nastavni program za 6. i 7. razred osnovne te prvi razred gimnazije iz predmeta hrvatski jezik, kao i izvršena evaluacija potrebnih udžbenika za 7. razred osnovne škole. Također, razgovaralo se o daljnjim aktivnostima Aktiva učitelja i nastavnika koji nastavu izvode na hrvatskom jeziku.

U radu sastanaka sudjelovali su Stipan Stantić (predsjednik Odjela), član IO HNV-a za-dužen za obrazovanje Jašo Šimić, Ana Čavrgov, Kata Suknović i Ruža Marjanušić.

► *Mnoge javne osobe se umjesto na činjenice oslanjaju na govornicu.*

► *Ja sam tolerantan čovjek. Ništa me se ne tiče.*

Dujizmi

► *Zabrinutost je nasljedna osobina. Nasljeđuješ je od djece.*

► *Otkada me promatraju, ne moram više pamtit.*

Prema njezinim riječima, nastavni kadar je također osiguran. »Ukoliko iz nekog predmeta ne bude predavača na hrvatskom jeziku, bit će za sada na srpskom jeziku, ali truditi ćemo se koliko god je moguće da se nastava izvodi na hrvatskom jeziku. Problema s prostorom i organizacijom nastave neće biti, budući da smo obavili razgovor s ravnateljem Gimnazije *Slobodanom Čampragom* i prije nego što smo pristupili pozivanju roditelja i djece da se izjasne za upis na hrvatskom jeziku«, kaže Peićeva.

DVOJBA KAO RAZLOG: Objašnjavajući kako je došlo do potrebnog broja prijavljenih učenika za pokretanje gimnazijskog odjela, predsjednica IO HNV-a je navela sljedeće: »Bilo je samo četvero njih koji su se izjasnili za ovu opciju prigodom upisa, dok su ostali bili u dvojbi i kada smo ih još jednom pozvali na razgovor i kada smo im predložili prednosti upisa na hrvatskom jeziku, odnosno koliko će dobrobiti kasnije imati od toga prigodom upisa na studij u Hrvatskoj, kao i činjenicu da će to biti jedan manji odjel u kojem će profesori moći bolje poznavati učenike i bolje im se posvetiti, onda su oni i prihvatili«.

Kako je dodala na kraju razgovora, izvan Subotice interesa za upis u ovaj odjel nije bilo, iako je u razgovoru s dužnosnicima iz Doma učenika bio riješen problem smještaja.

Komentirajući razloge zbog kojih je inicijativa HNV-a naišla na odgovor u posljednji trenutak, pokrajinski zastupnik i nekadašnji član IO HNV zadužen za oblas obrazovanja *Dužo Runje* je u izjavi za naš list kazao sljedeće: »Mislim da

Otvoraju se vrata za hrvatski odjel: Gimnazija u Subotici

se sada najozbiljnije prihvatilo ovoga zadatka, zbog ranijeg očekivanja da će netko ozbiljnije prihvatiti ovu inicijativu bez dovoljno uputa što je to, kakva je vizija, tko će predavati. Smatram da je ovo povijesni trenutak za hrvatsku zajednicu, jer je najteže doći do kritičnog broja učenika. Nakon ovoga će i drugi moći uvidjeti kakvi će biti rezultati i mi se nadamo da će dogodine i djeca iz drugih odjela preći u ovaj razred«.

D. B. P.

Sedmi razred u OŠ »Matko Vuković«

»Još jedna lijepa vijest je da se stvorila kritična masa od 22 djece u Osnovnoj školi 'Matko Vuković' za otvaranje sedmog razreda odjela na hrvatskom jeziku. Praktički će se iz odjela na srpskom izdvojiti ona djeca koja nastavu dalje žele nastaviti na hrvatskom, tako da ove godine uz šesti u ovoj školi imamo i sedmi razred na hrvatskom jeziku«, rekla je Slavica Peić.

36 prvaša na hrvatskom jeziku

Prema najsvježijim podacima iz Općine, u prvi razred u odjelima na hrvatskom jeziku u Subotici ove godine upisano je 36-ero djece. Inače, ukupan broj upisanih u prvi razred je 1456, od čega 1003 na srpskom i 417 na mađarskom jeziku.

Sutra počinje škola

Školska godina će u Općini Subotica početi u subotu 1. rujna, a konačni broj upisanih učenika znat će se sredinom rujna, čulo se u ponedjeljak na brifingu kod gradonačelnika Géze Kucsere. Premda je Ministarstvo obrazovanja i sporta pripremio kalendar školskih aktivnosti u kojemu stoji da će školska godina u Srbiji početi 3. rujna, u Subotici će učenici, ipak, u školu krenuti 1. rujna, kako bi se izbjeglo nadoknađivanje sata u studenom. Ovakva odluka donesena je na sastanku Aktiva ravnatelja osnovnih i srednjih škola i važi za sve škole u Općini Subotica, rekla je članica Općinskog vijeća zadužena za obrazovanje Edit Molnár Pintér.

M. K. K.

UKRATKO

Pokrajinski izbori uz dogovor s Beogradom

Predsjednik Skupštine Vojvodine Bojan Kostreš izjavio je da bi bilo »najracionalnije« da se pokrajinski i lokalni izbori održe istovremeno s predsjedničkim. U izjavi za »Dnevnik« Kostreš je kazao da do sada nije bilo razgovora među strankama vladajuće koalicije u Pokrajini o tajmignu predstojećih pokrajinskih izbora, zbog toga što se, kako je rekao, »oni ne mogu posmatrati izolirano od lokalnih ili predsjedničkih izbora«.

Naime, izbore za Skupštinu APV do sada je raspisivao predsjednik pokrajinskog parlamenta, ali je zakonom o provođenju novog Ustava Srbije to pravo prenijeto na prvog čovjeka republičkog parlamenta. Ustavnim zakonom također je propisano i da ti izbori, kao i lokalni i predsjednički, treba da budu raspisani do kraja ove godine. Kostreš smatra da do raspisivanja pokrajinskih izbora ipak neće doći bez konsultacija s vojvođanskom administracijom. Takvom njegovom uvjerenju može da ide u prilog i činjenica da je predsjednik Skupštine Srbije iz Demokratske stranke, koja je inače najjača stranka u vladajućoj koaliciji u Banovini, i to već drugi mandat. Prethodno u okviru koalicije DOS, a u ovom sazivu partneri su joj opet Liga socijaldemokrata Vojvodine i Savez vojvođanskih Mađara, te Pokret »Snaga Srbije«.

Najbolje iz Vojvodine

Na ovogodišnjoj 45. međunarodnoj sajamskoj manifestaciji »Pomurski sajam« koji se održava od 25. do 31. kolovoza u Gornjoj Radgoni u Sloveniji, prvi put će biti predstavljeni proizvodi, koji nose znak »Najbolje iz Vojvodine«. Ovi proizvodi stekli su pravo na nošenje ove oznake u okviru projekta Pokrajinskog tajništva za gospodarstvo, nakon što su zadovoljili stroge kriterije kvaliteta usuglašene sa europskim normama i standardima.

Proizvodi i projekt »Najbolje iz Vojvodine« bit će predstavljeni na zajedničkom štandu na ovom najznačajnijem poljoprivrednom sajmu u Sloveniji, na kojem će ove godine nastupiti više od tisuću petsto izlagača iz četrdeset zemalja.

Na »Pomurskom sajmu« će se predstaviti: Institut za ratarstvo i povrtlarstvo iz Novog Sada, »Soja Protein« iz Bečeja, »Dijamant« iz Zrenjanina, »Slovan Progres« iz Selenče, »Medoprodukt« iz Tavankuta, Industrija mesa »Bačka Topola«, kao i proizvođač meda Vladimir Hunjadi iz Petrovaradina.

Hrvatski kulturni centar »Srijem« pred projektom obnove zgrade

Hrvatski dom vraćen pravim vlasnicima

Nakon puno zalaganja, molbi i traženja, a u iščekivanju donošenja zakona o povratu imovine na republičkoj razini, Skupština Općine Srijemska Mitrovica 13. kolovoza ove godine vratila je zgradu Hrvatskog doma u ovlast prvom i pravom vlasniku - Hrvatskom kulturnom centru »Srijem«, pravnom nasljedniku svih hrvatskih društava koja su do kraja Drugog svjetskog rata djelovala u Mitrovici

Hrvatski dom, nekad...

Prije nekoliko godina Hrvatski kulturni centar »Srijem« pokrenuo je inicijativu i pravni postupak za povraćaj Hrvatskog doma u Srijemskoj Mitrovici. Nakon puno zalaganja, molbi i traženja, a u iščekivanju donošenja zakona o povratu imovine na republičkoj razini, Skupština Općine Srijemska Mitrovica 13. kolovoza ove godine vratila je zgradu Hrvatskog doma u ovlast prvom i pravom vlasniku – Hrvatskom kulturnom centru »Srijem«, pravom nasljedniku svih hrvatskih društava koja su do kraja Drugog svjetskog rata djelovala u Mitrovici.

Postupak vraćanja predstavlja plod suradnje i angažiranosti HKC »Srijem« u kulturnom i javnom životu grada i susretljivosti lokalne samouprave koja je, prepoznavši i uočivši djelovanje i doprinos HKC »Srijem« na kulturnoj i javnoj sceni, riješila u svojoj domeni ispraviti šezdesetogodišnju nepravdu i zgradu Doma, koja predstavlja prostranu prizemnu građevinu građenu u stilu neoklasicizma, proglašenu spomenikom kulture, vratiti na korištenje hrvatskom narodu.

POVIJEST ZGRADE: Krajem 19. stoljeća na teritoriju grada Mitrovice djelovalo je više hrvatskih društava, te se među članovima javila potreba za izgradnjom zdanja koje će pod svoj krov primiti i obuhvatiti rad svakog pojedinog društva na korist cjelokupne hrvatske zajednice. Gradnja zgrade Hrvatskog doma dovršena je 1928., a iste je godine 23. rujna obavljen obred posvete po dr. Špiletku, zamjeniku đakovačkog i srijemskog biskupa.

Do Drugog svjetskog rata u prostorijama Hrvatskog doma djelovala su hrvatska kulturno – umjetnička, prosvjetna i pjevačka društva, koja su predstavljala stjecište intelektualnih i kulturnih snaga onog vremena, te u povijesti grada Mitrovice ostavila neizbrisiv trag. U prostorijama Doma djelovala je Hrvatska mitrovačka kasina (utemeljena 13. prosinca

1880.), Hrvatska građanska obrtna čitaonica (utemeljena 7. veljače 1886.), Hrvatska čitaonica (10. siječnja 1891.), Hrvatsko pjevačko društvo »Nada« (1. srpnja 1885.), Hrvatsko ratarsko pjevačko društvo »Tomislav« (osnovano 1910.), Hrvatsko pjevačko društvo »Hrvatska omladina« (8. prosinca 1919.). Društva su nastajala u teškim vremenima kada je bilo zabranjeno koristiti hrvatski jezik ili kada je »nastalo potiskivanje svih duhovnih i moralnih vrijednosti, kada su principi istine, dobrote i ljepote bili svedeni na ništicu« (Ljetopis Hrvatskog pjevačkog društva »Hrvatska omladina«).

Nakon Drugog svjetskog rata, rad i djelovanje svih društava nasilno je ugušeno, a predsjednici i voditelji bivali su ubijeni ili protjerani iz Mitrovice, dok je zgrada Hrvatskog doma nezakonitim aktom prešla pod ingerenciju Općine Srijemska Mitrovica i pretvorena u Dom omladine. Prije deset godina utemeljen je Hrvatski kulturni centar »Srijem« kao legitimni nasljednik svih hrvatskih društava i koji je pod svojim okriljem obnovio njihovo djelovanje.

PROJEKT OBNOVE: Kod primopredaje zgrada je zatečena u prilično lošem i zapuštenom stanju, te nakon postupka povraćaja HKC »Srijem« se suočava s velikim projektom obnove i adaptacije Doma suvremenim potre-

Blagoslov Doma 1928.

bama. Na tom putu potrebna mu je pomoć kako lokalnih vlasti tako i hrvatskih institucija u Republici Srbiji i Republici Hrvatskoj.

»Bila je velika i opravdana potreba hrvatske nacionalne manjine u Srijemskoj Mitrovici za vraćanjem zgrade Hrvatskog doma poradi ostvarivanja mnogih kulturnih aktivnosti i očuvanja nacionalnog identiteta i jezika. Pravedno je da potomci koriste ono što su njihovi očevi i djedovi napravili. Hrvatski narod na ovim prostorima ima svoju dugu i slavnu povijest, a vraćanjem zgrade Hrvatskog doma pod kompetenciju HKC »Srijem« lakše će moći ostvarivati i čuvati svoj kulturni i nacionalni identitet u značajnijem i kvalitetnijem obujmu«, kazao je predsjednik HKC »Srijem« *Ivan Cingeli* i poručio: »Neka Hrvatski dom u Srijemskoj Mitrovici ponovno postane mjesto s kojega će se širiti 'ljubav prema bratu Hrvatu i ljubav prema svakom čovjeku u punom smislu te riječi', kako je to zapisano u ljetopisu Hrvatskog pjevačkog društva 'Hrvatska omladina'.«

C. I.

Osnovan ogranak DZH u Vajskoj

Demokratska zajednica Hrvata formirala je svoj prvi ogranak u Vajskoj, u Općini Bač. Na sastanku, održanom 26. kolovoza nazočni su bili predsjednik DZH *Đorđe Čović*, članovi predsjedništva: *Lazar Baraković*, *Antun Merković*, *Stipan Stantić*, te domaćini *Ivica Straćinski* i *Dario Bošnjak*.

Nakon pozdrava domaćina i uvodnih riječi skupu se obratio predsjednik Čović koji se osvrnuo na glavne razloge osnivanja DZH i upoznao nazočne s ciljevima i vizijom nove političke stranke. Ujedno je pozvao Hrvate i u okolnim sredinama da se priključe DZH kako bi svi zajedno došli do zacrtanih ciljeva. Nakon njegovog izlaganja nazočnima su se obratili Antun Merković i Stipan Stantić koji su ukazali na važnost i prednosti organiziranog djelovanja na političkoj razini.

Poslije predstavljanja stranke novi članovi ogranka DZH su se mogli uključiti u raspravu svojim sugestijama i pitanjima a po završetku radnog dijela organiziran je prigodni domjenak.

Članovi podružnice će izabrati svoje rukovodstvo na sljedećem sastanku.

H. R.

Sjednica MO DSHV u Bačkom Monoštoru

Utvrđene aktivnosti za predstojeće izbore

U Bačkom Monoštoru, 28. kolovoza održana je sjednica Mjesne organizacije Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini. Sjednici su, na poziv domaćina nazočili i *Petar Kuntić*, predsjednik DSHV i narodni zastupnik, *Mato Matarić*, dopredsjednik DSHV i predsjednik Podružnice u Somboru, *Dujo Runje*, dopredsjednik DSHV i *Antonija Čota*, članica Predsjedništva DSHV i odbornica u Općini Sombor. Razmatrana su sva aktualna pitanja iz stranačkog života i funkcioniranja stranke na mjesnoj razini i participiranju u vlasti u Općini. Najviše pažnje posvećeno je predstojećim izborima na svim razinama, a s oduševljenjem je primljena vijest o otvaranju odeljenja na hrvatskom jeziku u Gimnaziji u Subotici. Iznijete su pozitivne ocjene o načinu organiziranja, dočeka i sadržaja povijesnog putovanja u Blagaj, Sinj i Međugorje, a razgovarano je i oko organizacije proslave 17 obljetnice somborske podružnice DSHV koja će biti upriličena 7. rujna u KTC-u uz nazočnost oko 300 članova stranke i gostiju, a koja se organizira u povodu primitka više od 50 novih članova u stranku. Gosti su upoznali članove MO sa aktivnostima stranke u prethodnom razdoblju, a vezane su za ostvarivanje prava Hrvata, te o aktivnostima u narednom razdoblju, a vezane su za organiziranje mladeži i veće sudjelovanje žena u radu stranke. Na sjednici je ocijenjeno da je rad stranke poboljšan, pozdravljena je inicijativa za organiziranjem mladeži i na mjesnim razinama te utvrđeni konkretni zadaci u pripremanju i aktivnostima za predstojeće izbore. Zaključeno je također da se informiranost na razini stranke mora poboljšati te je s tim ciljem dogovorena distribucija stranačkog glasila među članstvom i čvršći kontakti napose u dijelu koji je odnosi na aktivnosti stanke u narednom razdoblju u koje se Monoštorci, članovi DSHV žele aktivno uključiti.

M. M.

U MZ Gat i Aleksandrovo

Prioritet asfaltiranje ulica

Najmlađa predsjednica Skupštine MZ Gat iz redova DSHV-a

Piše. Nenad Budinčević

Rezultati izbora za članove skupština mjesnih zajednica i dogovori čelnika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini s predstavnicima ostalih partija doveli su do toga da ova stranka ima tri predsjednika skupštine iz svojih redova. To su: *Miroslav Kiš* (Verušić), o kome je bilo riječi u prošlom broju, *Josipa Vojnić Tunić* (Gat) i *Robert Budinčević* (Aleksandrovo).

Koalicija Demokratske stranke i DSHV-a u Mjesnoj zajednici Gat osvojila je 9 mandata, Liga socijal-

demokrata Vojvodine 4, a po jedan mandat G 17 Plus i Demokratska stranka Srbije. Prema predizbornom koalicijskom sporazumu, predsjednik Skupštine je iz DSHV-a, predsjednik Savjeta iz DS-a, dok je sa zamjenicima obratno.

U GATU NAJMLAĐA PRED-SJEDNICA SKUPŠTINE: Na konstitutivnoj sjednici, održanoj 20. srpnja, za Josipu Vojnić Tunić (1985.) glasovali su vijećnici LSV-a i jedan iz redova G17 Plus. Kako kaže, od tajnice je čula da je najmlađa predsjednica skupštine MZ.

»S obzirom na to da su mi svi članovi ukazali povjerenje, truditi ću se to i opravdati«, kaže za HR Josipa Vojnić Tunić. »Po rezultatima izbora vidi se da su građani podržali ovu koaliciju«.

Na prvoj radnoj sjednici bilo je riječi o polugodišnjem izvještaju i usvajanju rješenja općinske odluke glede rebalansa proračuna. Dogovoreno je da će vijećnici tijekom kolovoza biti na godišnjem odmoru, a s radom započinju u rujnu.

»Koliko sam upoznata, u MZ Gat postoji praksa da se Savjet sastaje jednom tjedno. Stoga ćemo taj običaj i nastaviti. Na sastancima je uvijek prisutan i predsjednik Skupštine, te se skupa dogovaraju u svezi rada. Sjednice Skupštine bit će održavane po potrebi, i svakako na praznik MZ Gat, 12. prosinca«, objašnjava najmlađa predsjednica jedne skupštine MZ u Subotici.

Većina mještana Gata su starije osobe i raseljene osobe. U ovoj mjesnoj zajednici nema poduzeća, niti postoji mjesni samodoprinos.

»Gat je jedno od siromašnijih naselja. Imamo problem s infrastrukturom, a zbog blatnjavih ulica u suradnji s Direkcijom za izgradnju Općine gledat ćemo da riješimo

Predsjednica Skupštine MZ Gat: Josipa Vojnić Tunić

problem Đakovske i Ulice Ruđera Boškovića. Ispred sportskog igrališta u Ulici Vladimira Đanića, koje je otvoreno prošle zime, trebalo bi napraviti parkiralište. To je potrebno uraditi ispred vrtića u Gundulićevoj ulici i kod ulaza u Kersko groblje«, kaže Josipa Vojnić Tunić.

Ona smatra da bi kod raskrižja ulica Dragojle Jarnjević i Otmara Majera na građevinskom zemljištu

Pločnici su problem na cijeloj teritoriji MZ Gat

Neasfaltirane ulice MZ Gat

bilo dobro napraviti dječje igralište. Direktor Direkcije *Dragan Trklja* obećao im je pomoć u vezi s realizacijom projekta. Tijekom ljeta, slojem asfalta presvučen je dio Palmotićeve, a isto je planirano za Gundulićevu, te ulice Filipa Višnjića, Kralja Zvonimira i Kalora Milodanovića, koju bi trebalo proširiti, jer je spona k Buvljaku s Beogradskog puta.

»Imamo obećanje da će Ulica Ivana Antunovića sredstvima Nacionalnog investicijskog plana biti popravljena. Pločnici su problem na cijelom teritoriju MZ Gat, ali najvažnije je da su ovih dana započeli radovi oko pločnika na Somborskom putu. Također, željela bih poraditi na ozelenjavanju cijele mjesne zajednice. Još jedan od problema u MZ Gat je kanalizacija, i to u vrijeme obilnih padalina. Po mojim saznanjima, predsjednik Općine obećao je da će izgradnjom prečištača biti riješena kanalizacijska mreža, čemu se najiskrenije nadamo«, iskrena je Vojnić Tunić.

U »ŠANDORU« NISU ZABORAVILI NA BUNARIĆ: Mjesna zajednica Aleksandrovo upamćena je po tome što su mještani mogli glasovati za jednu od čak 11 lista. Srpska radikalna stranka i DS imaju po 3 člana u skupštinskim klupama. DSHV, Savez vojvodanskih Mađara i Ekološka stranka »Zeleni« imaju po dva, dok LSV, G17 Plus i Grupa građana »Bunjevci« imaju po jedan mandat. DSHV je u koaliciji s DS, G17 Plus i Ekološkom strankom, te s 8 mandata imaju veći-

nu. Za predsjednika Skupštine MZ izabran je *Robert Budinčević* (1961.) iz DSHV-a. Njegov zamjenik, kao i predsjednik Savjeta su iz Demokratske stranke, dok je zamjenik predsjednika Savjeta iz Ekološke stranke »Zeleni«.

»DSHV je na razini Republike u koaliciji s DS-om. U dogovoru s koalicijskim partnerima odlučeno je kome će pripasti koja funkcija«, kaže za HR predsjedavajući Skupštine MZ Aleksandrovo Robert Budinčević.

Konstitutivna sjednica održana je početkom srpnja, a nakon toga održan je i prvi redovan sastanak. Do kraja mjeseca vijećnici bi se trebali ponovno okupiti. Jedna od glavnih tema bit će proračun.

»Imali smo sastanak s općinarima i dogovorili se o tome kako bi trebalo rasporediti sredstva iz proračuna, koji je, u odnosu na prošlu godinu, veći za 6 posto. Planiramo zamijeniti patos u KUD 'Aleksandrovo', a počela je izgradnja ograde između osnovne škole i zgrade Mjesne zajednice«.

Iz Direkcije je odobreno 110 tisuća dinara. Dio sredstava namijenjen je za asfaltiranje 930 metara Ulice Borivoja Mišića, a u vezi s tim potpisan je i ugovor. Osim toga, potrebno je asfaltirati dvije kraće ulice od po stotinak metara.

»Od starog saziva naslijedili smo plan, a ostao nam je i dio sredstava. Za kanalizacijsku mrežu u Ulici Željka Milivojevića predat ćemo zahtjev JKP 'Vodovod i kanalizacija'. Još jedan od problema je znak na ulazu na Bunarić, koji je postavila Direkcija. Naime,

zabranjen je ulaz traktorima i radnim strojevima. Znak je skinut, ali je potrebno postaviti podznak, koji bi ukazivao na to da ova zabrana ne važi za mještane Bunarića«, objašnjava Budinčević.

Prema njegovim riječima, sastanci teku bez problema, a samo dva puta je deset članova glasovalo ZA. Kako to biva u skoro svakom naselju, i u »Šandoru« građani predočavaju svoje probleme mještarnima u MZ.

»Sastavi Skupštine i Savjeta su dobri. To su ozbiljni ljudi, koji žele raditi u korist mještana, bez obzira na to iz koje su stranke. Mjesečno ćemo imati makar jedan sastanak. Početak je strahovito težak. Kao predsjedavajući, nisam mislio da ću imati toliko posla. Imamo jako mnogo planova, a nećemo zaboraviti ni Bunarić, koji je dio Aleksandrova«.

Budinčević kaže kako je pokrenut zahtjev za uvođenje telefonskih linija i vodovodne mreže, a

Predsjednik Skupštine
MZ Aleksandrovo:
Robert Budinčević

potrebno je oko 100 priključaka. Osim toga, od Direkcije očekuju da provede u djelo ideju o biciklističkoj stazi do Bunarića, koja bi mnogima dobro došla.

»Čekamo objašnjenje proračuna, pa ćemo ići dalje s planovima i akcijama«, zaključuje Budinčević.

Nećemo zaboraviti ni Bunarić, koji je dio Aleksandrova

Lino Červar, izbornik hrvatske rukometne reprezentacije i saborski zastupnik

Ideja koja je postala zajedničkom vizijom

*Pripreme za velike ispite tijekom 2008. godine **

*Transformacija hrvatskoga rukometa**

*Korijeni stvaranja šampionske momčadi od nekadašnjih gubitnika **

Motivacija kao iznimno važan faktor uspješnosti momčadi Politika i sport*

Intervju vodio: Dražen Prčić

Kada je 2002. godine preuzeo rukometnu reprezentaciju Hrvatske, puno je skeptika odmahnilo rukom i predvidjelo njegov brzi kraj na izborničkom mjestu. Posve suprotno, Lino Červar je već sljedeće godine (2003.) postao svjetskim prvakom u Portugalu, a godinu kasnije s Balićem, Metličićem, Šolom i ostalim zlatnim reprezentativcima zasjeo i na Olimp, osvojivši olimpijsko zlato na Olimpijskim igrama u Ateni. Ovaj profesor po struci i veliki rukometni stručnjak po znanju, dokazao je svima što znači osjećati rukomet, stvorivši skupa sa svojom talentiranom momčadi novi model igre u jednom od najtrofejnijih hrvatskih momčadskih sportova. O svemu što ga je pratilo tijekom posljednjih nekoliko godina, razlozima uspjeha i najvećih rezultata, te svom političkom angažmanu, u ekskluzivnom razgovoru za Hrvatsku riječ govori izbornik hrvatske rukometne reprezentacije i saborski zastupnik Lino Červar.

HR: Brojni su uspjesi iza hrvatske rukometne reprezentacije, proteklih nekoliko godina na impresivnoj sportskoj nanizano je gotovo sve što se može osvojiti u ovome sportu. Kakav je aktualni trenutak jedne od najboljih nacionalnih vrsta svih vremena?

Tekuća 2007. godina predstavlja, praktički, predvečerje velikih natjecanja koja nas očekuju sljedeće godine. Već početkom siječnja na programu je Europsko prvenstvo u Norveškoj, koncem svibnja igraju se kvalifikacije za odlazak na Olimpijske igre u Peking, dok je kolovoz rezerviran upravo za OI gdje će Hrvatska, mislim, sigurno igrati, braniti naslov iz Atene 2004. i imati šansu da po treći put u svojoj povijesti osvoji zlatno olimpijsko odličje za, bez konkurencije, najtrofejniji hrvatski kolektivni sport. I poslije svih ovih velikih natjecanja stiže i 2009. godina, kada je Hrvatska domaćin Svjetskog prvenstva...

HR: Rukomet je po jednoj okolnosti, točnije nepobitnoj činjenici, jedinstven u svijetu sporta, jer je praktički Europsko prvenstvo jače natjecanje nego svjetski summit najboljih rukometnih vrsta. I pokarj osvojenih svih svjetskih i olimpijskih naslova, Hrvatska još uvijek nije zasjeo na »krov Europe«.

Jest, to je zbilja istina, unatoč činjenici da je Hrvatska bila prvak i doprvak svijeta, te je aktualni olimpijski pobjednik. No, isto tako gledano, na svim tim natjecanjima pobjede i trijumfi su izborni protiv poglavito vrha europskoga rukometa, jer već godinama europske reprezentacije dominiraju svjetskom scenom i Hrvatska s uspjehom igra s njima.

HR: Poput, primjerice nogometa, i rukomet je tijekom posljednjih godina doživio svojevrsnu transformaciju u tzv. totalno stanje igre, koja se bazira na jednom posve novom konceptu poimanja cjelokupnog aspekta. Konkretno, tran-

sformacija hrvatskog rukometa neraskidivo se vezuje uz Vaše ime i Vaš dolazak na čelo reprezentacije. Što je to što ste »donijeli« prihvaćanjem izborničkog mjesta u jednom od najgorih trenutaka hrvatskoga rukometa?

Ovu generaciju hrvatskih rukometaša koju sam preuzeo 2002. godine, zapravo krasi jedan novi model igre koji je postao ne samo naš, već i model igre koju su preuzele i ostale najkvalitetnije svjetske reprezentacije. To je danas već svojevrsan uzor i model, zahvaljujući uspješnoj prezentaciji od strane naše reprezentacije, pa bi se čak moglo reći kako je to postalo jedna sportska umjetnost i vještina. Jer kad gledate kako igra jedan *Ivano Balić*, to nije ono što se može naučiti iz knjiga, to je praktično već jedna znanost, osobnost čovjeka čija igra prelazi u virtuoznost, a cijela reprezentacija na čelu s njim pokušava »igrati« – govoriti, šaljući s terena poruke svim ljubiteljima ovoga sporta. Danas je opće poznata životna priča svih proslavljenih hrvatskih rukometaša. Također se zna kako su oni mahom svi došli iz provincije, okupljeni u trenucima kada je naš rukomet gotovo bio među posljednjima na svijetu. Najbolji primjer tadašnjeg stanja je bila okolnost da smo 2002. godine na Europskom prvenstvu u Švedskoj bili posljednji, čak iza jednog Izraela. I tada se postavlja pitanje, koje je postavljao cijeli rukometni svijet: »Je li moguće da jedna reprezentacija koja je bila posljednja u Europi za samo dvije godine postane svjetski i olimpijski prvak?«. Umjesto odgovora ponudit ću činjenicu da je Hrvatska u trenucima osvajanja oba svjetska vrha imala nevjerojatan prosjek od 22-23 godine starosti, a opće je poznato kako se kulminacija sportskih momčadskih uspjeha događa kada igrači dostižu svoju punu natjecateljsku zrelost negdje već bliže tridesetima. Čini se kako je upravo ta veličina hrvatskog reprezentativnog rukometa nastala u sposobnosti ranijeg dostizanja igračke zrelosti, ne vezujući je za kasniji dobni uzrast. Osobno smatram kako se u svakom kvalitetnom sportašu krije potencijalni svjetski šampion samo se mora biti uporan, istrajan, te imati i malo sreće, i to bi bila moja poruka svim mladim ljudima.

HR: Uspoređujući, posve logično, dva

najveća uspjeha hrvatskog momčadskog sporta u posljednjih deset godina, nogometno treće mjesto i rukometno prvo mjesto na svijetu, stječe se dojam kako iza oba stoje velike zasluge izbornika dviju nadarenih gene-

»nema jačeg političara od trenera«. Jer trener je taj koji mora podizati mostove među igračima, mora napraviti orkestar kojim dirigira, dok nažalost političari često znaju upravo rušiti mostove među ljudima. Tu vidim svoju prednost i kao

racija sportaša. Koliko je trenerski utjecaj presudan za finalizaciju kvalitete koja, na koncu, donosi velike pobjede kada je to najvažnije?

Trenerska pozicija u suvremenom sportu je iznimno nezgodna, a s obzirom da sam aktivno angažiran i u politici, volim često reći kako

trener, ali i kao političar. Opet, uz rukomet ja sam, kao profesor, predavao hrvatski jezik u školi, bivajući u stalnome kontaktu s mladim ljudima, svakodnevno »upijajući« njihovu psihologiju i pokušavajući shvatiti njihov svijet. Također, sa samo 23 godine postao sam jedan od najmlađih rukometnih trenera

na ondašnjim državnim prostorima, i iako je primjerice postava moje rukometne momčadi bila starija od mene, uspijevao sam ih držati »postrojene na centru«.

HR: Rukomet je obično sportski put, ali se isto tako čini, vrlo vjerojatno, da biste uspjeli baveći se i nekim drugim sportom. Tko je bio glavni krivac za Vaš angažman u ovom dinamičnom momčadskom sportu koji objedinjava tjelesnu i mentalnu snagu?

Bez dvojbe to je bio *Jura Radović*, koji nas je »otrovaio« rukometnim sportom, da smo se svi u školi morali baviti isključivo tim sportom i niti jednim drugim. Bilo je to negdje u mojoj 13. godini, danas već pomalo davne 1963. godine, i već tada sam zahvaljujući njemu, našem nastavniku u školi, počeo dublje ulaziti u tajne ovoga lijepoga sporta. Tada je bilo pitanje prestiža baviti se rukometom u jednom malom mjestu kakav je Umag tada bio. No, vratio bih se još malo na ulogu trenera, osobe koja mora, prije svega, imati ideju, zamisao kako doći do konačnoga cilja, usput preskačući sve prepreke na tome putu. A ta individualna ideja, ona se vremenom i radom u momčadskom sportu mora jednostavno pretvoriti u kolektivnu viziju cijele ekipe.

HR: Kako ste, uz neosporno veliko rukometno znanje, uspjeli motivirati posve demoraliziranu momčad i od gubitnika stvoriti velike sportske šampione?

Moj prvi susret s reprezentativnom momčadi dogodio se, ciljano, u jednoj običnoj prostoriji, a ne u sportskoj svlačionici. I to u trenutku kada nitko osim mene nije htio prihvatiti mjesto izbornika. Za taj prvi susret s mojim budućim igračima pripremio sam se vrlo ozbiljno, odlučivši im se obratiti »iz srca«. Čistom istinom. Također sam im predložio sve negativne novinske napise o njima, u kojima su bili gotovo postavljeni na rub sportskoga srama kao jedna neodgojena i bezlična generacija koja nema što obećati za budućnost. Zapravo za mene je to bila jedna provokacija, izazov za budući rad u kojemu nisam mnogo prihvatiti okolnost da pred sobom imam neke loše mlade ljude. Također, samo moje preuzimanje reprezentacije praćeno je minimalnim napi-

Biografija

Lino Červar je rođen 1950. godine u selu Delići, Općina Vrsar. Diplomirao je na Pedagoškoj akademiji 1971. godine i stekao zvanje nastavnika hrvatskoga jezika. Izvanredno je diplomirao na studiju novinarske škole na Saveznom institutu za novinarstvo u Rijeci. Trenersku rukometnu karijeru započeo je 1974. godine. Uveo je Umag iz pete lige u prvu saveznu lige SFRJ. Radio je kako trener u: Austriji (Klagenfurt), bio izbornik Italije (1994.-2000.), te u klubovima Badel 1862, Al Pi Prato i Papillon Coversano. Imenovan je izbornikom hrvatske rukometne reprezentacije 2002. godine. S reprezentacijom je postigao najveće uspjehe hrvatskoga rukometa.

sima i s prilično velikom dozom omalovažavanja i sumnji glede budućih rezultata. Zaboravljajući, pritom, moje prijašnje trenerske rezultate kada sam uspio Umag dovesti iz pete lige u nekadašnju prvu jugoslavensku ligu, reprezentaciju Italije prvi puta nakon 45 godina na Svjetsko prvenstvo i s njom osvojenu srebrnu medalju na Mediteranskim igrama, također po prvi put u povijesti. Sve te negativne novinske napise o njima, reprezentativcima Hrvatske, i meni kao njihovom budućem treneru, pročitao sam im iza zatvorenih vrata i oni su se smijali svemu tome. Onda sam im predočio svoju ideju, da im nudim uspjeh i da iskreno vjerujem u to što radim. Naravno, ukoliko me budu slijedili na tom putu, putu stvaranja vizije zajedničke budućnosti...

HR: Kada su se počeli nazirati prvi obri-si ostvarivanja Vaše zamisli i kada je ideja stvaranja velike reprezentacije počinjala bivati realnom?

Već nakon dva treninga s reprezentativcima znao sam da možemo stići do velikih rezultata, a konkretan dokaz bili su kvalifikacijski ogledi protiv Češke za plasman na Svjetsko prvenstvo u Portugalu. Po mišljenju novinara, mi tada nismo imali nikakve šanse, osobito zato što sam pred ove susrete imao desetak otkaza od strane bivših reprezentativnih igrača. Međutim, kroz nekoliko treninga i okupljanja nove momčadi shvatio sam kako oni uviđaju i prihvaćaju moju viziju i već tada sam znao da ćemo biti hit momčad na Svjetskom prvenstvu. Ne mogu reći kako sam znao da ćemo biti baš svjetski prvaci, ali jamačno sam znao da ćemo nešto postići. Povrh svega što smo na otvaranju izgubili prvi susret protiv autsajdera Argentine, gdje su se čak i suci koji su nam sudili čudili kako smo mogli biti poraženi nakon odlične i vrlo inovativne igre. Ali, tada se počeo radati jedan posve novi rukomet. Rukomet iz snova. Pun ideja i kreativnosti, s posve drugačijim pristupom samoj igri. Ostalo je već sve poznato. Hrvatska je u nastavku Svjetskog prvenstva nanizala sve pobjede i postala prvakom rukometnoga planeta.

HR: Mnoge je iznena-dio Vaš politički angažman i mjesto u saborskoj

klupi. Kako je došlo do Vašeg aktivnog sudjelovanja u političkom životu Hrvatske?

Premijer dr. Ivo Sanader me je zamolio da pomognem HDZ-u na

metnoga igrališta, on se prostire mnogo dalje u želji širenja vizije jednoga boljega svijeta kroz doprinos, primjerice u sportu. Glede još pozicije saborskoga zastupnika

prošlim parlamentarnim izborima i vjerujući ogromnoj podršci građana i ljudi koji podržavaju ono što radim, odlučio sam prihvatiti poziv i aktivno se uključiti u politički angažman. Ponavljam, želim pridonijeti boljitku našega čovjeka, vjerujem u ljude i želim pomoći. Jer i moj sportski angažman na terenu i odnos prema igračima predstavljaju primjer poštene politike u smislu ljubavi prema čovjeku, bez obzira koje on nacionalnosti, vjere ili političke opcije bio. Nudim jednu humanu, solidarnu politiku, altruizam kroz kolektivnu igru u momčadskom sportu kakav je rukomet. Moj angažman nije samo na tih 40-ak metara ruko-

mogu samo reći kako nigdje ne postoji škola za takovo mjesto, već se mora razvijati osjećaj najboljeg mogućeg artikuliranja narodnog promišljanja, tj. promišljanja ljudi koji su me izabrali na to mjesto. Upravo to i nastojim raditi i tako se ponašati sve vrijeme.

HR: Kao čovjeku koje-mu je pošlo za rukom biti uspješnim i u jednom i u drugom društvenom području, kako biste odredili razliku između sporta i politike?

U sportu se, za razliku od politike, ne želi vladati nad ljudima. Također, plemenitost i osnovne moralne vrijednosti više su zastupljene u sportu nego u politici u

kojoj pak ipak vlada poznato pravilo »sve za vlast«. Negdje sam pročitao kako, u nekom budućem vremenu, kada opća društvena svijest bude znatno razvijenija i na višoj mentalnoj razini, neće biti više potrebe za političarima.

HR: Vratimo se ipak sportu, rukometu i njegovoj budućnosti u naraštajima koji trebaju naslijediti Vašu šampionsku momčad. Kakva je trenutačno perspektiva nadolazećeg vala mladih hrvatskih rukometaša?

Iako me svi često nazivaju buntovnikom zbog svojih istupa i komentara, ne mogu a ne zamijetiti kako situacija u radu s mladim kategorijama nije baš sjajna i osobno nisam oduševljen trenutačnim stanjem. I to ne samo u rukometu, već i u drugim sportovima. Prije svega, ne vjeruje se mladima i postoji nepovjerenje društva prema mladima, a samim tim, uzvratno, i mladih prema društvu. Evidentno je da mladi ne žele biti u okovima zastarjelih shvaćanja i poimanja društva, jer ipak su oni rodonačelnici prihvaćanja novih tehnologija i razvoja društva. Konkretno na sportskom planu, mislim da je nedovoljno razvijen stručan trenerski kadar i često se događa da mlad igrač preraste svoga učitelja i nema mu tko pomoći u daljnjem razvoju. Upravo zbog toga se dešava da isti takvi treneri nastoje »ukalupiti« igrače i držati ih limitirane za daljnji napredak. Birokratskim preprekama smo izgubili mnogo stručnjaka, koji na primjer nemaju kineziološki fakultet i zbog toga nisu adekvatni za rad, te su bili onemogućeni dati svoj doprinos zasnovan na bogatom iskustvu. Tako je nastao veliki vakuum između pravih učitelja i onih koji to misle da jesu...

HR: Poslije toliko uspjeha na sportskom i životnom planu, što Vas vuče dalje prema sferama interesiranja u budućnosti?

Još uvijek sam znatiželjan, nemirna duha i želim nova saznanja, nove istine. Sav sam u knjigama i proučavanju brojnih oblasti, kako iz sporta tako i iz ostalih društvenih grana. Glede rukometa još uvijek imam trenerskih ambicija, ima još puno toga za »osvojiti«, jer uvijek mislim da se može ići naprijed! To je ta avangarda i želja za stalnim učenjem... ■

Kalman Kuntić, savjetnik u Pokrajinskom tajništvu za informacije

Pomoć projektima za informiranje nacionalnih manjina

Pokrajinsko tajništvo za informacije stvara i uvjete da građani koji su pripadnici različitih nacionalnih zajednica imaju pravo i priliku slobodno se izražavati i čuvati svoj jezik putem medija

Poslove pokrajinske uprave obavljaju pokrajinska tajništva i druga upravna tijela. O radu Pokrajinskog tajništva za informacije, o projektima manjinskih zajednica vezanih za informiranje i o problematici informiranja hrvatske zajednice putem elektroničkih medija razgovarali smo sa savjetnikom pokrajinskog tajnika za informacije *Kalmanom Kuntićem*.

Zadatak Kalmana Kuntića je da evaluira projekte koji su dobili potporu Pokrajinskog tajništva za informacije, što u praksi znači sustavno i objektivno vrednovanje, ocjenjivanje i procjenjivanje određenih projekata.

EVALUACIJA PROJEKATA:

»Pokrajinsko tajništvo za informacije najmanje jednom godišnje raspisuje javni natječaj, kojim se pruža podrška tehničko-tehnološkom unapređenju lokalnih i regionalnih medija, a stalno je otvoren natječaj za informiranje javnosti, odnosno građana Vojvodine. Prije dodjele sredstava po natječaju, ustanovljava se opravdanost određenih projekata, a moj je posao analiza rezultata u odnosu na prethodno postavljene ciljeve određenih projekata za koja su dodijeljena sredstva. Dakle, evaluacija pomaže prilikom mjerenja uspješnosti projekta, njegove efektivnosti. Evaluacija je zaokupljena proizvodom projekta, što znači da daje odgovor na pitanje jesu li dodijeljena sredstva namjenski trošena, u kojoj mjeri projekt dostiže postavljene ciljeve i u kojoj su mjeri, zahvaljujući projektu, postignuti ciljevi što je moguće boljeg informiranja građana«, kaže Kalman Kuntić i ističe kako su aktivnosti Pokrajinskog tajništva za informacije usmjerene k stvaranju uvjeta za nesmetano ostvarivanje prava na slobodu izra-

žavanja, bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi.

»Pokrajinsko tajništvo stara se o unapređenju tolerancije, a stara se i da u potpunosti cjelokupnoj javnosti budu dostupne informacije o radu i odlukama Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine, Izvršnog vijeća Vojvodine i pokrajinskih tijela uprave. Tajništvo stvara i uvjete da građani koji su pripadnici različitih nacionalnih zajednica imaju pravo i priliku slobodno se izražavati i čuvati svoj jezik putem medija«.

PROJEKTI ZA INFORMIRANJE NACIONALNIH MANJINA: Kalman Kuntić kaže kako su projekti za informiranje nacionalnih manjina specifični u odnosu na projekte većinskog naroda.

»Projekti za informiranje nacionalnih manjina po pravilu obuhvaćaju manje angažiranih osoba koje rade u okviru određenog projekta, što znači da takvi projekti iziskuju i manje sredstava, a činjenica je da manjinski projekti za informiranje nisu toliko interesantni za plasiranje promidžbenih poruka koje mogu biti jedan od izvora priljeva sredstava. Mislim da su noviji projekti nacionalnih manjina u stanovitoj prednosti, jer nisu opterećeni patinom koja seže iz vremena komunističkog režima. Takvi projekti ne robuju klišeju ili su mnogo spremniji mijenjati klišeje. Važno je i što je u okviru tih projekata manji broj zaposlenih i zato su ekonomski prilagodljiviji. Dobar primjer je rad Novinsko-izdavačke ustanove 'Hrvatska riječ'. Medijski proizvodi ove ustanove su u vrhu izdanja koje Pokrajinsko tajništvo za informacije podržava«, kaže Kalman Kuntić i naglašava da će neovisno o tome tko bude vodio skrb o informiranju u Vojvodini, potrebe manjinskih

listova biti servisirane, a aktualno je pitanje glede informiranja vlasnička transformacija općinskih i regionalnih elektroničkih medija. **NACIONALNA VIJEĆA TREBAJU SKRBITI O ELEKTRONIČKIM MEDIJIMA:** »U ovo vrijeme vlasničke transformacije elektroničkih medija doista će biti potrebno pažljivo procijeniti kojim će se općinskim i regionalnim medijima dodjeljivati pomoć. Trebat će procijeniti koji će mediji moći 'preživjeti' transformaciju i koji mediji mogu pružiti kvalitetnu informaciju, kako na većinskom jeziku, tako i na jezicima nacionalnih manjina. Naše će tajništvo obratiti pozornost na to, da se na određeni način podupru oni mediji čiji će programi sadržavati segmente informiranja građana Vojvodine i na jezicima nacionalnih manjina. No, tu je slika još uvijek 'mutna', treba sačekati da se završi raspodjela frekvencija«.

Glede rješenja informiranja hrvatske zajednice putem elektroničkih medija, Kalman Kuntić ističe inicijativu Mađarskog nacionalnog vijeća za rješenje elektroničkog informiranja na manjinskim jezicima.

»Svojedobno je predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća László Jozsa, iznio prijedlog rješenja ove problematike. Prema njegovim riječima, nabolje rješenje je

da nacionalna vijeća utvrde koje su potrebe nacionalnih manjina kada su u pitanju elektronički mediji, te da temeljem takvog uvida i izrađenog proračuna, naše tajništvo, kao i druga tajništva, već prema ovlastima, izdvoje određena sredstva za mogućnost formiranja radio i televizijskih postaja koje će emitirati program isključivo na manjinskim jezicima. Naravno, te postaje bi se morale truditi da što više i same zarade, ali s obzirom da se radi o malom auditoriju, ti bi programi morali imati državnu potporu i mislim da je to najbolje rješenje ovog problema. Smatram da upravo ta ideja, da nacionalna vijeća, kao krovna tijela nacionalnih manjina, vode skrb o elektroničkim medijima, vodi rješenju problema. Dakle, nacionalna vijeća trebaju biti i osnivači tih medija«.

S obzirom da je Izvršni odbor HNV-a podnio zahtjev NIU »Hrvatska riječ« i za izvješće o aktivnostima ove ustanove u oblasti produkcije radio i televizijskog programa, na pitanje jesu li postojeće novinsko-izdavačke ustanove na manjinskim jezicima, koje financira Pokrajinsko tajništvo za informacije, zadužene i za informiranje na elektroničkim medijima, Kalman Kuntić je izričit: »Apsolutno ne!«

Z. Sarić

Srbijanski i hrvatski ministri poljoprivrede postigli dogovor, no problem nije riješen

Korak bliže do rješenja otvorenog pitanja dviju država

Lipicanci idu u Hrvatsku, ne zna se samo koji, kako i kada

Ni poslije dogovora u vrhu srbijanske i hrvatske vlasti nije poznato kakva će biti sudbina nekoliko desetina hrvatskih lipicanaca koji su već godinama na privatnoj ergeli *Todora Bukinca*. Ministri poljoprivrede dviju država, koji su je u utorak posjetili kako bi vidjeli konje, poručili su javnosti da je rješenje problema gotovo na dohvata ruke, no ključna pitanja ostala su bez odgovora. Kada će, kako i koliko

lipicanaca biti vraćeno Hrvatskoj.

Lipicanci, koji su u fokusu interesa hrvatskih i srbijanskih medija već mjesec dana, u Vojvodinu su dospjeli tijekom devedesetih. Iz Lipika ih je 1991. odveo *Mihajlo Komasić*, bivši radnik u toj ergeli, koji kaže da je to učinio kako bi ih spasio od stradavanja u ratu.

PREGOVORI NA LICU MJESTA: »Kažu da sam konje ukrao, ali zašto ih onda nisam prodao, nego ih već 13 godina

hranim i negujem, dok živim u teškim uvjetima kod podstanar, na rubu grada«, izjavio je Komasić 2004. kada je sudbina hrvatskih lipicanaca prvi put zaintrigirala javnost.

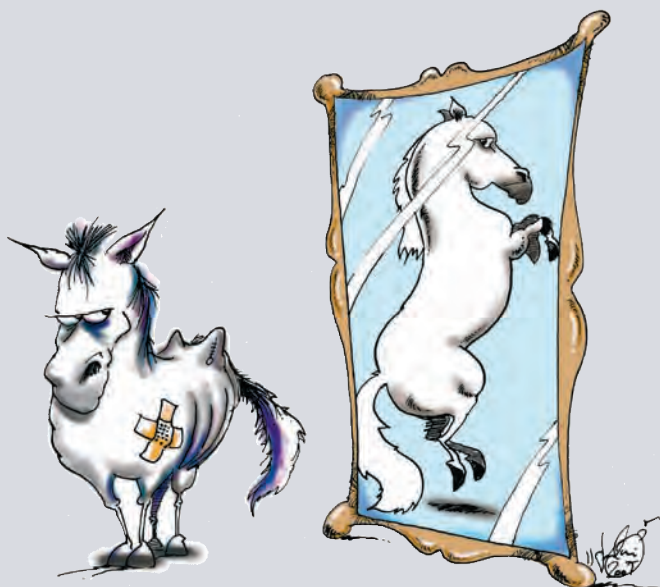
Budući da je od njega traženo da konje preda u državni posjed, Komasić je konje tijekom devedesetih smjestio na salaš u vlasništvu *Todora Bukinca*, i danas su tu. Od 84 dovedena grla ostalo je desetak živih i sedamdesetak

njihovih potomaka, procjenjuju mediji.

Hrvatska traži da se konji vrate u ergelu Lipik i to je bio glavni povod ovoj posjeti hrvatskog ministra poljoprivrede kolegi u Beogradu. Pregovori su najprije vođeni u Beogradu, da bi dvojica ministara i osobno otišli na prašnju, neuređenu periferiju Novog Sada kako bi na licu mjesta vidjeli konje. Njihov boravak na ergeli »Bukinac« trajao je sat vremena.

Novinari su zaustavljeni ispred ograde

Komasović: Ne kajem se, nisam znao što konje čeka u Srbiji

Dok su novinari čekali da ministri završe posjet ergeli u njezinoj blizini našao se i Mihaljo Komasović, koji je konje odveo iz Lipika i predao ih Todoru Bukincu. S njim se prije izvjesnog vremena sukobio i od tada mu je zabranjen pristup ergeli i konjima. Rekao je da se s preostalim konjima ne postupa primjereno i da izumiru, te da se zalaže da se lipicanci vrate Hrvatskoj. Upitali smo ga kaje li se onda što je konje doveo u Srbiju početkom devedesetih i udomio ih kod Todora Bukinca.

»Zašto bih se kajao? Ni sanjati nisam mogao da će se ovakvo što događati nesretnim životinjama i meni. Jer ni ja ništa bolje nisam prošao od tih konja. Petnaest godina sam im bio posvećen, Hrvatskoj sam sačuvao uzgoj, a Srbiji sam donio genetiku. A ja sam ostao na rubu kontejnera«.

Ministri Hrvatske i Srbije: Čobanković i Milosavljević s novinarima

O tijeku i sadržaju razgovora s vlasnikom Todorom Bukincem novinari su mogli samo nagađati jer su ostali pred vratima ergele koju osiguravali zaštitari.

STRUČNJACI ĆE PROCIJENITI: Ministri su se na kraju posjeta ipak obratili novinarima i rekli da će u roku od 15 dana na ergelu doći stručnjaci kako bi

utvrdili broj i zdravstveno stanje konja.

»Poslije toga bit će riješeno kako će i koliko lipicanaca biti vraćeno u Hrvatsku«, izjavio je srbijanski ministar poljoprivrede Slobodan Milosavljević i dodao kako ned-

vojbeno postoji spremnost i raspoloženje da se ovo otvoreno pitanje dviju država zatvori i riješi.

Hrvatski ministar Petar Čobanković je rekao kako očekuje da se Hrvatskoj vrate svi konji koji su podrijetlom iz Lipika i da za takvo stajalište srbijanska strana pokazuje razumijevanje.

S druge strane, vlasnik Todor Bukinac novinarima je izjavio da ne odustaje od zahtjeva da mu se isplati minimalno 300.000 eura za održavanje konja koji su na njegovoj ergeli već godinama. Taj zahtjev jednom je već upropastio dogovor Hrvatske i Srbije 2004. Hoće li financijska potraživanja Bukinca biti jača od međudržavnog dogovora i ovoga puta, bit će razvidno za dva-tri tjedna kada stručnjaci utvrde brojnost i zdravstveno stanje hrvatskih lipicanaca.

J. S.

Tražim 300.000 eura: Todor Bukinac

O izbornom sustavu za pokrajinske izbore

Bez konsenzusa nema garantiranih mandata

Predsjednik Pokrajinskog odbora Demokratske stranke Dušan Elezović izjavio je za novosadski dnevni list »Dnevnik« da ta stranka nije odustala od izmjene vojvodanskih izbornih pravila i uvođenja garantiranih mandata za nacionalne manjine. U razgovoru za »Dnevnik« on je kazao kako će u sljedećih nekoliko dana osobno inicirati razgovore o tom pitanju s predstavnicima stranaka vladajuće koalicije u Pokrajini, ali i s drugim strankama demokratskog bloka.

Odgovarajući na pitanje novinara zašto DS nije inicirao izmjene izbornih pravila na prošloj sjednici Skupštine AP Vojvodine iako je to ranije bilo najavljeno, Elezović je odgovorio kako je za izmjenu ovako važnih odluka o izbornim

Dušan Elezović

propisima i uvođenju novih standarda zaštite nacionalnih manjina potreban najširi politički konsenzus među strankama demokratskog bloka, odnosno vladajuće koalicije. »Vidjet ćemo hoće li taj konsenzus biti postignut u sljedećih nekoliko dana. Ako ga ne bude, DS će preuzeti obvezu da u okviru svoje liste predstavnicima nacionalnih zajednica osigura mandate u budućem sazivu Skupštine APV«, kazao je Elezović, te je dodao da je za provođenje odluke o uvođenju garantiranih mandata potrebno dva do tri mjeseca, a kako pokrajinski izbori trebaju biti raspisani do kraja godine, ukoliko se ne postigne konsenzus ovoga tjedna, na izbore će se ići po postojećem izbornom sustavu.

Posjet farmi za proizvodnju kokošjih jaja

Nestabilni uvjeti poslovanja

Plasman proizvoda nije neki problem kada se ostvari kvaliteta u proizvodnji, uz kontinuitet i kvantitet, kaže Josip Ivanković, koji se skupa sa suprugom Marijom bavi proizvodnjom kokošjih jaja

Josip Ivanković

Nedaleko od Subotice, na Verušiću, nalazi se farma za proizvodnju kokošjih jaja, vlasnika *Josipa Ivankovića*. Kao dijete koje je odraslo na salašu, prvo s čime se sretao bila je poljoprivreda. Zavolio je poljoprivredu i želio je dalje upoznavati ovu oblast proizvodnje i kroz školovanje. Poslije diplomiranja na subotičkom Ekonomskom fakultetu zaposlio se u »Agrokombinatu«, gdje je radio na raznim poslovima, od pripravnika, do financijskog direktora.

Nakon toga, 1989. godine, postaje generalni direktor subotičkog »Aurometala«, a 1994. podnosi neopozivu ostavku na ovu dužnost. Tada odlučuje, skupa sa suprugom Marijom, baviti se proizvodnjom kokošjih jaja. Posjet ovoj farmi bio je prigoda da porazgovaramo o proizvodnji jaja, kao i o aktualnim problemima u poljoprivrednoj proizvodnji.

ZAOKRUŽENA PROIZVODNJA: »Početkom devedesetih godina, supruga Marija je bila na višegodišnjem bolovanju zbog bolesti djece. Željela je nešto raditi, pa smo odlučili da to bude proizvodnja kokošjih jaja. Kako sam u to vrijeme bio bez stalnog zaposlenja, a ni Marija nije bila u stalnom radnom odnosu, morali smo smisliti što raditi i od čega živjeti. Dok sam radio u »Agrokombinatu« imao sam traktor i priključne strojeve i nakon rada u tvrtki, obrađivao sam zemlju u manjem obujmu. Osnivanjem farme, počeo sam proširivati proizvodnju u ratarstvu i proizvodnju u uzgoju živine. Pokušavao sam zatvoriti ciklus, od proizvodnje na njivi, do finalnog proizvoda kojeg ću plasirati krajnjem potrošaču bez posrednika. Proizvodim kukuruz, soju, pšenicu i tritikal. Od ovih komponenata u vlastitoj mješavini proizvodim koncentrat, a od

jednodnevnog piletu proizvedem mlade koke nosilje, koje idućih godinu dana proizvode jaja«, kaže Josip Ivanković i napominje kako se komercijalnim dijelom posla, nabavom i prodajom bavi supruga Marija.

»Proizvode plasiramo najviše u Vojvodini i u Beogradu. Plasman proizvoda nije neki problem kada se ostvari kvaliteta u proizvodnji, uz kontinuitet i kvantitet. Mogli bismo plasirati značajno više naših proizvoda u odnosu na mogućnost proizvodnje. Budući da su uvjeti poslovanja jako nestabilni, takav je i financijski efekt. Prema onome što su nam planovi za investiranje, sadašnji financijski efekt je nedovoljan«.

POTREBA ZA JAKIM STRUKOVNIM UDRUGAMA POLJOPRIVREDNIKA: Obilazeći far-mu, uvjerali smo se da posla ima mnogo. Ujutro se pregledaju životinje, nadgleda se njihovo zdravstveno stanje, nakon toga slijedi hranjenje živine, te skupljanje jaja, potom klasificiranje jaja, njihovo pakiranje i transport, uz sve one poslove koje konkretni dan donese. Odgovarajući na pitanje o aktualnim problemima u poljoprivredi, Josip Ivanković odgovara da je po njegovu mišljenju najveći problem neorganiziranost poljoprivrednih proizvođača.

»Kad bi poljoprivrednici imali jake strukovne udruge, dio iz proračuna općina, Pokrajine i Republike namijenjen za poljoprivredu bio bi više desetina puta veći u odnosu na današnji. Ne bi plaćali ogromna sredstva za odvodnjavanje i druga davanja kojima se gubi svaki trag. Poljoprivrednici

Važnost obrazovanja i informiranosti za uspješnu proizvodnju

Obrazovanje i informiranost imaju ogromnu vrijednost i značajno utječu na konačan rezultat u poljoprivrednoj proizvodnji. Prolazi vrijeme kad je ono dijete koje nije željelo ići u školu, ostajalo na salašu baviti se poljoprivredom. Poljoprivredna proizvodnja u Vojvodini ima ogromne mogućnosti i te mogućnosti ostvarit će onaj tko ima točne i blagovremene informacije i ima znanje, ili zna gdje može saznati ono što mu je potrebno.

Brojna obitelj

Josip Ivanković rođen je 1957. godine u Starom Žedniku od Joca Grge i majke Kate, rođene Stantić. Odrastao je u obitelji s devetero braće i sestara. Osnovno obrazovanje stekao je u Starom Žedniku, a srednje u Subotici, gdje je diplomirao na Ekonomskom fakultetu – poljoprivredni smjer. U braku je sa suprugom Marijom, rođenom Babičković, u kojem je rođeno četvero djece.

se u ovoj zemlji vode u kategoriji nezaposlenih osoba i takav je odnos prema njima. Proizvodnju kokošjih jaja država ne subvencionira. Subvencionira ratarsku proizvodnju s 8000 dinara po hektaru, što je prilično teško ostvariti za sve obradive površine i što je nedovoljno u odnosu na okruženje. Subvencije u Mađarskoj, Hrvatskoj i Rumunjskoj su nekoliko puta veće nego u Vojvodini, što naše proizvođače čini nekonkurentnim na tržištu. Mi se kreditno zadužujemo kao i svi drugi proizvođači. Povoljniji poljoprivredni krediti se pojavljuju, ali jako su oskudni i ostvaruju ih pojedinci.

POSLEDICE SUŠE: Zaključili smo kako su teme o poljoprivrednoj proizvodnji neiscrpne, a jedna od tema prilikom našeg razgovora bila je o posljedicama suše koja je zadesila i ovu regiju.

»Ove godine i našu regiju zadesila je jaka suša i štete u poljoprivredi su ogromne. To svi vide, samo ne oni koji trebaju proglasiti elementarnu nepogodu kako bi zemljoradnici djelomično nadoknadili nastalu štetu. Umjesto proglašenja elementarne nepogode Vlada donosi zabranu izvoza kukuruza, pšenice, soje i suncokreta što je izrazito nepošteno prema zemljoradnicima. Vlada se zaklinje u tržišnu ekonomiju tijekom žetve kada je ponuda ogromna, a tražnja dogovorena, a sada pribjegava ovakvim metodama. Da bi zasijao jutro kukuruza, proizvođač je morao utrošiti 25-30.000 dinara. Na visoke temperature i sušu nije mogao utjecati i za to on nije kriv, a Vlada prelijeva uredbama novac koji je on uložio u proizvodnju, u džepove prerađivača koji prerađevine kukuruza, soje i sun-

cokreta mogu izvoziti i naplatiti po značajno višim cijenama, koje međunarodna konkurencija formira. Teret prehrane stanovništva po neadekvatnim cijenama s aspekta zemljoradnika, Vlada prebacuje upravo na zemljoradnike.

Nakon što smo se pozdravili sa srdačnim domaćinima, odlazeći s farme za proizvodnju kokošjih jaja, bili smo zadovoljni što smo se uvjerali kako se uspješno može gazdovati uz mnogo rada i ulaganja znanja u proizvodnju i u situaciji nestabilnih uvjeta poslovanja, ali već tijekom vožnje do grada dotakli smo se i nemile teme poskupljenja mesa, kruha i mlijeka, a kako se najavljuju i više cijene ostalih proizvoda, upitali smo se je li to samo početak, jer ekonomski stručnjaci predviđaju i ponovno poskupljenje struje, što će najvjerojatnije proizvesti domino-efekt rasta cijena i dodatna opterećenja na životni standard.

Z. Sarić

Poljoprivredne teme u »Glasniku Pučke kasine«

Josip Ivanković je predsjednik »Pučke kasine 1878«. Na pitanje koliko ova udruga posvećuje pažnje temama iz oblasti poljoprivrede, Ivanković odgovara kako »Pučka kasina« ima više članova koji su stručnjaci iz određenih oblasti poljoprivrede i to znanje se obilno tematski koristi u izradi mjesečnika – »Glasnika Pučke kasine«, te dodaje kako je ova udruga organizirala seminare o temama iz poljoprivredne proizvodnje i tiskala knjige.

31. kolovoza 2007.

U okruženju farme Josipa Ivankovića

Obilježavanje Dana grada Subotice

Program u povodu proslave Dana grada 2007.
31. kolovoza - 13. rujna 2007.

Petak, 31. kolovoza

12 sati – Raichle palača
Otvorenje izložbe sedam autora »Pogodite zašto«
i izložbe »Grafički atelier – 25 godina«
20 sati – Velika vijećnica Gradske kuće
Koncert Subotičke filharmonije,
dirigent: mr. Elvira Huszár, solist: Tibor Kerekes, truba

Subota, 1. rujna

9 sati – Trg slobode
Otvorenje Kifla Festa II
9,45 sati – Svečani ulaz Gradske kuće
Podizanje općinske zastave
10 sati – Velika vijećnica
Svečana sjednica Skupštine Općine
Dodjela nagrada »Pro urbe« i »Počasni građanin Subotice«
12 sati – Trg sv. Terezije
Otvorenje obnovljenog trga
16 sati – Trg slobode
Glazbeno popodne
20 sati – Trg slobode
Etno-koncert Árpáda Bakosa i prijatelja

Nedjelja, 2. rujna

12 – 19 sati – Mecosano Centar (Squash klub)
II. međunarodni squash-turnir »Trofej Subotice«

Ponedjeljak, 3. rujna

20 sati – Velika vijećnica Gradske kuće
Koncert sestara Görög

Utorak, 4. rujna

19 sati – Gradski muzej
Otvorenje izložbe »Vivat! Éljen! Živjeli!«
Gostione, krème i točione u staroj Subotici

Četvrtak, 6. rujna

20 sati – Velika vijećnica Gradske kuće
Koncert Jovana i Nade Kolundžije

Petak, 7. rujna

20 sati – Galerija Vinko Perčić
Otvorenje izložbe umjetničke fotografije »City« Borisa Cvjetanovića

Utorak, 11. rujna

12 sati – Velika vijećnica Gradske kuće
Proslava 60 godina djelatnosti Gradskog arhiva
i predstavljanje monografije »60 godina Arhiva«

Srijeda, 12. rujna

12 sati – Trg sinagoge 3
Otvorenje izložbe na otvorenom ispred Minerve

Četvrtak, 13. rujna

20 sati – Velika vijećnica Gradske kuće
Koncert Erike Miklós

Propratni program

Petak, 31. kolovoza

9,30 sati – OŠ »Ivan Milutinović« Mala Bosna
Otvorenje dvorane za tjelovježbu

Subota, 1. rujna

8,30 sati – OŠ »Ivan Goran Kovačić« Subotica
Gradonačelnik Géza Kucsera i Edit Molnár Pintér u posjetu prvašima

Srijeda, 5. rujna

11 sati – ZOO vrt na Paliću
Otvorenje edukativnog centra

J. K.

Podsjetnik

Marija Terezija je, za odanu službu subotičkih graničara Habsburškom dvoru, 1. rujna 1779. proglasila Suboticu slobodnim kraljevskim gradom, dodijelivši joj povelju Slobodnog kraljevskog grada.

Danas se taj dan obilježava kao Dan grada Subotice.

Status slobodnog kraljevskog grada donio je Subotici veću autonomiju i novo ime - Maria-Theresiopolis. Od tada počinje planski i ubrzani razvoj grada.

Ponovno o Kerskom deponiju

Javno poduzeće Direkcija za izgradnju Općine Subotica izdalo je priopćenje za javnost povodom, kako se navodi, »učestalih dezinformacija koje se plasiraju u vezi tzv. Kerskog deponija«. U priopćenju se navodi kako je JP Direkcija za izgradnju Općine Subotica dužna javnosti predočiti sljedeće činjenice:

U depresiju stvorenu iskopom gline na području stare kerske ciglane godinama unazad je ilegalno deponiran otpad. To je s jedne strane vodilo pogoršanju stanja životnog okoliša, tako i visokim troškovima uklanjanja otpada koji opterećuju općinski proračun.

Na temelju zahtjeva Mjesne zajednice »Ker«, JP »Direkcija za izgradnju Općine Subotica«, »Integral inženjering« Subotica i sama Mjesna zajednica »Ker« su dana 17. svibnja 2006. sklopile sporazum po kome se građevinskim tvrtkama »SMB gradnja«, »ABC«, »Vojput«, »Panograd« i »Komgrad« dopušta odlaganje šuta i zemlje na parcelu 3429/1, K.O. Donji grad kako bi se zemljište nasulo, te moglo privesti namjeni.

Prije potpisivanja sporazuma, uvidom u zemljišne knjige utvrđeno je da nad parcelom 3429/1, K.O. Donji grad, površine 8,65 ha, pravo korištenja ima poduzeće »Integral inženjering«. Štoviše, ponovnim uvidom u zemljišne knjige dana 16. kolovoza ove godine utvrđeno je da se kao korisnik predmetnog zemljišta i dalje vodi »Integral inženjering«. S obzirom da su za Direkciju mjerodavne jedino zemljišne knjige, a da ne raspoložemo arhivom Trgovačkog suda, Direkcija ni na koji način nije mogla imati uvid u rješenje Trgovačkog

građevinske tvrtke odustale od daljnjeg deponiranja šuta i zemlje, realizaciju ovakvog jednog projekta i sanaciju deponija samo vodstvo MZ »Ker« je odložilo do daljnjeg.

Za kontrolu nad korištenjem deponija i vrstom otpada koji se odlaze nije mjerodavna Direkcija već inspeksijske službe Općinske uprave. Parcele koje spominje tajnica Udruge izbjeglih i prognanih nikad nisu bile predmet ovog sporazuma. Temelji zgrade koje je 1999. izgradila Republička direkcija za obnovu zemlje zatrpani su još prije osnivanja JP »Direkcija za izgradnju Općine Subotica«, tako da Direkcija ne može biti odgovorna za isto. Ukoliko Udruga za izbjegle i prognane osobe želi graditi stambeni objekt mora kao i svaki drugi investitor poštovati pozitivne pravne propise i pribaviti svu potrebnu dokumentaciju. Direkcija je spremna u okviru svojih ovlasti pomoći Udruzi na realizaciji ovog projekta.

Izgradnja plinovoda

Od Horgoša do Čantavira u duljini od 44 kilometra u planu je izgradnja plinovoda pod visokim pritiskom koji bi se koristio za opskrbljivanje plinom okolnih naselja kao što su Stari Žednik, Novi Žednik, Bikovo, Verušić i Čantavir. Beogradska tvrtka za izgradnju i usluge »Telefonija« prikuplja suglasnosti od vlasnika zemljišta preko kojih će se kopati kanal u dubini od 1,5 metara u koji će biti ukopane cijevi. Gradnja plinovoda bi trebala početi tijekom ove jeseni, dok na njivama nema ljetine. Vlasnicima zemljišta je obećana nadoknada štete ukoliko bi se neki od usjeva uništio.

N. S.

Kardinal kod gradonačelnika

Gradonačelnik Géza Kucsera primio je u ponedjeljak 27. kolovoza u posjet njegovu uzoritost kardinala Friedrich Wettera iz Münchena. U pratnji kardinala su bili msgr. Ivan Penzeš biskup subotički i msgr. dr. Andrija Kopilović.

Konferencija o ekologiji

Regionalna Agencija za razvoj malih i srednjih poduzeća Subotica organizira danas, 31. kolovoza, s početkom u 10 sati na Otvorenom sveučilištu konferenciju »Inovativni koncept ekonomskog razvoja zasnovan na ekološkim principima – Centar za održivi razvoj«. Cilj projekta je povezivanje stanovništva, zajednica i ekonomskih faktora u regiji radi uspostavljanja osnove konzistentnog društvenog i ekonomskog razvoja zasnovanog na ekološkim principima. Projekt financira Evropska Unija preko EDEP programa, a njime upravlja Europska Agencija za Rekonstrukciju. Partneri na projektu su SO Subotica, Udruženje za zdravu hranu TERRAS, Otvoreni Univerzitet i Ekonomski fakultet u Subotici.

Tematski Okrugli stol

Okrugli stol s temom »Međunacionalna tolerancija u Subotici – jučer, danas, sutra« održat će se danas, 31. kolovoza s početkom u 11 sati u dvorani 213 na Otvorenom sveučilištu u Subotici. Okrugli stol će biti održan u okviru šireg jednogodišnjeg projekta namijenjenog poticanju međunacionalnog dijaloga i tolerancije kroz unapređenje sudjelovanja građana u radu lokalne samouprave. Okrugli stol će se održati u organizaciji Agencija – Centar lokalne demokracije.

suda po kome se predmetno zemljište prenosi na Fond za razvoj Srbije. Na žalost, ovo rješenje Trgovačkog suda ni poslije pet godina još nije provedeno.

S obzirom da je opredjeljenje bilo da se po nasipanju terena na predmetnoj parceli izgradi park sa sportsko-rekreativnim sadržajima te da je za nasipanje terena potrebno više desetina tisuća prostornog metra materijala, a imajući u vidu da su, poslije javnog napada rukovodstva MZ »Ker« na sporazum koji su sami inicirali i potpisali, gotovo sve

Jubilarna 35. olimpijada starih sportova u Brođancima

Očuvana tradicija

Čula, banga, vranići, kozana, tokač, ringlanje, mosor i nožićanje samo su neke od disciplina u kojima se ogledalo 1152 natjecatelja

Paljenjem olimpijskog plamena započela je u Brođancima jubilarna 35. olimpijada starih sportova, koja je i ove godine okupila 459 ekipa iz 42 mjesta iz 10 hrvatskih županija i goste iz susjednih zemalja, Mađarske i Italije, a čast da ponesu olimpijsku baklju pripala je mladoj *Doni Vekić*, svjetskoj prvakinja u tenisu (uzrasta do 11 godina), te veteranu *Marku Gorjancu*, koji je olimpijski plamen upalio i prije 35 godina.

Čula, banga, vranići, kozana, tokač, ringlanje, mosor i nožićanje samo su neke od disciplina u kojima se ogledalo 1152 natjecatelja, no olimpijada traje tri, četiri dana, pa se tu natjecalo i u spremanju čuvenoga slavonskoga čobanca, bila je tu i kiparska i likovna kolonija, revija šokačkoga ruha i folklornih skupina, a na

Slankamenci su godinama držali primat u disciplini zvanj čula.

OLIMPIJADA PONIKLA NA PASTIRSKIM IGRAMA: »Ovo je jubilara, 35. po redu Olimpijada starih sportova u Brođancima«, istaknuo je *Željko Vidaković*, predsjednik natjecateljskog odbora, »a ponikla je na pastirskim igrama naših djedova i pradjedova, na sportovima kojima su se oni bavili, uzimajući rekvizite iz prirode, jer još nisu znali za loptu, niti nogometnu niti rukometnu, a o košarkaškoj da i ne govorimo. Tenis nije bio ni mislena imenica, a i oprema je bila domaće ruho, jer oni nisu znali za Adidas, Diadoru i ostale poznate svjetske marke, ali su znali razvijati sportski i natjecateljski duh. U početku su nam dolazile ekipe iz čitave bivše Jugoslavije, a danas imamo natjecatelje iz 10

čanog otvaranja a dobrodošlicu je natjecateljima i gostima poželio predsjednik Olimpijskoga odbora *Vinko Gudelj*, naglasivši da je ovo jedinstvena manifestacija ove vrste u nas, a vjerojatno i u svi-

Gibarca, koja danas s obitelji živi u Poganovcima, nahvalila olimpijadu. »Volim doći s mojim djetom, pa kad gledam ovu mladost kako trči i kako se sigr, sjetim se svoje mladosti i gibačkih ledina i Vidakovog bunara. A volim gledati i ove slikare i kipare, kako samo tako znaju napraviti, pa se ne mogu nadiviti ovom osječkom dvorcu, kojega sam upamtila kad idem doktoru. Kažem, ja to ovom slikaru, a on kaže, vi kao da ste stara Osječanka, a ja sam samo stara Gibarčanka«.

I *Mata Barišić*, Gibarčan koji je s obitelji u Osijeku, redovito

ražnju je završio i vol težak 680 kg. Vrijedne žene iz Čepinskih Martinaca umijesile su i ispekle 80 gužvara s makom i orasima, a domaće su snage spremile čobanac za više od tisuće natjecatelja.

I Srijemci su nazočili ovom sportskom događaju. Gibarčani su proslavili svoj skromni jubilej, jer po deseti puta su uzastopno u Brođancima, a udruga Slankamenaca iz Virovitice, ponovno je na olimpijadi i ponovno u impozantnom broju, a kako je rekao njihov predsjednik *Andrija Mesić*, oni samo idu utabanim stazama svojih predaka, jer

hrvatskih županija, svake ih je godine sve više. Zanimljivo je da mnogi dolaze redovito, pa smo zabilježili da su do sada najbolji natjecatelji iz Podravskih Sesveta s osvojena 63 prva mjesta u seniorskoj konkurenciji, za njima ne zaostaju niti njihove seniorke koje su zlatna odličja osvajale 34 puta, ali to dijele sa seniorkama iz Josipovca, no najviše je sudionika među djecom, što nas posebno raduje, i ponajbolja je mladež iz Sesveta s čak 73 osvojena prva mjesta«.

JEDINSTVENA MANIFESTACIJA: Velebna je slika sa sve-

jetu, a olimpijsko selo Brođanci ovih dana primi i nekoliko desetina tisuća gostiju, što je deseterstruko više od broja žitelja, što je potvrda htijenja da se na najbolji način očuva tradicija svojih predaka i tka nit sportsko-kulturne baštine ovoga kraja i čitave Slavonije. Riječi dobrodošlice uputio je i župan Osječko-baranjski *Krešimir Bubalo*, pohvalivši se da olimpijada i on imaju nešto zajedničko, rođendan, te je Olimpijadu proglasio otvorenom.

I Srijemaca je bilo dosta i među gostima i među posjetiteljima, pa je *Ruža Hajduković* iz

dolazi u Brođance. »Imamo našu zavičajnu udrugu Gibarčana ovdje u Osijeku i već dugo s ovim divnim ljudima iz Brođanaca imamo prijateljske odnose i dolazimo redovito. Prije sam se i natjecao, a sada vidim da ima mladih, pa neka se oni natječu, a mi stariji oko vatre i bureta s rashlađenim pićem. Natječemo se u 10 – 15 disciplina, no nama je važnija ona olimpijska maksima, važno je sudjelovati, ali ove nam se godine posrećilo i naši su dečki osvojili prvo zlato u ringlanju – bacanju potkove u cilj«.

Slavko Žebić

Tavankučani u mimohodu sokacima Piškorevaca

U Piškorevcima nadomak Đakova u subotu i nedjelju, 25. i 26. kolovoza, održani su XIII. po redu Piškorevački sokaci, manifestacija koja je u dva dana okupila 11 društava, među kojima i Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Matija Gubec« iz Tavankuta.

Gostovanje HKPD »Matija Gubec« u Piškorevcima

Manifestacija je ove godine upriličena i u okviru obilježavanja 80. godina od osnutka KUD »Zora«, koje je i organizator manifestacije.

Tavankučani, koji su imali zapažen nastup, pozdravljeni su ovacijama, osobito od strane starijih sugrađana, jer prema njihovim svjedočenjima, suradnja s Tavankutom datira još od prije 30 godina, kada su se bratimile i dvije škole koje nose naziv vođe Seljačke bune. Svakako je vrijedno istaknuti i suradnju dva društva koja djeluju u ovim dvama selima.

Nakon svečanog mimohoda kroz centar Piškorevaca, uslijedio je dvosatni program na kome je nastupilo 11 društava, a na koncu je nazočne do kasno u noć zabavljao *Šima Jovanovac*.

Nakon programa uslijedili su razgovori dužnosnika dvaju društava u cilju obnove suradnje, ne samo na kulturnom planu, nego da se u idućem razdoblju pokuša uspostaviti i suradnja dviju škola s istoimenim nazivom, kao i prije 30 godina.

L. S.

Druženje u prostorijama HKPD »Mostonga« u Baču

Sviraju neki novi kinci

U subotu 25. kolovoza, održano je sad već redovito druženje aktivnih i podupirućih članova Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Mostonga« u Baču, u prostorijama ove udruge. Ovoga puta, na opće iznenađenje, predsjednik »Mostonge« *Stjepan Čoban* predstavio je nazočnima tamburaški orkestar, ili točnije rečeno budući tamburaški orkestar, koji je osnovan i započeo s obukom prije samo dva i pol mjeseca, a čine ga djeca i mladići kojima je početak obuke bio i prvi susret s tamburom.

Mladi tamburaši su, u početku uz vidljivu tremu, iako bez svojega instruktora, pokazali snažnu volju i odsvirali nekoliko numera, uz koje se i plesalo, a najljepša nagrada bio im je gromki pljesak svih nazočnih članova. Druženje je nastavljeno uz glazbu s CD-a, a uz pjesmu i ples. »Zabave ovoga tipa jako su nam potrebne. Upravo na ovim večerima, u opuštenu ozračju, bez onoga grča koji prati nastupe, stvara se toliko potrebna prisnost među članstvom. Upravo zahvaljujući ovakvom druženju u posljednje vrijeme nam je pristupio i veći broj podupirućih članova, koji su itekako bitni u našem radu. Drago mi je i da se našem pozivu odazvao i predsjednik Zajednice bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj *Zdenko Bundić*«, kaže *Stjepan Čoban*.

I. Andrašić

Transformacija sončanskog pogona Modne konfekcije »Novitet«

Iako smo putem lokalnih medija iz Apatina obaviješteni o transformaciji sončanskog pogona Modne konfekcije »Novitet« iz Novog Sada u »Apo fashion system«, društvo s ograničenom odgovornošću Sonta, vezanoj za 21. kolovoz ove godine, ne prvi put, došlo je do odgode, ovoga puta do 1. rujna. Transakcijom, koja se razvukla na skoro godinu dana, većinski vlasnik »Noviteta«, svestrani biznismen *Dragan*

Đurić prodao je svoj većinski udio u sončanskoj jedinici vlasnicima francuske modne kuće »Apostrof«, u čije ruke pored objekta prelazi i sva radna snaga i postojeća oprema. Tako će sončanske švelje svojim proizvodima opskrbljivati veliki broj europskih butika.

Glavni direktor i jedan od suvlasnika ove modne kuće sa sjedištem u Parizu, čovjek podrijetlom s ovih prostora *Siniša Božanić*

optimist je glede uzlazne linije u poslovanju, koja bi po njegovim riječima trebala dati rezultate već do nove godine. Direktorom sončanskog »Apo fashion systema« imenovan je *Nedeljko Rajačić*. Na svojem prvom sastanku s djelatnicima Božanić je obećao korektan odnos glede poštenih nadoknada za rad, ali je napomenuo i da za uzvrat očekuje korektan odnos djelatnika prema svojim radnim obvezama i uopće

prema svojoj matičnoj kući. Od strane »Noviteta« djelatnicima je obećano izmirenje svih obveza u predviđenom roku. Djelatnici su pomalo zbunjeni ovom najnovijom odgodom, jer, poučeni dosadašnjim iskustvima u nepoštivanju obveza vlasnika »Noviteta« prema njima, poglavito glede nerealno visokih normi, a samim tim i preniskih nadnica, probijanja rokova i cjepljanja na više dijelova prigodom isplata zarada, neispлаćivanja regresa nekoliko godina unatrag, nisu u poziciji da i pokraj svih objašnjenja bilo kome vjeruju na riječ.

I. Andrašić

Na novosadskom Štrandu održan šesti po redu Etno festival hrane i glazbe Vojvodine

Ovo ima samo Vojvodina

*U organizaciji ADF-a, a uz potporu Izvršnog vijeća Vojvodine i Grada Novog Sada, te medijsko sponzorstvo B92, održan šesti po redu Etno festival hrane i glazbe Vojvodine**

Atak na sva osjetila desetaka tisuća posjetitelja Festival, čiji je moto »bogatstvo različitosti«, okupio oko 2100 sudionika iz 44 općine*

Piše: Ivan Andrašić

Bojan Pajtić je otvorio festival

U subotu 25. kolovoza, na novosadskom je Štrandu održan Etno festival hrane i glazbe Vojvodine, šesti po redu. Organizator manifestacije je Američka fondacija za razvoj (ADF), a Festival su podržali Izvršno vijeće APV – Tajništvo za gospodarstvo i Gradska uprava za gospodarstvo i turizam Grada Novog Sada. Glavni medijski sponzor bio je B92. Američka fondacija za razvoj posvećena je internacionalnom razvoju demokracije. Njezin opći pristup zasniva se na uvjerenju da razvijeno građansko društvo, koje tvore različite samostalne gospodarske, političke, društvene i kulturne institucije, pruža nezamjenjiv temelj za održivu demokraciju. Ova fondacija u Srbiji je prisutna od 2000. godine, a svojim aktivnostima obuhvatila je cijelu Vojvodinu i manji dio istočne Srbije.

Etno festival hrane i glazbe Vojvodine proslavlja bogatu kulturnu baštinu, a iznad svega etničku raznolikost unutar regije, uspješno prikazujući tradicionalne specijalitete, glazbu, ple-

Predsjednik ADF-a Michael Miler i Helena Bakoš

sove i rukotvorine, a promovira ruralni turizam i mogućnosti ekonomskog razvoja općina u cijeloj regiji. Veličina ovoga festivala je u njegovoj jednostavnosti.

RUKOTVORINE I PUČKO KULINARSTVO: Tijekom cijeloga dana na ljetnoj pozornici na Štrandu smjenjivala su se kulturno-umjetnička društva u svojim živopisnim narodnim nošnjama, a na više od 100 štandova predstavile su se mnogobrojne zajednice kroz obilje ukusne etno hrane, prekrasnih rukotvorina i mnoštvom informacija o lokalnim turističkim atrakcijama. Posjetitelji su bili izloženi pravom ataku na sva osjetila. Riba, piletina, junetina, ovčetiina, divljač, grah, pružajući zanosne mirise iz brojnih kotlića i kazana, stavljali su još i svojim crvenilom i sitog na kušnju. Ne manje brojni roštilji, tanjurače, tepsije i ostali pribor za pečenje i prženje, mamili su na svoju stranu. Stari majstori pučkoga kulinarsstva, pogledajući ispod oka rivale, davali su sve od sebe kako bi kod posjetitelja ostavili najbolji dojam, međutim, njihove krasne odore brzo su sustajale pod snažnim naletima znoja i postajale obične mokre krpe. Iako je vrućina bila nesnosna, ovo je bio pravi blagdan hrane, nije se jelo radi udovoljavanja biološkoj potrebi zvanog glad, jelo se da bi se kušalo nekušano, jelo se sporo, s užitkom.

PREZENTACIJA NASLIJEĐA: Ove godine Etno festival hrane i glazbe Vojvodine okupio je više od 2100 sudionika iz 44 općine, a privukao je nekoliko desetaka tisuća posjetitelja, kojima se predstavilo 40 kulturno-umjetničkih društava, autentičnim ritmovima i arijama vojvodanske ravnice i drugih krajeva. Festival su svečano otvorili predsjednik ADF-a Michael Miler i predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine Bojan Pajtić. Menadžerica projekta Festivala, agilna Helena Bakoš, bila je cijeloga dana u pokretu, u svakom trenutku na raspolaganju brojnim diplomatima, političarima, novinarima i sudionicima Festivala. »Drago mi je da je naš festival postao tradicionalan. Ovo je već šesto održavanje za redom i svake godine bilježimo rast, kako sudionika, tako i posjetitelja. Nejasan mi je izostanak predstavnika pojedinih općinskih turističkih organizacija, danas bi ovdje trebali biti svi koji imaju ponuditi bilo što u oblasti etno turizma. Očiti primjer je Turistička organizacija Općine Apatin, koja je, po mojim saznanjima, dala prioritet Danima piva, a u svojoj općini ima pravo bogatstvo različitosti,

Majstori iz Bačkog Monoštora - kotlovina

kojima je svakako bilo mjesta na današnjem festivalu. Raduje me i posjet velikoga broja diplomata i političara i mislim da će to u budućnosti donijeti priliku za boljitak cijeloj regiji«. Bojan Pajtić kaže kako mu je drago da postoji jedan ovakav festival.

»On objedinjuje oko 400 festivala koji se tijekom godine održavaju širom Vojvodine. S pravom bismo ovo mogli nazvati srednje-europskim festivalom, jer u Vojvodini žive svi narodi koji žive u srednjoj Europi. Velika je stvar podupirati ovakvu manifestaciju, to ćemo raditi i ubuduće, jer razvijanje tolerancije, te dobrog i kvalitetnog suživota podrazumijeva i poznavanje drugih naroda i kultura. Ovo je najbolji način i najbolje mjesto za prezentaciju svojega naslijeđa, a istodobno i učenje o susjedovom. Zahvalan sam svim sudionicima, ovo su za njih strahoviti napor, znam da nije nimalo lako na 35 stupnjeva biti u narodnom ruhu, ili pokraj kotlića i roštilja. Sa svoje strane obećavam da će Izvršno vijeće Vojvodine i ubuduće snažno podupirati ovaj festival«.

Nastup članica HBKUD »Lemeš«

Zoran Vukmanov Šimokov – Zox, fotograf

Detalji u foto objektivu

*Oduvijek sam težio ka kreativnom prikazivanju svoje ličnosti.
Želio sam stvarati i imati mogućnost svaku običnu situaciju učiniti posebnom*

Zoran Vukmanov
Šimokov

Zoran Vukmanov Šimokov – Zox rođen je u Subotici 1978. godine. Poslije završene srednje škole i upisanog fakulteta strojarstva u Novom Sadu, otkrio je da ga više zanima umjetnost od preciznih znanosti. Godine 2000. počeo se profesionalno baviti fotografiranjem.

► Fotografije su mu objavljivane u mnogim časopisima, između ostalih i u »Hrvatskoj riječi«, na Internet sajtovima, reklamnim materijalima. Sudjelovao je na izložbi skupine fotografa i bio čla-

nom žirija u ocjenjivanju amaterskih fotografija.

U izradi je Internet stranica www.zoxphoto.com na kojoj će se moći pregledati svi Zoxovi radovi, dobiti komentari za vaše fotografije, savjeti za bolje fotografiranje i besplatno preuzeti umjetnička fotografija u originalnoj rezoluciji.

► **Kako ste otkrili ljubav prema fotografiji?**

Oduvijek sam težio ka kreativnom prikazivanju svoje osobnosti. Nisam se želio pomiriti sa životom koji će biti ograničen i s unaprijed određenim putanjama. Želio sam stvarati i imati mogućnost svaku običnu situaciju učiniti posebnom. Još kao dijete bio sam dosta povučen pa sam kao jedan način izražavanja svojih emocija koristio fotografiju. U početku mi je tata dopuštao da koristim njegov stari Zenit, na film, a sada se služim svojim profesionalnim SLR, digitalnim fotoaparatom.

► **Može li se živjeti od fotografiranja?**

Naravno, ali smatram da je najbitnije da se čovjek bavi onime što ga čini potpunim, da se bavi zanimanjem koje je ugrađeno u njega samog, a financijska strana onda ne može biti negativna. Međutim, za razliku od razvijenih zemalja, gdje se fotograf može specijalizirati za jedno područje, recimo

modnu fotografiju ili reportažu, ovdje, da bi fotograf mogao pristojno zaraditi mora biti svestran i mora biti dobar u svim područjima. Neizbježna su prihvaćanja poslova koja su više komercijalna i manje zahtjevna u umjetničkom smislu.

► **U čemu nalazite najveću inspiraciju za svoj rad?**

Moje osobno okruženje mi je inspiracija. Fotografije vulkana, tornada ili NBA zvijezda su interesantne, ali učiniti običan događaj, sumrak nad Suboticom spektakularnim, tome težim i u tome pronalazim najveću inspiraciju.

► **Koji su Vam najdraži motivi i koji tip fotografija najviše volite?**

Ovisi o trenutku u kojem se nalazim. Ukoliko imam slobodnog vremena, najviše uživam u studijskoj fotografiji, bez obzira jesu li u pitanju portreti ljudi ili kompozicije predmeta. A kod fotografiranja svadbe mi je najdraži dio »hvatanje« detalja, koji će, ukoliko ne budu »uhvaćeni« mojim objektivom, ostati zauvijek zaboravljeni.

► **Koliko je suvremena tehnologija utjecala na fotografiju kao zanat?**

Razvojem suvremenih tehnologija, koja je uvjetovala pad cijena, i pojavom prvog digitalnog SLR fotoaparata kojeg sam sebi

mogao priuštiti, započeo je moj profesionalni odnos prema fotografiranju, iako sam u početku bio kritiziran od starijih kolega da se s profesionalnom fotografijom ne može početi baviti na digitalnom fotoaparatu i da nikada neće biti ništa bolje od filma. Sada, nakon nekoliko godina, čak i one najokorelije pristaše filma se okreću digitalnoj umjetnosti koja ekspresno napreduje, a pristupačnošću cijena manjih aparata povećava se i interesiranje za fotografiranje i umjetničku fotografiju, odnosno povećava se opredjeljenje za bavljenje fotografijom kao profesijom.

► **Koliko je naporno fotografirati po cijeli dan na svadbama i svečanostima?**

Naporno je jedino fizički, kad pod punim teretom, koji teži i nekoliko desetina kilograma, morate obletati oko mladenaca, gostiju i raznih fizičkih prepreka, jer uvijek je najbolji kut negdje gdje nije lako stići. Psihički sam pred svaku svadbu spreman, jer tome prethode mnoge radnje. Prakticiram se upoznati s mladencima, da vidim kakav će karakter imati svečanost. Unaprijed se dogovaramo za plan dešavanja i odabiramo lokacije za fotografiranje. Oprema je spremna, sve baterije pune, kartice prazne i krećemo...

Marijana Tucakov

31. kolovoza 2007.

Little flower girl

Pavle Prentašić, maturant Gimnazije »Frana Galovića« u Koprivnici

Informatika prva ljubav, povijest i zemljopis druga

»Hrvatska riječ« u posjetu srijemskom »genijalcu« iz Koprivnice, jedinom učeniku u Hrvatskoj koji je ove školske godine svladao ubrzani program Ministarstva obrazovanja *

Sa 5,0 u godinu dana završio dva razreda

Medu desecima tisuća maturanata gimnazija, srednjih i obrtničkih škola diljem Hrvatske, samo se jedan učenik može pohvaliti da je ove školske godine, po ubrzanom programu Ministarstva, završio dva razreda, i to s prosjekom 5,0. Njegovo ime je *Pavle Prentašić*, živi s roditeljima u Sokolovcu i maturant je koprivničke Gimnazije »Frana Galovića«.

Pavle je rođen 5. lipnja 1989. godine u Srijemskoj Mitrovici, a do 1993. godine je živio u Nikincima. Njegovi roditelji, Nikinčani, otac *Nikola* i majka *Mirjana*, rođena *Milobara*, nakon učestalih prijetnji i vrijeđanja po nacionalnoj osnovi, a poglavito kada im je podmetnuti eksploziv u ožujku 1993. godine raznio pola kuće, odlučuju se preseliti u Sokolovac, mjesto šest kilometara udaljeno od Koprivnice.

DVA RAZREDA U JEDNOJ GODINI: Pavle u novoj sredini s odličnim uspjehom (sve »petice«!) završava svih osam razreda osnovne škole, kao i prva dva razreda Gimnazije »Frana Galovića« u Koprivnici. Osim silnih petica u školi, Pavle je i na državnim natjecanjima redovito nizao uspjehe. Tako je u sedmom razredu bio prvi na natjecanju iz zemljopisa, u osmom razredu je ponovno bio prvi u zemljopisu i treći iz povijesti, u prvom razredu gimnazije osvojio je prvo mjesto iz zemljopisa i kemije, u drugom razredu je u oba ta predmeta bio treći, a ove godine je, prema učenik 3. razreda, pisao test iz 4. razreda koji je polagao izvanredno i bez pohađanja nastave i na državnom natjecanju iz povijesti osvojio drugo mjesto.

Ideju da u jednoj školskoj godini završi 3. i 4. razred predložio mu je profesor, koji je s njim redovito

išao na brojna državna natjecanja, *Vjekoslav Robotić*, sada ravnatelj Gimnazije »Frana Galovića«. Roditelji su se s tom idejom složili, a podržalo ju je i Nastavno vijeće, Županijski ured te Ministarstvo obrazovanja, koje mu je omogu-

razred, a završni polagati«, kaže Pavle koji je opet nanizao sve »petice« kao i u svim prethodnim godinama svog školovanja.

INFORMATIKA, PAPOVIJEST I ZEMLJOPIS: »Osim toga što je Pavle Prentašić jedini u Hrvatskoj

sljedeće školske godine učenici šestih i sedmih razreda mogli koristiti kao obrazovno pomagalo, a projekt je dobio i službeno odobrenje Ministarstva obrazovanja Republike Hrvatske.

Pavlu, zaljubljeniku u informatiku, univerzalni jezik današnjice koji se, doduše, ne govori, ali o njemu uvelike ovisi budućnost svijeta, nije bio problem prošlog mjeseca položiti prijamni ispit na Fakultetu elektrotehnike i računarstva u Zagrebu. Od tisuću i više kandidata naš je »genijalac« bio peti na rang listi te će od sljedećeg mjeseca kao bruoš postati stanovnik glavnog grada Hrvatske. »Najviše me zanima programiranje, konkretno programski inženjering i razvoj novih tehnologija«, kaže Pavle i dodaje kako će mu povijest i zemljopis uvijek ostati »druga ljubav«. Suprotno predrasudama, Pavle nije samo zadubljen u knjige, ekrane i računala već nađe vremena i za zabavu, a često s prijateljima zaigra i nogomet. Tata Nikola, djelatnik križevačke »Elektre« i majka Mirjana, građevinska inženjerka u zagrebačkom »Kamgradu« ponosni su na svoga Pavla, ali i na njegovu sestru *Nikolinu* koja završava Fakultet kemijskog inženjerstva u Zagrebu te brata

Damira, studenta treće godine Medicinskog fakulteta, također u Zagrebu. I pokraj svih hvalospjeva za ovog »genijalca« srijemskog podrijetla majka Mirjana nam u povjerenju odaje Pavlovu jedinu »manu«: strašno ružan rukopis kojeg profesori jedva uspiju pročitati.

Zlatko Žužić

čilo polaganje i četvrtog završnog razreda. »Redovno sam upisao 3. razred i pohađao nastavu, dok sam za svaki predmet četvrte godine imao profesora mentora i posebno polagao ispite. Iako je predviđeno da se u ubrzanom programu upisuje i pohađa nastava višeg razreda, Ministarstvo obrazovanja mi je dopustilo redovno upisati 3.

položio dva razreda u jednoj školskoj godini, on je i jedini u povijesti koprivničke gimnazije kojemu je to do sada uspjelo«, rekao je ravnatelj Gimnazije »Frana Galovića« *Vjekoslav Robotić*, a profesor biologije *Miroslav Kanisek* dodao kako je Pavle programirao i prilagodio učenicima multimedijalni CD iz biologije, koji bi već

Iz kuta mladih: Ana Miljački

Buduća psihologinja

*Studiranje psihologije pomoglo mi je da ne osuđujem ljude, već ih proučavam, kao i mnoge situacije koje se dešavaju * Sudjelovanje u orkestru donijelo mi je puno pozitivnih iskustava, druženja i putovanja*

Razgovor vodila: Olga Perušić

Studij: Sve do drugog razreda srednje škole nisam znala što bih studirala, a psihologija mi se sviđala tek kad sam je počela učiti u školi. Nakon završene gimnazije u Subotici upisala sam studij psihologije u Zagrebu i sada sam završila drugu godinu, bez nepoloženog ispita, pa odmaram do početka sljedeće studentske godine. Tijekom godine bilo je dosta učenja i sreće, pa se sve dobro i završilo. Za sada mi se veoma sviđa studij, ali osjećam kako još nisam doista došla do srži nauka. Studiranje psihologije pomoglo mi je da ne osuđujem ljude, već ih proučavam, kao i mnoge situacije koje se dešavaju. Dešava mi se da se u svagdašnjem životu sjetim nečega što učim, a poneki me i pitaju za mišljenje u svezi nekih situacija, mada ja smatram kako je za tako što još prerano.

Profesija: Voljela bih raditi poput

onoga što gledamo u filmovima i pomagati ljudima, jer me ne privlači profesorsko zvanje. Svoj studij mogu usporediti s vozačkim ispitom, jer tek nakon položenog ispita počinje se pravo učenje kroz praksu. Iskreno, mislim da kod nas ova profesija nije zaživjela, kako u Srbiji tako i u Hrvatskoj, poglavito što mnogi ne znaju što je to psihologija i miješaju je s psihijatrijom. Čula sam za slučaj da kod jednog psihologa u ordinaciju pacijenti znaju ući kroz prozor kako ih nitko ne bi vidio. Nadam se da će se i to promijeniti, jer ljudi se tu ograđuju od svega što je na neki način nepoznato. Ipak, ljudi se ne bi trebali ustručavati pričati o svojim problemima i stidjeti ih se, već ih rješavati.

Izreka: Podijeljena radost je dvostruko veća radost, dok je podijeljeni bol upola manji bol.

Tambura: Svirala sam tamburu u orkestru kod *Stipana Jaramazovića*, od drugog razreda osnovne škole pa sve do mog odlaska na studij, i žao mi je što sam morala prestati. Završila sam nižu muzičku školu, ali se glazbom nisam htjela baviti osim iz hobija. Sudjelovanje u orkestru donijelo mi je puno pozitivnih iskustava, druženja i putovanja. Sad već duže vrijeme nisam svirala, ne znam ni sama zašto, možda zato što se bojim kako ću spoznati da mi sviranje jako nedostaje. Prima je svakako u mojoj sobi i čeka odgovarajuću prigodu.

Prijatelji: Družim se s prijateljima iz osnovne škole, s vjeronauka, iz orkestra, iz muzičke škole, gimnazije, pa sa studija, svuda po malo, pa kad dođem u Suboticu na Božić i Uskrs, tad u tih četiri do pet dana ne stignem sve posjetiti.

Obitelj: Dugo sam mislila da ću

studirati u Novom Sadu, ali na kraju sam se odlučila za Zagreb, na veliku radost moje obitelji. Oni su bili jako sretni kada sam upisala studij i imam njihovu punu potporu, kako moralnu, tako i materijalnu.

Svagdašnjica: U Zagrebu sam se jako dobro snašla, s početka mi je bilo čudno, ali tamo sam od početka imala sestričnu koja je studirala, a te je godine došlo i mnogo mojih prijatelja. Osamostaljivanje nosi sa sobom odgovornost glede učenja, kuhanja, spremanja, zabave. Mislim da je teže slušati svoje naredbe nego tuđe.

Planovi: Nakon studija trebat ću se odlučiti želim li ostati u Hrvatskoj ili se vratiti u Suboticu, i to ostaje kao jedno veliko pitanje. U svakom slučaju planiram završiti devet semestara i nakon toga tražiti posao.

Mašta o: Čitanju misli i razumijevanju ljudi.

Mir: Volim prošetati ili provoziti na rolerima, a ponekad je najbolje zatvoriti se u sobu i biti malo sam. U studentskom domu sam našla svoj mir, jako se lijepo slažem s cimericom *Marijom Jaramazović*, koja je također iz Subotice i s njom ću već treću godinu živjeti u istoj sobi. U domu je dobro to, što uvijek imam s kim popričati, nabaviti knjigu, glazbu ili film.

Glazba: Slušam raznovrsnu glazbu, od tamburaša, preko klasike do starog roka i diska, sve osim tehna i repa. Nedavno smo bili na koncertu *Olivera Dragojevića*, potom na koncertu Paganini benda, bitno je samo ići s dobrim društvom, ostalo je lako.

Neispunjena želja: Letenje paraglajdom, kao i jahanje konja.

Proštenje u svetištu Majke Božje na Bunariću

Hodočašće Mariji majci Isusovoj

*Uzoriti kardinal Friedrich Wetter, nadbiskup minhenski, predvodio je svečanu biskupsku misu na hrvatskom jeziku * Nekoliko tisuća vjernika proteklog je vikenda hodočastilo na Bunarić*

Piše: Julijana Kujundžić

Štovanje Gospe od Suza u svetištu Majke Božje na Bunariću pokraj Subotice i ove je godine okupilo nekoliko tisuća vjernika tijekom proteklog vikenda, kao i u dane pripreve za proštenje. Pripravna trodnevica od srijede do petka uvela je hodočasnike u predstojeće slavlje.

Prvoga dana, u srijedu 22. kolovoza, molila se krunica s razmatranjem. Idućeg dana, u četvrtak 23. kolovoza, bila je pobožnost križnoga puta. »Tijekom korizme križni se put ne moli na Bunariću gdje postoje postaje križnoga puta. Smatram vrlo lijepom gestom prisjetiti se, i u ljetno vrijeme kada nema korizme, križnoga puta kao simbolike kako je čitav naš život prožet križevima«, rekao je vlč. Ivica Ivanković Radak.

MARIJANSKI AKATHISTOS: U petak navečer, 24. kolovoza,

ove godine iznimno dan kasnije nego što je bilo najavljeno, pjevana je svečana marijanska molitva Akathistos. Molitva potječe iz 6 stoljeća te na poseban način čini dio istočne tradicije. Pjeva se na izvornoj melodiji, stojeći, nema čitanja, i izražava najljepše molitve vjernika upućene Kraljici. Ista molitva, u petak navečer pjevana, čita se na svečanom bdijenju u subotu, tijekom procesije sa svijećama.

Za mnoge hodočasnike marijanskog svetišta na Bunariću, svečano bdijenje održano u subotu navečer, 25. kolovoza, napose procesija sa svijećama, predstavlja najsvečaniji dio proštenja. S početkom u 19 sati, održana je služba pokore, potom služba svjetla i na koncu sveta misa koju je već tradicionalno predvodio mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik.

SVEČANA MISA: U nedjelju 26. kolovoza, služena je dvojezična sveta misa u 7 sati kod kapele. Po riječima vlč. Ivice Ivankovića Radaka, otkako je bunaričko svetište obnovljeno, ovo je jedina sveta misa koja se služi kod Gospine kapele. Biskupsku misu na mađarskom jeziku, koja je počela u 8 sati na velikom oltaru, predvodio je subotički biskup mons. *Ivan Penzeš*, a propovijedao je dr. *Károly Szederkeny*, direktor Radio Marije Mađarske. Na koncu mise, gost ovogodišnjeg Bunaričkog proštenja, kardinal *Friedrich Wetter*, nadbiskup minhenski, uputio je poruku vjernicima te skupa s domaćim biskupom podijelio nazočnima blagoslov.

Riječima »Draga braćo i sestre, dragi hodočasnici i uvaženi gosti, dragi slušatelji Radio Marije, započinjemo svečanu misu na Proštenju na Bunariću«, subotički je biskup mons. Ivan Penzeš

započeo misno slavlje na hrvatskom jeziku u 10 sati. Potom je pozdravio najprije predvoditelja misnog slavlja ovogodišnjeg proštenja na Bunariću, kardinala *Friedricha Wettera* iz Münchena, također i apostolskog nuncija mons. *Eugenija Sbarbara*, potom nadbiskupa beogradskog mons. *Stanislava Hočevara*. S osobitim poštovanjem poželio je dobrodošlicu u zajedničko svetište preosvećenom vladiki, gospodinu Irineju, episkopu bačkom. Na koncu, ali ništa manje, pozdravio je revnog rektora svetišta mons. dr. *Andriju Kopilovića*, te mu zahvalio za sav rad i revnost. Riječi dobrodošlice upućene su i braći svećenicima, redovnicima i redovnicama, ovogodišnjem bandašu *Mariu Tikvičkom* kao i bandašici *Neveni Mlinko*, svim predstavnicima političkih, društvenih i kulturnih institucija i organizacija, svima koji su radili na pripremi Bunaričkog proštenja,

»tihe suradnike«, te nazočne vjernike-hodočasnike. Osim iz Subotice i okolnih župa, na misnom slavlju bili su i hodočasnici iz Sombora, Bačkog Monoštora, Vajske te drugih mjesta. Zbor, pod ravnanjem *Miroslava Stantića*, pjevanjem je uvećao ovu svečanu biskupsku misu na hrvatskom jeziku.

Predvoditelj misnog slavlja kardinal *Friedrich Wetter* rekao je u svojoj propovijedi kako »mi hodočastimo Mariji majci Isusovoj, jer je ona također i naša Majka. Promislimo na tren, za što sve svaki od nas zahvaljuje svojoj majci. Mi joj zahvaljujemo za život. Ona nas je rodila, život nam je darovala. No, mi joj zahvaljujemo i na drugome. Ona se postarala kroz svoju majčinsku brigu kako bi se naš život mogao razviti. Ona se starala da bude kruha i ruha, starala sa za naš dobar odgoj. Na tome zahvalni smo svojim majkama. A na duhovnom području, za isto

zahvaljujemo Mariji«, te na koncu dodao: »Usmjerimo i mi svoj pogled prema Mariji, koja kod Boga živi, tamo, kuda smo svi mi usmjereni na našem ovozemaljskom hodočašću. I mi možemo tako urediti naš život i umiranje. Prepustimo se Mariji, neka nas vodi k Isusu, koji će nas jednom poput svoje nebeske Majke uznijeti u svoju nebesku slavu. U život sa trojedinim Bogom« zaključio je svoju propovijed kardinal *Wetter*.

Na koncu mise, rektor svetišta mons. dr. *Andrija Kopilović*, zahvalio se svima koji su pomogli organiziranje te ostvarenje ovakvog proštenja. Poslijepodnevnom misom u 16 sati, za pokojne bunaričke hodočasnike, te bolesne i nemoćne, koju je predvodio palički župnik *Josip Leist*, službeno je završeno ovogodišnje proštenje u svetištu Majke Božje na Bunariću, a ujedno i ovogodišnja »Dužijanca 2007.«

»Bunaričko proštenje proslavlja se posljednjeg vikenda kolovoza. Naime, u Italiji postoji marijansko svetište gdje se časti Gospa od Suza, jer je kip Gospin u tome svetištu suzio uvijek koncem kolovoza. Iz tog razloga i naše potrebe, ovdje se koncem kolovoza slavi proštenje na Bunariću, gdje se štuje lik Gospe od Suza«, objašnjava vlč. *Ivica Ivanković Radak*.

Hrvatski redatelj Ivan Leo Lemo priprema predstavu u Subotici

»Tramvaj zvani želja« u listopadu pred publikom

Premijera predstave zakazana je za 5. listopada: Ivan Leo Lemo

Drama na srpskom jeziku Narodnog kazališta u Subotici ovih dana počela je s probama za predstavu »Tramvaj zvani želja« *Tennessee Williamsa*, koju režira gostujući redatelj iz Hrvatske *Ivan Leo Lemo*. U razgovoru za naš list, mladi redatelj kaže kako je zadovoljan uvjetima, a posebice mladim i vitalnim glumačkim ansamblom, te ističe da će sve biti spremno za premijeru koja je zakazana za 5. listopada.

»Došao sam na preporuku redatelja *Roberta Raponje* koji je ovdje radio dvije predstave.

Radeći u Hrvatskoj i u Makedoniji, pa čak i u Njemačkoj, često sam sretao nekog tko je 80-ih radio u Subotici, tako da mi je subotičko Narodno kazalište negdje lebdjelo u glavi, skoro kao da sam ga prizvao. I otac mi je često dolazio u Suboticu i gledao neke predstave iz toga doba. Tako da mogu reći da ništa nije slučajno«, kaže Lemo.

On podsjeća da je drama »Tramvaj zvani želja« američki klasik s kraja 40-ih godina prošloga stoljeća, za koju je njezin autor 1948. dobio Pulitzerovu nagradu. »To je priča o *Blanche DuBois* koju će igrati odlična glumica *Suzana Vuković*. Ova se predstava ne radi ako se nema *Blanche*. Naravno, tu su i druga karizmatična lica popularizirana istoimenim filmom iz 1951. koja su u među-

kao u tekstu. Od ove troje likova i jedne obiteljske zavrslame, a sve obiteljske priče su to, nastaje predstava«, kaže Lemo, dodajući kako predstava treba oslikati kozmopolitski i multietnični duh New Orleansa, kakvim smatra i onaj koji, prema njegovu mišljenju, karakterizira i Suboticu.

Osim spomenutih glumaca, u predstavi će igrati i *Branka Lukač*, *Arpád Csernik*, *Kristina*

Redatelj brojnih predstava

Ivan Leo Lemo je rođen 1976. u Splitu, gdje je završio gimnaziju i Školu likovnih umjetnosti, smjer slikarstvo. U Zagrebu upisuje režiju na Akademiji dramske umjetnosti i diplomira 1999. s dekanovom nagradom.

Redatelj je brojnih predstava, ali i komercijalnih projekata. Radio je u Hrvatskoj, Makedoniji i Mađarskoj. U radu na predstavama, osim kao redatelj, pojavljuje se i kao koautor dramskih tekstova te kao scenograf.

vremenu postala fundus pop kulture. Seksualno naelektriziranog Poljaka *Stenlyja Kowalskog* igrat će *Miloš Stanković*, a njegovu ženu *Stellu Sanja Moravčić*. Zapravo ovo je idealna podjela: *Suzana* i *Sanja* su idealne za dvije sestre, čak su i generacijski tu negdje

Jakovljević, *Đorđe Simić*, *Jelena Mihajlović*, *Srdan Sekulić*, *Zoran Bučevac* te *Snežana Jakšić Čolić*. Scenografiju će raditi *Vesna Režić*, kostimografiju *Dragica Laušević*, skladbu *Zvonimir Dusper*, a dramaturginja je *Nina Skorup*.

D. B. P.

Jesenski sajam knjiga »Ex Libris« u Subotici

Tradicionalni Jesenski sajam knjiga »Ex Libris« u Subotici održat će se od 3. do 8. rujna. Zbog radova na zgradi Narodnog kazališta ovogodišnji »Ex Libris« održat će se na Trgu Republike (kod nove fontane), a ne kao prijašnjih godina na Trgu slobode (kod stare fontane). Subotičanima će najnovija izdanja predstaviti oko 25 izdavača iz naše zemlje. Organizatori najavljuju, da će se zahvaljujući novouspostavljenom suradnji s izdavačkom kućom »Novum« iz Mađarske, na sajmu naći i najnovija izdanja iz ove susjedne zemlje.

Radno vrijeme sajma je od 10 do 20 sati.

Dar somborskom muzeju

Rudolf Cirkel iz Sombora darovao je Povijesnom odjelu Gradskog muzeja osobne predmete *Ernesta Bošnjaka* (1879.-1963.), tiskara i pionira filmske umjetnosti na ovim prostorima, piše »Danas«. Bošnjak je otvorio prvi montažni kino u Somboru i prvi stalni kino, a također želio je od Sombora napraviti Hollywood.

Gradski muzej je priopćio kako je Cirkel darovao Bošnjakove grafičke alatke – kutornjere, ravkala, pera, šablone za tiskanje, vagu s kviktovima za mjerenje anilinskih boja, te osobne predmete – akt-torbu, štap, naočale, džepni sat, povećalo, doznu za duhan, lulu, cigaru, pribor za jelo i veoma vrijednu stručnu tipografsku i filmsku literaturu, koja je već u njegovo vrijeme bila veoma rijetka.

U Zagrebu počinje PIF

Međunarodni festival kazališta lutaka – PIF, koji će svoju 40. obljetnicu posvetiti hrvatskom lutkarstvu, održat će se od 31. kolovoza do 7. rujna u Zagrebu. Jubilarni PIF otvorit će u Zagrebačkom kazalištu lutaka (ZKL) predstava »Karneval životinja« osječke Umjetničke akademije, jedine u Hrvatskoj na kojoj se studente poučava lutkarstvu.

Do 7. rujna, kad će se najboljim predstavama dodijeliti nagrade, na festivalu će sudjelovati 17 kazališta sa 18 predstava iz devet zemalja, BiH, Bugarske, Češke, Italije, Mađarske, Nizozemske, Slovenije, Španjolske i Hrvatske.

Hrvatsko lutkarstvo predstaviti će izložba »Autorski dodir u hrvatskom lutkarstvu«, razgovor o Umjetničkoj akademiji u Osijeku, knjiga *Luke Paljetka* o lutkarstvu te izložba fotografija *Ivana Špoljarca* »Lutka – čovjek – PIF«.

Osim u ZKL-u, festival će se održavati u Gradskom kazalištu Komedija, Galeriji Forum i Galeriji Badrov, dok će se Trgom bana Josipa Jelačića na dan otvorenja prošetati divovska lutka Pifko te nastupiti cirkuska družina Triko i Zločesti bubnjari.

U organizaciji Doma kulture »Kristalna kocka vedrine« u Sisku će tijekom festivala gostovati pet predstava s ovogodišnjeg PIF-a.

PIF su 1968. osnovali esperantisti i nazvali ga Pupteatra Internacia Festivalo (PIF). Organizator tog najstarijeg međunarodnoga zagrebačkog festivala je Međunarodni centar za usluge u kulturi iz Zagreba.

Hina

Hrvatski bendovi na »Jelen pivo Live« festivalu u Beogradu

»Jelen pivo Live« festival na Kalemegdanu, na kojem će, između ostalih, nastupiti dva imena nekada slavne mančesterske scene – sastav

Happy Mondays i *Ian Brown*, nekadašnji pjevač grupe The Stone Roses. Festival će biti održan 7. i 8. rujna na Kalemegdanu (Donji grad), a organizatori najavljuju i blues gitarista *Gary Moora*. Na festivalu bi trebali nastupiti i hrvatski bendovi Hladno pivo, Let 3 i Dado Topić i Time, dok su od domaćih skupina najavljeni Disciplin A Kitschme, Partibrejkers, Plejboj, Darkwood Dub i Obojeni program. Karte za »Jelen Pivo LIVE« festival mogu se kupiti na blagajni Bilet servisa i IPS-ovim prodavaonicama. Cijena jednodnevne karte je 1200 dinara, dok komplet karata za koncerte tijekom oba dana iznosi 2000 dinara.

Likovnjaci u Tuzli, Sonti i Somboru

Dvoje članova Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice – *Ildiko Slacki* i *Ivan Šarčević* – sudjelovat će na 8. sazivu Likovne kolonije »Breške« u Tuzli koja počinje 2. rujna, a održava se u organizaciji tuzlanskog ogranka HKD »Napredak«. Iduće subote, 8. rujna, članovi Likovnog odjela putuju za Sontu, gdje će u sklopu suradnje dviju udruga, biti gosti tamošnje KPZH »Šokadija«. Također, istoga dana dvoje članova Odjela sudjelovat će na Likovnoj koloniji »Colorit« u Somboru, koju organizira HKUD »Vladimir Nazor«.

Pulska Arena treba hitnu obnovu

Pulska Arena treba hitnu obnovu, piše HRT. Zaposlenici Hrvatskoga restauratorskoga zavoda počeli su s oglednim istraživanjima. U istraživanjima i u obnovi plašta Arene sudjelovat će stručnjaci iz Hrvatske koji su obnavljali Peristil Dioklecijanove palače u Splitu, a pomoći će im i njemački kolege. Prema procjenama, to bi moglo stajati i nekoliko desetaka milijuna eura, uglavnom iz državnog proračuna.

Susret Bojana Pajtića s predstavnicima Beogradskog internacionalnog teatarskog festivala

Bitef i u Novom Sadu

Bojan Pajtić, Mira Banjac,
Vida Ognjenović i Jovan Ćirilov

Ovogodišnjim 41. Bitefom započet će i intenzivnija suradnja s Pokrajinom Vojvodinom i Novim Sadom, koja bi

»Bacači sjenke« na Bitefu

Prema podacima sa službene internetske stranice Bitefa, u glavnom programu ovogodišnjeg festivala publika će moći vidjeti predstavu »ExPostition« redatelja i autora koncepta Borisa Bakala, u izvođenju umjetničke skupine »Bacači sjenke« iz Zagreba. Kako se navodi, riječ je o predstavi, vremensko-prostornom putovanju, do sada nepoznate forme, u kojoj jedan glumac igra za jednog gledatelja, u pet varijanti na pet osjetljivih tema.

D. B. P.

vremenom dobila institucionalne okvire. Ovo je istaknuto prošloga tjedna u razgovoru predsjednika Izvršnog vijeća AP Vojvodine mr. *Bojana Pajtića* i predsjednice Savjeta Bitef festivala *Vida Ognjenović*, te umjetničkim ravnateljem i selektorom toga festivala *Jovanom Ćirilovim*. U razgovoru je sudjelovala i *Mira Banjac*, savjetnica za kulturu vojvodanskog premijera.

Kako su gosti ovom prigodom istaknuli, novosadska publika ima pravo, poslije Exita, bliže doživjeti i međunarodni kulturni događaj kakav je BITEF. Uzajamnom suradnjom Pokrajine i Grada Novog Sada preko Srpskog narodnog pozorišta s ovom prestižnom kulturnom institucijom, Bitef se može uspješno odvijati na relaciji dvaju gradova.

Događaj poput Bitefa je više nego dobrodošao u Vojvodini i Novom Sadu, rekao je predsjednik Pajtić. On je istaknuo kako Izvršno vijeće podržava kvalitetne i uspješne ideje na svim poljima i da ljubitelji teatra u Vojvodini neće biti uskraćeni za mogućnost da budu dio vrhunske kulturne ponude. Izvršno vijeće će izaći u susret ideji da pomogne razmjenu kazališnih predstava između Beograda i Novog Sada tijekom 41. Bitefa, koji će trajati od 15. do 30. rujna.

U prilog ovoj suradnji govori činjenica da su

selektori ovogodišnjeg Showcase-prezentacija najboljih predstava naše zemlje inozemnim direktorima festivala i kritičarima, u svoju selekciju uvrstili i predstavu Srpskog narodnog pozorišta »Ja ili neko drugi« u režiji *Kokana Mladenovića*. Osim toga, 41. Bitef svečano će se zatvoriti na sceni SNP-a s jednom od najboljih predstava ovogodišnje sezone u svijetu – predstavom »Macbeth« u režiji *Jürgena Goscha*. Također, proglašenje ovogodišnje nagrade službenog žirija održat će se poslije spomenute predstave u Novom Sadu.

(PIV)

Iz predstave »Macbeth« Jürgena Goscha
koja će zatvoriti festival

Festival Umbria Jazz Balcanic Windows 07 u Novom Sadu

Koncerti i jam sessioni

Festival Umbria Jazz Balcanic Windows 07 u Novom Sadu, počinje večeras (petak, 31. kolovoza) i trajat će do 2. rujna. Prve festivalske večeri, u petak, nastupaju »Klemm–Ruškuc International Band«, a nakon njih zvijezde večeri – »Lello Pareti Band«, na čelu s kontrabasistom *Lellom Paretijem*. Druge festivalske večeri, 1. rujna, svirat će beogradski »M F Quintet«, a potom i »Francesco Bearzatti Tinissima Quartet«, kojeg predvodi saksofonist *Francesco Bearzatti*. Koncerti će se održavati u Dunavskoj ulici, s početkom u 20 i 30 sati.

Osim koncerata u Dunavskoj ulici i glazbenih radionica u Art-klubu Kulturnog centra Novog Sada (KCNS), u klubu »Trema« Srpskog narodnog pozorišta od 23 sata održavat će se jam-sessioni, u kojima će sudjelovati novosadski jazz glazbenici.

Festival Umbria Jazz Balcanic Windows 07 organizira KCNS uz potporu pokrajinskog Tajništva za gospodarstvo i Uprave grada Novog Sada.

D. B. P.

Branko Črnac – Tusta, pjevač KUD »Idijota«

Punk nije mrtav

... to je garantirano.

Čim ima toliko ljudi koji vole to što, između ostalih, i mi sviramo

Razgovarao: Davor Bašić Palković

KUD »Idijoti« su nastali daleke 1981. godine i važe za jedan od kulturnih sastava na prostorima bivše SFRJ. Nakon skoro trideset godina rada, pulsni punk rockeri u svom opusu imaju 9 albuma, 2 kazete, 1 video, 4 singlice, te sudjelovanja na raznim kompilacijama. Na radost publike, nastupili su u subotu u revijalnom dijelu festivala »String« u Subotici, koji predstavlja regionalno natjecanje demo skupina. Tom prigodom naš sugovornik bio je pjevač skupine *Branko Črnac – Tusta*, koji je na »String« stigao i u svojstvu predsjednika žirija koji je ocjenjivao mlade skupine.

► **Širu afirmaciju i popularnost grupa je stekla 1987. pobjedom na Omladinskom festivalu u Subotici. Kako je ponovno, nakon dva desetljeća, biti i nastupati u ovom gradu?**

Pobjeda u Subotici 1987. značila je pravi proboj banda. To je za nas bila prava stepenica, rekao bih korak od sedam milja. Tom smo prigodom ovdje boravili četiri dana i osim festivala, Subotica mi je ostala u divnom sjećanju i kao grad. Tako da mi je veoma drago bilo i danas vidjeti vašu Gradsku kuću.

► **Odmah nakon demokratskih promjena, u prosincu 2000. bili ste prvi band iz Hrvatske koji je nastupio u rasprodanim dvoranama u SR Jugoslaviji u Beogradu i Novom Sadu pred 5000 i 9000 ljudi, a samo mjesec**

dana ranije u Skoplju pred 8000 ljudi. Također, poznat je i vaš koncert u okviru završne večeri Exit 2001., za kojeg organizatori tvrde kako je bio najposjećeniji rock koncert u Novom Sadu ikad odsviran. Kako tumačite činjenicu i današnje velike popularnosti KUD-a »Idijoti« u bivšim republikama SFRJ?

Nemam pojma, valjda zato što smo normalni ljudi (smijeh). Nismo neke umišljene zvijezde ili bilo što slično, nego obični ljudi, što ljudima na kraju bude OK. S druge strane, valjda i zbog toga što nam koncerti budu odlični. Sviramo baš puno, pa i u posljednje dvije godine ne prođe ni mjesec dana da ne dodemo ovdje na područje Srbije. I što je najljepše od svega, svugdje bude puno ljudi i odlična atmosfera. Pojavljuju se neki novi klinci od 15-16 godina koji prate naš rad, znaju naše tekstove i pjevaju.

► **Može li se iz toga zaključiti da punk nije mrtav?**

Punk nije mrtav, to je garantirano. Čim ima toliko ljudi koji vole to što, između ostalih, i mi sviramo. I danas u ovom žanru ima odličnih bandova.

► **Kakva je, prema Vašem mišljenju, rock scena u Hrvatskoj?**

Nije baš sjajna, po meni, nije to baš kako bi trebalo biti. Ima tih, nazovimo ih, velikih bendova koji snimaju bez problema, a kakvi su Majke i Hladno pivo, dok se za mlade slabo čuje. Kao i ovdje večeras, Sake mi je jedini poznat

od ovih bandova, druge ne poznajem. S druge strane, više preferiram gitarističke bandove, a danas ima puno toga što je miješano s nekim modernijim hip-hop ili dub stilovima. To mi se baš ne sviđa. Stoga uglavnom slušam provjerenе inostrane bandove kao što su NOFX, Bad Religion...

► **Pratite li događanja na rock sceni u Srbiji?**

Ne bih mogao nekoga posebno izdvojiti.

► **Nedavno je u Puli završen Art & Music Festival na kojem je pobijedila skupina Repetitor iz Beograda. Koliko manifestacije poput navedene, ili pak »Stringa«, mogu pridonijeti da za neafirmirane bandove čuje šira javnost?**

Siguran sam da im mogu pomoći. Koliko sam čuo, Repetitor su u Puli dobili više glasova publike nego li svi drugi bandovi skupa. Mislim da je njima ovo donijelo proboj na hrvatsko tržište. Inače, Repetitor su tjedan dana prije Pule svirali na jednom festivalu u Zagrebu. Pročitao sam više članaka o tom događaju i baš u svima su se spominjali, valjda zato jer su drukčiji.

► **Započeli ste rad na novom studijskom albumu. Kada možemo očekivati njegovo objavljivanje?**

Taj novi album najavljujemo već neko vrijeme. Napravili smo nekoliko stvari, ali nikako da ga dovršimo do kraja. Stvar je u tome što

smo prije ovog albuma htjeli izdati jedan DVD jer imamo dosta video materijala kojeg treba razabrati i posložiti, pa je to bila ideja da izađe do kraja ove godine. Međutim, evo bliži se kraj kolovoza i nismo još ništa napravili po tom pitanju. Tako da ne bih mogao govoriti o nekim datumima.

► **Radni naziv albuma je »Zbogom Istro«. O čemu će govoriti?**

To znači progovaranje o svim lošim stvarima u Istri: totalna rasprodaja zemljišta, ekološka katastrofa, betoniranje obala i slično.

► **Jeste li se nekad pokajali što ste krenuli putem karijere rock glazbenika?**

Ne. Bilo je situacija da se dogodi nešto ružno, ali s obzirom na sve ono lijepo što mi je glazba donijela, to ružno ostaviš iza sebe. Dok god smo raspoloženi, dokle god nas ovo čime se bavimo, što je najbitnije, zabavlja, svirat ćemo. Kad toga nestane prestat ćemo.

»Cijena ponosa«

Album skupine KUD »Idijoti« pod nazivom »Cijena ponosa« iz 1997. bio je prvi hrvatski album koji je službeno objavljen u SRJ poslije raspada SFRJ.

Priprema se »Enciklopedija hrvatskih prezimena«

Akademik *Vlatko Pavletić* sa skupinom znanstvenika i stručnjaka privodi kraju rad na dvosveščanoj »Enciklopediji hrvatskih prezimena«, koja će sadržavati opis podrijetla, migraciju, brojnost i rasprostranjenost najmanje osam tisuća najbrojnijih hrvatskih prezimena. Riječ je o jedinstvenoj enciklopediji u hrvatskoj leksikografiji, a u taj je projekt akademik *Pavletić*, kako je izjavio za najnoviji broj tjednika »Globus«, ušao na poziv Nacionalnog rodoslovnog centra. *Pavletić*, glavni urednik Enciklopedije koja se očekuje oko Božića, kaže kako ga ta tematika odavno zanima s obzirom na širok i nacionalno važan krug konotacija podrijetla i rasprostranjenosti hrvatskih prezimena. »Očekujem velik odjek u javno-

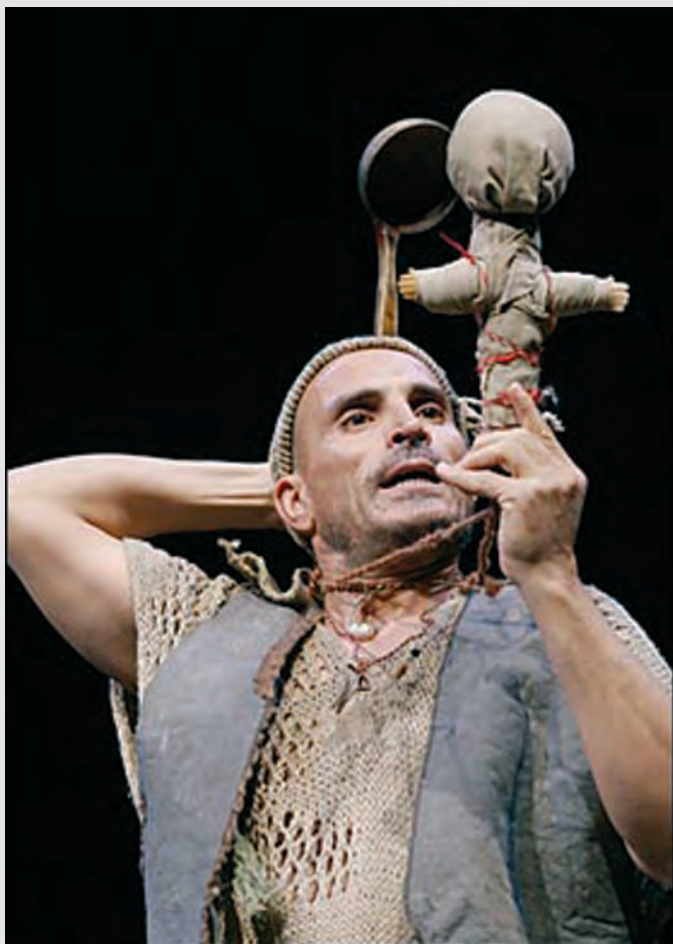

sti na svim razinama: općenacionalnoj, kulturno-političkoj, etničkoj, međunarodnoj i stručno-lingvističkoj«, izjavio je. U izdanju koje će kroz podrijetlo najznačajnijih hrvatskih prezimena trajno sačuvati podatke o identitetu pojedinih povijesnih i zemljopisnih područja, osim najčešćih Horvat, Babić, Kovačević, Kovačić te uobičajenih, naći će se i 'smiješna' prezimena poput Gibanica, Jajalo, Sirovina, Nakarada, Kenjalo, Mošnja. Enciklopedija je sastavni dio projekta kojemu je svrha utvrditi bazu podataka hrvatskih prezimena i osobnih imena, te uočiti promjene koje su posljedica migracijskih kretanja, socioloških i kulturoloških promjena.

Hina

Festival svjetskog kazališta od 10. do 25. rujna u Zagrebu

Veliki majstori kazališne umjetnosti ponovno u Hrvatskoj

I ove godine, 5. festival svjetskoga kazališta koji će trajati od 10. do 25. rujna u Zagrebu dovodi velika redateljska imena. »Festival svjetskoga kazališta u protekle je četiri godine predstavio u Zagrebu neka od vrhunskih kazališnih ostvarenja s europskih i svjetskih pozornica. Promicati suvremenu kreaciju, jedinstvenost užitka u kazališnom činu i osjećaj pripadnosti široj kulturnoj zajednici bila je naša prvotna ideja, dok su estetsku legitimaciju toga festivala ispisala djela redatelja kao što su *Robert Lepage*, *Peter Brook*, *Lev Dodin*, *Jozef Nagy*, *Luc Bondy*, *Eugenio Barba*, *Jan Fabre*, *Thomas Ostermeier*, *Oskaras Koršunovas*, *Antonio Latella*, *Andrej Žoldak*, *Rezo Gabriadze*, *Krystian Lupa*, *Pjotr Fomenko*, *Eimuntas Nekrošius*, *François-Michel Pesenti*, *Rimas Tuminas*, *Pippo Delbono*, *Alvis Hermanis* i *Danio Manfredini*. Njihove su predstave ponudile publici ne samo uvid u recentna zbivanja, pa i trendove svjetskoga teatra, nego su i otvorile mogućnost kazališnim profesionalcima za usporedbu te uspostavile toliko potreban dijalog između domaćeg i stranog kazališta«, rekla je za »Vje-

snik« izbornica i umjetnička ravnateljica festivala *Dubravka Vrgoč*, koja tu dužnost dijeli s redateljem i dramaturgom *Ivicom Buljanom*. Na pitanje što nam nudi ovogodišnji Festival Vrgoč objašnjava: »Nastavljajući s prikazivanjem atraktivnih kazališnih ostvarenja, što su prepoznata ne samo u svojoj sredini, već i na brojnim kazališnim festivalima, Festival svjetskoga kazališta u svojoj petoj sezoni predstavlja kazališta iz Njemačke, Rusije, Francuske, Mađarske, Slovenije i Turkmenistana. Osim *Pjotra Fomenka*, čije je uprizorenje Tolstojeva 'Rata i mira' izvedeno godine 2004. na Festivalu svjetskog kazališta, ostali redatelji – *Luc Perceval*, *Joel Pommerat*, *Arpad Schilling*, *Ovliakuli Kodžakulijev* i *Diego de Brea* prvi put će se predstaviti u Zagrebu. Riječ je o redateljima koji su poznati publici svjetskih kazališnih metropola upravo po autentičnim autorskim pristupima, redateljskim rukopisima koji pomiču teatarske granice, smionim scenskim istraživanjima te po nastojanjima da redefiniraju misiju kazališne umjetnosti u našem vremenu«.

Priredio: D. B. P.

Završen 13. Sarajevo film festival

»Čovjekov strah od Boga« najbolji film

Film turskog redatelja *Ozera Kiziltana* »Čovjekov strah od Boga« proglašen je najboljim ostvarenjem u kategoriji igranog filma na 13. Sarajevo film festivalu (SFF) koji je zatvoren u subotu.

Žiri kojemu je predsjedao britanski glumac *Jeremy Irons* posebnu je nagradu dodijelio filmu »Ja sam iz Titovog Velesa« makedonske redateljice *Teone Mitevske*.

Nagradu za najbolju mušku ulogu dobio je sarajevski glumac *Saša Petrović* koji je glumio u filmu »Teško je biti fin« bosanskohercegovačkog redatelja *Srdana Vuletića* dok je najboljom glumi-

com proglašena Turkinja *Saadet Isil Aksoy* za ulogu u filmu »Jaje« *Semiha Kaplanoglua*.

U kategoriji kratkog filma nagradu »Srce Sarajeva« dobio je rumunjski film »Valovi« koji je režirao *Adrian Sitaru*. Hrvatsko-slovenski film »Rupa« redatelja *Marka Šantića* dobio je pak Posebnu plaketu žirija. Bosanskohercegovački dokumentarac »Istraga« proglašen je najboljim u kategoriji dokumentarnog filma.

Na 13. Sarajevo film festivalu ove je godine prikazano 175 filmova u 13 programskih cjelina.

(Hina)

Dobitnici nagrada na ovogodišnjem Sarajevo film festivalu

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 800 dinara

☐ 1 godina = 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

INOZEMSTVO

☐ 1 godina = 70 EUR.

SWIFT: VBUBCS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: CS73355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Hrvatska riječ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

ORGANIZATORI:

Stara Pizzeria
since 1977

P...S....

chicco

SKIPPER

NORTH GATE

RealTime

NAŠOJ DJECI...

Humanitarna akcija za nabavu aparata neonatologiji,
za mjerenje vrijednosti bilirubina, bezbolno i uz osmijeh!

15. rujna, 18 sati
revijalna večer donatora

Stara Pizzeria

PRIDRUŽITE NAM SE!
žiro račun: 285-0154067900001-80
info-telefon: 062 723-409

MEDIJSKI POKROVITELJI:

printex **YUeco** **Boomerang Radio 97.7** **SU** **SUBOTIČKE Panorama** **subotica.info** **Svaštara** **CRAFT** **Super**

Svečano bdijenje - služba pokore, služba svjetla i sveta misa

Bunarić – izvor žive vode

Svečano bdijenje, koje je već tradicionalno večer uoči centralnog misnog slavlja na Bunariću, po riječima hodočasnika Gospi od suza, možda nije najsvečaniji ali je svakako najupečatljiviji dio Bunaričkog proštenja.

Subota večer, Služba pokore, Služba svjetla i sveta misa. Naočigled uvijek isti program svake godine oživi nešto novo u vjernicima, jer oni duboko doživljavaju čitavo otajstvo na Bunariću, simboliku koja je tamo prikazana.

SLUŽBA POKORE, SLUŽBA SVJETLA: Kao priprava za svetu ispovijed, službom pokore navečer u 19 sati otpočelo je Svečano bdijenje. »Bunarić sam po sebi, kao Svetište, simbol je izvora žive vode. A voda jest simbol čišćenja, pročišćenja« rekao je za naš list vlč. Ivica Ivanković Radak. Nakon priprave, propovijedi i kratkog tumačenje kao ispita savjesti koju je održao rektor svetišta vlč. dr. Andrija Kopilović, pristupilo se sakramentu ispovijedi. Redovito bude od 15-20 svećenika koji ispovijedaju tijekom službe pokore, pa i duže.

Procesija sa svijećama. Osim, na prvom mjestu, snažne duhovne simbolike, svakako je prekrasan prizor. »Svaka procesija oduvijek jest simbolika naše prolaznosti na zemlji. Ona nas podsjeća kako mi ljudi nismo za ovaj svijet, te da smo tu samo hodočasnici u prolazu ka jednom određenom cilju.« rekao je vlč. Ivica Ivanković Radak i dodao kako »Procesija dolazi do izražaja kada je sa svijećama. Svijeća kao takva jest simbol života, simbol Uskrsa«. Činjenica da je nekada put procesije bio između postaja, potom oko Svetišta, pa okolnim putem, te se i ove godine »prešlo« na

pravoslavni dio Svetišta kako bi svi okupljeni hodočasnici mogli sudjelovati u njoj, očiti je dokaz da se svake godine sve veći broj vjernika okuplja na Bunariću, Svečanom bdijenju. U procesiji se nosi Gospin lik iz kapele na veliki oltar. »Vrlo lijepa gesta, kada Marija, skupa sa svim vjernicima, kreće također na hodočašće. Napušta kapelicu, svoju kuću na Bunariću, gdje stoji tijekom cijele godine da bi iznimno za Bunaričko proštenje, u procesiji, krenula sa svim vjernicima na hodočašće, te tako pokazala da je Ona skupa s nama ovdje na zemlji i da je naša zagovornica i saputnica.«

SVETA MISA: Nakon službe svjetla, uslijedila je dvojezična sveta misu koju je predvodio katedralni župnik, mons. Stjepan Beretić. Na početku misnog slavlja, vjernike je pozdravio

gost ovogodišnjeg proštenja, kardinal *Friedrich Wetter*, nadbiskup minhenski.

»Molimo noćas Gospu, da primi sve naše boli i patnje. Molimo je da zajedno sa nama moli za naše bolesnike. Molimo Gospu, da nam isprosi od Boga srce, koje je uvijek spremno pomoći čovjeku patniku. Neka nam isprosi srce uvjerenost da ni jedan križ nije uzaludan. Neka nam isprosi srce koje vjeruje u uskrsnuće. Svima nam Gospa noćas govori: 'Sidi da se trudiš na zemlji, da služiš na zemlji, da budeš prezren i razapet na zemlji. Sišao je Život da bude ubijen; sišao je Kruh da ogladni; sišao je Put da se od puta umori; sišao je Izvor da ožedni: a ti odbijaš da trpiš'. Vratimo se svojim kućama, da služimo ljudima. Neka nas i prezru. Neka nas i razapnu. Isus je Život, a pristao je da bude ubijen, samo da nam život poradi. On Kruh vječnoga života, a bio je s nama gladan. On je Put, a umorio se. On je Izvor žive vode a od Samaritanke je žedan iskao vode. On je trpio. I mi ćemo. Izdržao je do smrti na križu. Uskrsnuo je. I mi ćemo uskrsnuti« rekao je u svojoj propovijedi mons. Stjepan Beretić.

Kroz ovogodišnje Svečano bdijenje prožimao se duh Uskrsa. Naime, po riječima vlč. Ivice Ivankovića Radaka, od prošle godine došlo se na ideju da misno slavlje poprimi tematski karakter, kako u pjesmama tako u propovijedi. Stoga je prošle godine večer bila obavljena Božićnim otajstvom, rođenjem Isusa Krista, dok su ove godine, propovijed i pjesme bile u duhu Uskrsa.

Julijana Kujundžić

Poruke susreta

Biti svjedok – biti znak!

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Dolazak apostolskog nuncija Eugenija Sbarbara i nadbiskupa beogradskog Stanislava Hočevara samo je znak podrške ovom zasigurno najbrojnijem skupu vjernika. Radost je u tom ekumenskom svetištu podijelio s nama i pravoslavni vladika. I to je znak. Treba ga znati prepoznati i čitati. I ponovno jedan stranac, utjecajni kardinal, koji će o nama reći više nego što mi možemo reći o samima sebi. Prvi put je bio u ovim krajevima. U sebi je nosio možda mnoge strahove i predrasude. Sve je »palo u vodu«. Doživio je Crkvu živu i životnu. To će ponijeti kao poruku.

Veliki susreti i vjerski skupovi su iza nas. Prošla je Dužijanica, prošlo je Bunaričko proštenje. Prošlo je puno manjih susreta, a ne manje značajnih. Svaki od tih susreta ostavio je svoj trag ne samo u zapisima novinara, niti video zapisima, nego daleko više u sjećanju i srcima ljudi.

Susret drugačije i nema smisla. Ako nije susret ljudi koji mogu podijeliti svoje misli i osjećaje, sav događaj kao takav je upitan u svojoj vrijednosti. Sva organizacija, sav rad, sav trud, sve je uzaludno ako je samo zato da se dogodi. Neće se dogoditi samo po sebi, a niti je svrha samome sebi. Svrha je svakako doživljaj i poruka.

OSLIKANA STVARNOST: Ono što bih u svom razmišljanju postavio kao prvu tvrdnju je poruka svih ovih događaja, a ta je: jesmo i svjesni smo toga. Svjesni smo svojega opstojanja, svjesni smo svoga poslanja, svjesni smo onoga što činimo i što ostavljamo u baštinu iza nas. Drugim riječima, svi ovi susreti i svi događaji stoljeni su u jednu čvrstu kariku našega narodnoga života koja je natopljena trudom i radom, ali je i pozlaćena svojim sadržajem i porukom i ušla je u povijest pod oznakom »2007.«. Drugo što je ove godine vrijedno pažnje je ona već nekoliko puta ponovljena teza – dolazak stranih visokih gostiju – napose na crkvene svečanosti. Bilo je puno kontroverznih prigovora i razmišljanja. Ima li to smisla, čemu to služi, tko to razumije, itd. Jasno, kako kaže poslovice »Nikome se ne može napeći kruha«. Međutim, ono što su ti gosti doživjeli i sobom ponijeli kao glasnogovornici o nama, čini mi se ovaj put vrlo važnim. Spomenuo bih ponovno izjavu kardinala *Theodora McCarricka* kardinalu *Josipu Bozaniću* o dojmovima s Dužijance: »Subotica je europski grad koji ima dušu, a ljudi imaju srce«.

Mislim da je u tome sažeta jedna jasna poruka o načinu naših slavlja. Nije tek običaj, nije tek manifestacija, nego je stvaran događaj koji oslikava stvarnost i životnost jednog naroda. Nije li to najvažnije? Svakako je vrlo važno da na razinama na kojima se kreće kardinal McCarrick može o nama to reći. Čut će ga više i odgovornije oni koji trebaju znati da jesmo i još važnije ono: kakvi smo. Čovjek koji nije ni glumac, ni menadžer, nego čovjek Crkve i za čovjeka.

VJERA ŽIVA I ŽIVOTNA: S druge strane razmišljam o susretu na Bunariću. Trodnevna priprava bila je uistinu molitvena. Nije veliki broj prisutnih, ali je veliki broj pobožnih. Molili su uz žrtvu i Bog je uslišao te molitve. U predvečerje blagdana slijevalo se mnoštvo Božjih hodočasnika prema srcu Bunarića: Gospinoj kapeli. Svi ti ljudi su nosili u svojim srcima jednu želju: susresti u liku Majke Božje onu majku koja razumije, koja ljubi i koja pomaže. Svatko je na svoj način izrazio to pouzdanje, ljubav i tu molitvu. A onda je pošla rijeka svjetla u ispovijesti vjere, da je Krist naša svjetlost, a na putu nismo osamljeni – s nama je Marija majka! Dok je trajala ispovijed i molitva krunice, promatrao sam lice kardinala *Friedricha Wettera*. Starac iz Bavarske, kardinal, molio je i čudio se. Nisam razumio čemu se čudi. A on se čudio dugim redovima strpljivih pokornika koji su čekali za ispovijed. Toga više na sekulariziranom Zapadu nema. Radovao se toj i takvoj vjeri i, kako reče: za njega je to teološki dokaz da je vjera živa i životna. Ovi ljudi nisu ovdje iz običaja, niti iz radoznalosti, nego su željni susreta s Bogom. Vjera je živa jer svi znaju da se s Bogom ne mogu susresti u prljavoj savjesti. Tako je i noćna misa postala jedno veliko Uskrsno bdijenje. Nikad mi antifona »Kraljice

Neba...« nije bila tako svečana kao te Bunaričke noći.

BOG U SREDIŠTU: Kada je na sam dan kardinal Wetter dolazio u svetište i vidio duge redove pokornika, ponovno je prokomentirao: Još se uvijek ispovijedaju. Ganut i sabran pristupio je oltaru da pobožno slavi. U svojoj homiliji duboko je uronio u otajstvo Bunarića. Voda koja nas preporada, a potekla je iz otvorenog srca Isusa Krista, koje nikad više nije zatvoreno, je rođena od »prvog bunara« Marije Djevice. Ona nam posređuje toga Krista koji nas preporada i ne napušta. Dolazak apostolskog nuncija *Eugenija Sbarbara* i nadbiskupa beogradskog *Stanislava Hočevara* samo je znak podrške ovom zasigurno najbrojnijem skupu vjernika. Radost je u tom ekumenskom svetištu podijelio s nama i pravoslavni vladika. I to je znak. Treba ga znati prepoznati i čitati. I ponovno jedan stranac, utjecajni kardinal, koji će o nama reći više nego što mi možemo reći o samima sebi. Prvi put je bio u ovim krajevima. U sebi je nosio možda mnoge strahove i predrasude. Sve je »palo u vodu«. Doživio je Crkvu živu i životnu. To će ponijeti kao poruku. Konačno, nama svećenicima je na susretu govorio o činjenici sekularizacije i sekularizma. Tamo je vjera u većem slučaju samo običaj i tradicija. Nije Bog u središtu. A ipak je u našoj vjeri Bog u središtu čovjekova života. Ljudski život se ne može ni definirati, ni sagledati u svojoj cijelosti bez odnosa prema tom Biću čija je čovjek slika. Ta slika je postala čovjekom – Isus Krist. Ostaje nam zadaća u ovom svijetu toga Krista svjedočiti. Biti njegov znak. Biti njegov svjedok. Konačno, to je poruka svih ovih događanja. Ne samo na duhovnoj i crkvenoj razini, nego na svim razinama ove proslave imaju jednu poruku: biti svjedok – biti znak!

Ljetovanje u Selcu

Naša djeca na moru

Od 12. do 19. kolovoza vrijeme je poslužilo da stotinjak djece sa svojim učiteljicama i roditeljima uživa na hrvatskom primorju.

Organizaciji Hrvatskog nacionalnog vijeća iz Subotice, djeca hrvatskih odjela su i ove godine ljetovala u Selcu. Kako HNV već nekoliko godina surađuje s Crvenim križem iz Zapešića, djeci je svakog ljeta osiguran smještaj u kampu koji je posebno prilagođen njihovim potrebama. Od 12. do 19. kolovoza vrijeme je poslužilo da stotinjak djece sa svojim učiteljicama i roditeljima uživa na hrvatskom primorju.

KAKO JE IZGLEDAO JEDAN

DAN: Dan je započinjao jutarnjom tjelovježbom, a nakon doručka bi uslijedio odlazak na plažu. U to vrijeme je u dvosatnom trajanju provedena škola plivanja, a svako poslijepodne su organizirane raznovrsne kreativne radionice za djecu. Prije večere, djevojčice su imale aerobik, a dječaci su mogli igrati nogomet, stolni tenis, odbojku, te razne druge sportove. Osim škole plivanja i raznih radionica, organiziran je izbor za najluđu frizuru, mistera kampa i disco večer. Djeca su išla brodićem na izlet u Vrbnik, na ostrvu Krk, gdje su vidjela najužu ulicu i crkvu staru pet stotina godina. Posljednjeg dana boravka, nakon provjere naučenog plivanja, djeci su uručene diplome za sudjelovanje u svim sportskim aktivnostima.

ŠKOLE: Skupinu su sačinjavali učenici škola »Matko Vuković« i »Ivan Milutinović« iz Subotice, čije

su voditeljice Ljubica Ramović, Vesna Nimčević, Danijela Romić i Marina Kovač. Iz Tavankuta su

išli učenici škole »Matija Gubec«, čije su voditeljice Slavica Ivković Ivandekić i Marica Skenderović, te učenici iz Sombora, Sonte, Bačkog Monoštora i Bačkog Brega, uz voditelje – Mariju Šeremešić, Katu Tadijan i Stipana Šimunova.

Zapažanje voditeljice Danijele Romić je da su ovaj kamp i sam smještaj prilagođeni djeci uzrasta od devet godina pa naviše, dok su, kako kaže, predškolci i prvaši jako mali za ovakvu vrstu kamp smještaja.

Marijana Tucakov

Besplatno ljetovanje

Djeca iz hrvatskih odjela su u Selce putovala te tamo boravila potpuno besplatno, rekla je predsjednica Izvršnog odbora HNV-a Slavica Peić. Kako je objasnila, boravak na moru financirao je Crveni križ Zagreb. Glede prijevoza, troškove odlaska financirao je Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici, a povratak djece HNV.

»Djeca su bila oduševljena, jer su imala dobro pripremljen program. Imali su na primjer obuku plivanja. Cjelokupan njihov boravak bio je dobro osmišljen«, kaže ona.

Gljivična infekcija noktiju

Onihomikoza

Što je gljivična infekcija noktiju?

Gljivična infekcija noktiju šake ili stopala u medicinskoj se terminologiji označava kao onihomikoza. Gljivična infekcija postupno zahvaća nokat i može ga potpuno uništiti. Gljivična infekcija započinje s unutrašnje strane nokatne ploče. U početnom stadiju infekcije najčešće se promijeni boja nokta, nokat postaje zadebljan, iskrivljen i krhak. Izloženost vlazi i toplini pogoduje razvoju gljivične infekcije (npr. znoj koji nastaje zbog nošenja zatvorene obuće, korištenje zajedničkih tuševa – u sportskim objektima, kupalištima). U prošlosti su se za liječenje gljivične infekcije noktiju koristili lijekovi za lokalnu primjenu. Terapija je trajala dugo i nije bila učinkovita, no sada postoje novi lijekovi koji se uzimaju na usta i vrlo su djelotvorni.

Epidemiologija

Raširenost među odraslima je 2 do 4 posto.

Faktori rizika

Gljivične infekcije su uobičajene kod starijih ljudi. To je zbog toga što poslije 40-te godine nokti rastu sporije i manje su otporni na infekcije. Postoji veći rizik za razvoj gljivične infekcije na nožnim prstima ako se stopala jako znoje, te ako se nose čarape i cipele koje onemogućavaju ventilaciju i ne upijaju znoj. Infekcija se također

može razviti ako hodate bosu po vlažnim mjestima, te kao rezultat komplikacija drugih infekcija. Gljivične infekcije na prstima ruku često su posljedica prevelikog izlaganja vodi i deterdžentima. Vlaga koja nastaje ispod umjetnih noktiju također može potaknuti rast gljiva.

Znakovi i simptomi

Gljivične infekcije noktiju su češće na nožnim prstima nego na prstima ruku i uglavnom su kozmetički problem. Znakovi i simptomi uključuju:

- promjenu boje nokta – nokat postaje žut, bjelkast ili zeleno-smeđ;
- postaje zadebljan, iskrivljen i krhak.

Kada potražiti medicinski savjet?

Kada gljivična infekcija noktiju jednom počne, može se održati unedogled ako se ne liječi. Trebate otići liječniku na prvi znak infekcije. Gljivična infekcija noktiju obično počinju kao malena bijela ili žuta mrlja na vašem noktu, a kasnije zahvaća cijelu nokatnu ploču.

Dijagnoza

Dijagnoza se postavlja prema:

- izgledu noktiju
- i porastu uzročnika u kulturi sadržaja zagrebanog sa zahvaćenog nokta. Pregled pod mikroskopom će pokazati organizam (potvrditi dijagnozu) i omogućiti identifikaciju vrste gljivice.

Liječenje

Gljivične infekcije noktiju mogu biti teške za liječenje, a ponovno javljanje infekcije je često. Ako imate gljivičnu infekciju liječnik vam može prepisati jedan od tri oralna antifungalna lijeka koji su relativno novi na tržištu. Oni uključuju:

- fluconazol
- terbinafin
- itraconazol

Nakon primjene ovi lijekovi dospijevaju u kožu i nakupljaju se u inficiranom noktu kako bi iskorijenili gljivičnu infekciju. Najčešće eliminiraju infekciju za 4 do 12 mjeseci, no ponovno javljanje infekcije je moguće. Novi lijekovi su efikasniji nego oni koji su često korišteni u prošlosti – griseofulvin i ketoconazole. Ketokonazol primijenjen na usta može izazvati teže oštećenje

jetre. Osim toga ponovno javljane infekcije se češće vide nakon liječenja ovim starijim lijekovima. Novi lijekovi su učinkovitiji no također mogu imati neke nuspojave – čiji opseg seže od osipa na koži do oštećenja jetre. Itraconazol, a fluconazol u manjem opsegu, također mogu prouzročiti nepovoljne interakcije sa drugim lijekovima, što uključuje neke lijekove koji sprječavaju zgrušavanje krvi i lijekove

protiv alergija. Kao dodatak oralnim lijekovima FDA (Food and Drug Administration) je odobrila još jedan antigljivični lak – prvi takve vrste – nazvan ciclopirox. Lakom se treba obojiti inficirane nokte i kožu koja ih okružuje jednom na dan. Nakon 7 dana, trebale odvojiti slojeve koji se ljušte i započeti sa svježim nanošenjem. Dnevna upotreba ovog laka za vrijeme od godine dana i dulje se pokazala kao pomoć u čišćenju gljivičnih infekcija noktiju. Također postoje antifungalne kreme za nokte bez recepta, koje mogu pomoći u omekšavanju noktiju i djelomičnom zaustavljanju širenja ali ne iskorjenjivanju gljivične infekcije. Ako je vaša infekcija noktiju ozbiljna ili bolna, liječnik vam može predložiti odstranjenje nokta. Novi nokat obično će narasti na svom mjestu.

PLIVAZdravlje.hr

GASTRONOMSKI KUTAK

Čajni kolačići

Sastojci:

- 5 žumanjaka
- 25 dag šećera u prahu
- 25 dag maslaca ili margarina
- 40 dag brašna
- limunova korica

Priprema:

5 žumanjaka i šećer u prahu dobro umutiti, dodati maslaca ili margarin i brašno. Staviti po ukusu limunove korice, sve dobro umijesiti i praviti male kuglice veličine nokta. Tako napravljene kuglice slagati u podmazan pleh u razmaku 2-3 cm i peći (kuglice trebaju ostati svijetle i nakon pečenja).

Asterix i Obelix protiv Cezara

Črtani junaci Asterix, Obelix, hrabri Gali i zli Rimljani, kao i brojni drugi likovi Renea Goscinnyja i Alberta Uderza, pojavljuju se u tradicionalnim »povijesnim« ulogama... Maleno galsko selo, jedino mjesto koje još uvijek odolijeva moćnom Rimskom Carstvu u velikoj je opasnosti. Kada rimski sakupljač poreza Claudius Inconruptus ne dobije novac od Gala, Julije Cezar osobno dolazi kako bi pronašao razloge zbog kojih to maleno seoce još uvijek odolijeva njegovu imperiju. Poseban čarobni napitak kojeg sprema njihov druid, daje Galima nevjerojatnu snagu koja im pomaže u borbi protiv Rimljana. No Obelix je kao mali pao u kotao s napitkom, što ga je učinilo nesavladivim. Rimljani uviđaju da je ključ njihove pobjede otmica druida koji sprema napitak zajedno s moćnim Obelixom. Gali ubrzo ostaju bez sastojaka potrebnih za pravljenje napitka dok se rimski obruč sve više steže...

Asterix & Obelix: Misija Kleopatra

Asterix i Obelix, neustrašivi i neslomljivi galski junaci u novoj su pustolovini, ovaj put daleko od svog doma... Godina je 52. prije Krista. Rimljani i dalje ne uspijevaju pokoriti hrabre Gale, ali će zato

Moja mama

Moja mama je sunce poslije tmurnog oblaka.
Moja mama je sreća poslije tuge.
Moja mama je puna ljubavi i nježnosti,
Zato moja mama voli a i ja nju mnogo volim.

Ivan Rudić, IV. a, OŠ »Matija Gubec«, Tavankut

njihov bijes platiti Egipćani. Kleopatra nudi Cezaru, najvećem od svih vladara, okladu – sagradit će za njega usred pustinje najljepšu palaču na svijetu, za manje od 3 mjeseca, a ako uspije, on mora javno priznati da je egipatski narod najveći na svijetu. Posao dobiva Numerobix, perspektivni, ali avangardni arhitekt, kojem je obećana teška (u zlatu) nagrada, a u slučaju neuspjeha postat će teška (doslovno) hrana krokodilima. Zato su tu Asterix, Obelix i svemoguć Getafix. Kleopatrin službeni arhitekt, zli Artifis, želi osvetu. Numerobix stoji pred još nesazdanim zidom i zna da mu je Getafix jedina nada. Ali, je li njegov napitak dovoljan za dovršenje tog velikog (da, čak i za Egipćane i Rimljane) projekta, ili će trebati pomoć i u ljudima?

Moj hrvatski odjel

Kada sam završio drugi razred u školi »Jovan Mikić« mama i tata Ksu mi rekli da ću u trećem razredu ići u novu školu.

Kada sam to čuo malo sam se uplašio i mislio sam da sam izgubio prijatelje i da ih neću više imati. Ali već prvog dana u novoj školi shvatio sam kako pogriješio. U učionici su me čekali veseli i šaljivi dječaci koji su me rado prihvatili u svoje društvo. Učiteljica mi se također dopala. Tako sam ja već prvog dana bio zadovoljan. Uvijek je u školi bilo veselo, a najviše od svih su mi se dopali Miran i Filip.

Zavolio sam novi odjel i nove prijatelje. Sve u školi mi se sviđa, osim toga što se mora puno učiti.

Marko Gabrić, III. h, OŠ »Matko Vuković«

Florens Tokodi, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Miran Kujundžić, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Korina Francišković, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

USB S KODOM

Ukoliko ste pomalo paranoidni i strah vas je da netko može doći do podataka koje ste sačuvali na USB sticku, najlakši način da se riješite toga jest da nabavite USB štapić tvrtke Corsair sa šifrom koja sprečava pristup podacima.

Ovaj USB funkcioniše bez računala: postavite PIN do 10 znamenki i bit će nemoguće pristupiti podacima bez njihovog upisivanja. Štoviše, bez šifre računalo uopće neće moći prepoznati uređaj. Prilično domišljato, šteta je jedino to što Corsair nudi ovaj USB memorijski štapić samo u kapacitetima 1 i 2 GB, za cijenu od 29,99, odnosno 39,99 dolara.

TERABAJTI NA DOHVAT RUKE

Bez veće pompe, Samsung je počeo specijalnim klijentima isporučivati svoj prvi terabajtni hard disk. Model SpinPoint F1 koristi tri ploče kapacitete po 334 GB, što je rekord u ostvarenoj gustoći zapisa. Samsungove ploče se okreću brzinom od 7200 obr./min., diskovi posjeduju 16 ili 32 MB buffera i predviđeni su za Serial ATA-300 sučelje. Kada će stići u prodavaonice i po kojoj cijeni, ostaje još uvijek nepoznato. Istovremeno je i Seagate predstavio svoj prvi terabajtni disk. Prvenac nosi oznaku

Barracuda 7200.10 i ima 4 ploče (svaka kapacitete po 250 GB). Ostalo kod barakude isto je kao kod Formule 1: 7200 o/min, 16 MB keša i Serial ATA-300 sučelje.

NVIDIA TESLA

Godina Tesle donijela je veliki broj proizvoda koji nose ime našeg velikog znanstvenika. Na red su došle i računalne komponente, pa tako novi grafički čip koji stiže iz nVidije treba utabati put u novu eru osobnih superkompjutora. nVidia Tesla GPU svoj potencijal pokazat će u geologiji, molekularnoj biologiji i medicinskoj dijagnozi. Tako će na računalima doći do stotrukog povećavanja performansi čime će biti omogućeno, na primjer, otkrivanje novih velikih rezervi nafte bržim analiziranjem geofizičkih podataka. Nova računala imat će više grafičkih procesora koji će paralelno raditi i preuzimati pojedine poslove CPU-a. Osnovna karakteristika obitelji Tesla je što će nova rješenja biti kompatibilna s postojećim računalima (preko PCI-express slotova) i moći će se paralelno proširivati (do 1000 procesora čija će se brzina mjeriti u teraflopsima). Proizvodi će se pojaviti na tržištu rujna ove godine.

PDA LAPTOP

Sve češće susrećemo laptope u minijaturnom izdanju. Korejska tvrtka Kohjinsha predstavila je svoj novi notebook iz serije SA Plus. Ovaj ne baš lijepi kompjutor po dijagonali ima svega 7 inča i raspolaže zaslonom osjetljivim na dodir. Baterija mu pruža autonomiju rada od četiri i pol sata i puni se za malo više od jednoga sata. Samo računalo ima 512 MBRAM-a i hard disk od 100 GB, radi pod operativnim sustavom Windows XP i isporučuje se s rječnikom engleskoga jezika Saydic. Trenutačno je dostupan samo na korejskom tržištu, a cijena se vrti oko 900 dolara. Da su mini-laptopi trend, pokazuje i zaokret u paleti proizvoda posrnulog giganta Palm. Pod imenom Foleo Mobile Companion krije se računalo namijenjeno povezivanju s Palmovim SmartPhone uređajima kako bi se proširile njihove mogućnosti. Pokraj tipkovnice i velikog zaslona (10,2 inča), korisnici Folea moći će pod Linuxom koristiti i kolekciju naprednog softvera za uprabu web i email servisa. Cijena? Prava sitnica, 500 USD.

Priređuje: Siniša Jurić

Vatra prijeti

Požar za požarom

Čak 750 požara buknuo je na teritoriju Hrvatske od 1. lipnja do 8. kolovoza

Piše: Dražen Prčić

Posljednje slike plamenih strahota koje su zadesile Grčku, u kojima je nekoliko desetina ljudi izgubilo život, ponovno nas je podsjetilo na hrvatsku ljetnu svakodnevicu i brojne požare koji pale priobalje i kontinent. Stravično zvuči podatak da je za nešto više od dva mjeseca ovoga ljeta (od 1. lipnja do 8. kolovoza) na teritoriju RH izbio 750 požara, koji su uništili 159.000 hektara zemljišta. I što je najgore, vatra i dalje prijeti, a novi požari nezadrživom vatrenom stihijom pustoše sve pred sobom.

NEHOTIČNI POŽARI: Unatoč negativnim posljedicama koje vatrene stihije izazovu tijekom svake godine, te konstantnih molbi i upozorenja glede realne opasnosti od izbijanja novih, niti ova 2007. godina nimalo se ne razlikuje od prijašnjih negativnih »vatrene« bilanci. Možda ćete se zapitati kakve veze požari imaju sa zabavom i zašto se ovaj tekst nalazi baš ovdje, ali, nažalost, prema navodima policije i istražitelja upravo najveći broj nehotično izazvanih požara proistekao je iz određenih oblika zabavnih sadržaja. Iako se gotovo na svakom javnom mjestu šumskih prostora poziva na oprez prilikom kontakta s otvorenim plamenom, a prometnim i ostalim znacima izričito

zabranjuje paljenje vatre koja nije adekvatno osigurana, i dalje se nesmetano pale brojni roštilji u prirodi. A na više od trideset stupnjeva (bilo je i 40+ ovoga ljeta) i najmanja iskrica može izazvati požar neslučenih razmjera. Drugi oblik svojevrstne zabave je rekreacijsko košenje trave i okesivanje drveća na vikendicama, ljetnikovcima i sličnim nastambama za odmor u slobodnome vremenu, kada često dolazi do tzv. kontroliranog paljenja otpadaka od trave, korova, grančica i ostaloga »smeća«. Nažalost od kontroliranog dolazi do nekontroliranog nadzora, obično promjenom smjera vjetrova ili krajnjom nepažnjom (neiskustvom hobista) mala vatra u trenu zna prerasti u veliku plamen koji se trenutačno, zahvaljujući suhom raslinju počinje širiti velikom brzinom.

Kaznene prijave

Zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo podmetanja požara hrvatska je policija podnijela kaznene prijave protiv 18 osoba, dok je 12 osoba uhićeno.

PODMETNUTI POŽARI: Sve je više uhvaćenih piromana i osoba koje namjerno, zbog nekih osobnih razloga ili zbog mentalne bolesti, izazivaju požare, pritom ne mareći za često i fatalne posljedice koje njihova kriminalna aktivnost može izazvati. Što je posrijedi u mentalnom sklopu osoba koje svjesno zapale šumu, livadu ili poljanu, stvar je studioznog medicinskog tretmana i analize tih ljudi, ali je ipak na državnim tijelima mogućnost pooštrenog sankcioniranja počinjenih kaznenih djela. Jer problem požara, njihovog suzbijanja i, konačno, prevencije, pitanje je od općeg značaja za cijelu Hrvatsku, osobito tijekom trajanja turističke sezone. Slike izgorjele borove šume nadomak turističkih centara (veliki požari početkom kolovoza u okolici Dubrovnika), vatrene stihije koje se približavaju naseljenim mjestima, zakrčene autoceste zbog prekida u prometu blizu vatrom zahvaćenih lokaliteta, ne djeluje baš privlačno potencijalnom turistu koji bi za svoj dugo očekivani ljetni odmor izabrao upravo Hrvatsku. I evo još jedne poveznice, zbog čega se ovaj tekst našao na stranicama zabave.

Jer od zabave nemojmo praviti štetu! ■

Ivan Sabanov, direktor Romart festivala

Multikulturalna prezentacija Subotice i Palića

Od 30. kolovoza do 1. rujna održava se drugi po redu Međunarodni festival kulture Roma

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Prvi Romart festival, točnije Međunarodni festival kulture Roma, održan je tijekom prosinca prošle godine u subotičkom kafeu Yu fest u organizaciji Gorana Nikolića. Posjetivši ovaj zanimljiv i na našim prostorima po mnogo čemu jedinstveni festival, uživajući u dobroj i kvalitetnoj glazbi, Ivan Sabanov je odlučio osobno se involvirati u organizaciju drugog po redu Romarta. Posljednjih nekoliko mjeseci angažiran je potpuno na svim mogućim organizacijskim aspektima, a plod njegova truda bit će dostupan svim ljubiteljima kvalitetne romske glazbe tijekom festivala koji se održava upravo ovih dana.

► **Kako ste se odlučili za aktivno sudjelovanje u organizaciji Međunarodnog festivala kulture Roma?**

Slušajući kvalitetnu romsku glazbu tijekom prošloga, prvoga po redu, Romarta, došao sam na zajedničku ideju s Goranom Nikolićem, koji je samostalno organizirao prvi ovakav festival u našem gradu, da pokušamo napraviti još veći događaj kojim bismo promovirali umjetničku vrijednost ove glazbe. Također, osobno volim slušati Roma koja kombinira tradicionalni zvuk s tonovima u jazz i blues varijanti glazbenog izražaja.

► **Koliko je ovaj festival značajan za Suboticu i Palić?**

Prije svega naš je osnovni cilj, kao organizatora festivala, prezentirati Suboticu svijetu kao multikulturalni i multikonfesionalni grad, što je već mnogo puta i dokazano otvorenosti za sve vrste sličnih aktivnosti i manifestacija. S druge strane ovako bogati glazbeno-filmsko-dramski program pridonosi popularizaciji i promociji Palića kao već dobro poznate turističke destinacije i jamačno obogaćuje njegovu ponudu.

► **Spomenuli ste, uz glazbu, i filmsko-dramski program. O čemu se točno radi i što je planirano programom festivala?**

► **Tko su ipak najveće glazbene zvijezde i prva imena Romarta?**

Prije svih, iako ne bi trebalo podcijeniti ostale sudionike festivala, istaknuo bih koncert *Šabana Bajramovića*, legende romske glazbe kojeg će ovoga puta pratiti vjerojatno najkvalitetnija postava pratećeg orkestra, te nastup glasnogovornog orkestra »100 violina« iz Budimpešte. Uz navedene glavne zvijezde, na festivalu će nastupiti još preko 100 drugih izvođača na zadovoljstvo svih ljubitelja romske glazbe.

► **Ovakav veliki festival zasigurno iziskuje i velike materi-**

Dio programa Romarta

Ljetna pozornica

Petak 31. kolovoza – 22 sata Mato Uralo (Subotica), 23 sata Gulo Čar (Prag)
Subota 1. rujna – 21 sat Koncert 100 violina (Budimpešta)

Yahting club

Petak 31. kolovoza – 20 sati Nije sve kao što izgleda (kazališna predstava)
Cement (hip hop, Novi Sad)

Kino Abazija

Petak 31. kolovoza – 18 sati dokumentarni film »Ich habe davon getrunzt friseur zu werden«
Subota 1. rujna – 18 sati igrani film »The Shutka«

Uz brojne koncerte koji će se održavati svih festivalskih dana, bit će prikazana i tri igrana filma (»Gdje je Kennedy bio dvije godine«, »Ich habe davon getrunzt friseur zu werden« i »The Shutka«, u palićkom kinu Abazija, dok će u petak Yahting club na Paliću biti domaćin i predstavi »Nije sve kao što izgleda« teatra »Suno E Romengo«. Sve je to planirano u želji obogaćivanja cjelokupnog programa ovog jedinstvenog festivala u kojemu sudjeluju brojni izvođači iz cijele regije.

jalne troškove organizacije. Na koji ste način uspjeli osigurati potrebna sredstva za njegovo održavanje?

Zahvaljujući glavnoj financijskoj potpori od strane Europske fondacije za kulturu iz Amsterdama, koja je prepoznala vrijednosti ovoga zbilja jedinstvenog kulturnog događaja u našoj regiji, te pomoći Vlade Republike Srbije, Izvršnoga vijeća Vojvodine i posebice lokalne samouprave grada Subotice, uspjeli smo u namjeri održavanja drugoga po redu Romarta.

Počinje Eurobasket

Korida pod obručima

Od 3. do 16. rujna Španjolska će biti domaćin Europskog prvenstva za košarkaše

Piše: Dražen Prčić

Počevši od ponedjeljka, sve oči košarkaške javnosti bit će uperene k Pirinejskom poluotoku, koji će u svojim gradovima ugostiti najbolje reprezentacije Staroga kontinenta. Hrvatska košarkaška vrsta, poslije dugih godina »rezultatske suše«, pokušat će prekinuti neuspješni niz i donijeti odličje u domovinu *Kreše Ćosića* i *Dražen Petrovića*, dva pokojna velikana igre pod obručima. Pobjeda na »Efes kupu« u Turskoj, posljednjem pripremnom natjecanju, daje realnu nadu za optimizam.

EUROPSKO PRVENSTVO 2007.

Skupina A: Srbija, Rusija, Grčka i kvalifikant
Skupina B: Hrvatska, Latvija, Portugal, Španjolska

Skupina C: Češka, Litva, Njemačka, Turska

Skupina D: Francuska, Italija, Poljska, Slovenija

SUSTAV NATJECANJA

1. RUNDA: Na završnom turniru najboljih europskih košarkaških reprezentacija, momčadi su podijeljene u četiri kvalifikacijske skupine. Prva runda natjecanja po skupinama igrat će se

Povijest Hrvatske na EP

1993. Njemačka – 3. mjesto
1995. Grčka – 3. mjesto
1997. Španjolska – 11. mjesto
1999. Francuska – 11. mjesto
2001. Turska – 7. mjesto
2003. Švedska – 11. mjesto
2005. Srbija i Crna gora – 7. mjesto

od 3. do 5. rujna, a tri prvoplasirane reprezentacije izborit će prolaz u drugu rundu kada se formiraju dvije nove skupine po šest momčadi.

2. RUNDA: U skupinu E plasirat će se po tri momčadi iz skupina A i B, dok će skupinu F tvoriti plasirane momčadi iz skupina C i D. Ovi susreti su na programu od 7. do 12. rujna, a u skupinama se neće ponovno susretati momčadi koje su prije bile skupa u prvim kvalifikacijskim skupinama. (Primjer: Hrvatska ukoliko izbori plasman u sljedećoj rundi neće igrati protiv Španjolske)

3. RUNDA: Plasman u četvrtfinale EP-a izborit će po četiri prvoplasirane momčadi iz skupina E i F, a potom će se 13. i 14. rujna međusobno susretati po sustavu

E1 – F4, F2 – E3, E2 – F3, F1 – E4

4. RUNDA: U polufinalnim duelima 15. rujna igrat će pobjednici susreta E1-F4 i F2 – E3, te E2-F3 i F1-E4

FINALE: Posljednji susreti na EP 2007. su na programu 16. rujna, kada će biti poznate momčadi koje su osvojile prva tri mjesta. Poraženi u polufinalnim susretima igrat će za broncu, dok će pobjednici polufinalnih duela igrati veliko finale kojim će se i zatvoriti Eurobasket 2007.

Hrvatska reprezentacija: Ukić, Kus, Popović, Rozić, Prkačin, Tomas, Planinić, Stojić, Markota, Banić, Kasun, Barać, Stojić, Baždarić, Anđrić i Lalić. Izbornik Jasmin Repeša

3. rujna 19 sati Hrvatska – Latvija

4. rujna 19 sati Hrvatska – Portugal

5. rujna 21,30 sati Hrvatska – Španjolska ■

Mara Zovko i Mirna Čičak, hrvatske tenisačice

Lijepi dojmovi

Dvije mlade tenisačice pred kojima je početak profesionalne karijere oduševljene su uvjetima za igru i organizacijom turnira na Paliću

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Na profesionalnom ženskom teniskom turniru Palić Open 2007 nastupile su i dvije hrvatske tenisačice, *Mara Zovko* i *Mirna Čičak*, s kojima smo o njihovoj dosadašnjoj tenis karijeri i dojmovima o jednoj od najljepših teniskih oaza u ovom dijelu svijeta napravili dvostruki blic intervju u utorak, na dan otvorenja.

Vaša dosadašnja teniska karijera

Mara: Imam sedamnaest godina, a tenis sam počela igrati u svojoj sedmoj godini u rodnom Širokom Brijegu, gdje sam trenirala sve do prije dvije godine kada sam preselila u Zagreb. Moj prvi trener je bio *Romano Kristić*, potom sam radila s *Icom Humićem*, *Tvrtkom Bulićem*, *Ivanom Berošem* i *Ivanom Vajdom*, a moj sadašnji trener je *Dragan Diklić* s kojim sam počela suradnju odnedavno. Nastupam za TK »Victoria« iz Zagreba, a trenutačno zauzimam 1253. mjesto na WTA ljestvici i zadovoljna sam postignutim rezultatom.

Mirna Čičak

Mirna: Rođena sam u Zagrebu 1989. godine, u tenisu sam aktivno već dvanaest godina. Igram u TK Concordia, a trenirala sam kod trenera *Ice Humića*. Još uvijek nemam WTA bodova, ali s još jednim upisom u glavni turnir imat ću i svjetski ranking.

Najveći uspjesi

Mara: Svih proteklih godina uvijek sam bila među tri-četiri najbolje u Hrvatskoj, a rezultatski gledano najbolji mi je plasman u 200 na svjetskoj juniorskoj ljestvici. U seniorskoj konkurenciji, jamačno mi je najveći uspjeh dosadašnji ranking i bodovi koje sam osvojila.

Mirna: Na posljednjem državnom prvenstvu Hrvatske za seniorke igrala sam u finalu, gdje sam poražena u tri seta. Uz to sam ove godine igrala u polufinalu juniorskog državnog prvenstva Hrvatske za igranice do 18 godina.

Koliko trenirate?

Mara: Trenutačno najviše radim na podizanju tjelesne spreme, ponajviše na fitness programu i trčanju, uz svakodnevnih 3-4 sata na teniskom terenu.

Mirna: Treniram najčešće dva puta na dan, ukoliko stignem s obzirom da stanujem prilično daleko od kluba. Uvijek je to minimalno 3-4 sata, uz sve ostale dnevne obveze.

Igračke karakteristike

Mara: Ljevoruka sam, igram backhand s dvjema rukama. Istaknula bih svoj servis, izlaske na mrežu i agresivniju igru u nastojanju što bržeg završavanja poena, s obzirom na svoju visinu od 182 cm. Više volim igru na bržim podlogama.

Mirna: Igram desnom rukom, dvoručni backhand. Nastojim igrati u tempu.

Uzori

Mara: Kada sam počinjala bila je to Amerikanka *Davenport*, zbog slične tjelesne konstrukcije, potom mi se dopadala igra *Karoline Šprem*.

Mirna: Moj vječiti uzor je *Monika Seleš*.

Dojmovi o Paliću i organizaciji turnira

Mara: Bila sam i prošle godine na turniru i iskreno ovdje mi je prelijepo, uz jezero i ove terene u šumi. Uvjeti su odlični, sve se nalazi u jednome krugu, svuda se može stići pješice.

Opet, ljudi su izuzetno gostoljubivi, odlično sam primljena i jamačno ću se opet vratiti.

Mirna: Na Paliću mi je jako lijepo, osjećam se prekrasno. Ovdje sam prvi put i vjerujem ne i posljednji. Organizacija je izvrsna, ljudi su ljubazni i sve je jednom riječju, super.

Daljnji planovi

Mara: Vraćam se za Zagreb, a potom idem na turnir u Brčko (BiH) gdje se igra sljedeći turnir od 10.000 \$, a u planu mi je i nastup u Podgorici (CG) na turniru koji se igra za nagradni fond od 25.000 \$

Mirna: Sljedeća tenis stanica je momčadsko prvenstvo Hrvatske u Splitu gdje ću igrati za TK Zagreb, s obzirom da moj klub nema dovoljan broj igračica. Potom ću vjerojatno tijekom listopada igrati na turnirima u Dubrovniku i Cavtatu, oba po 10.000 \$

Mara Zovko

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	SPLITSKE DNEVNE NOVINE	MAGAREČE NJAKANJE, REV	PLOVILO EKOLOGA	ŽELJKO MALNAR	NURDŽIHA-NA ODMILA	ASANIRA-NJE	ŽIDOVSKI NAČIN PRIPRAVE JELA	"REMOTE VIDEO TERMINAL"	GRČKI PO-VJESNIČAR RIMSKOG DOBA (2. STOLJEĆE)	ANDSKA DEVA	DRUGA VELIKA PLAŽA U RIO DE JANEIRU	OPĆINA U FRANCUSKOM DE-PARTMANU AUDE	PROVODITI ARISTOKRA-TIZACIJU
NADIMAK JANICE KOSTELIĆ													
INDIKATOR KISELOSTI I LUŽNOSTI (LAKMUSI)													
ORGAN VIDA				RAZGODITI GLAZBALO LJETOVA-LIŠTE KOD LABINA									
BELGIJA		USTAVE OBLIK IMENA DRAGO						MAĐARSKI POLITIČAR KADAR SEMITSKI BOG					
RIJEKA U TUROPO-LJU					ANTIČKO IME RABA IZETBEGO-VICEVO IME					"EARLY USER TEST" ČUVENI AMERIČKI GANGSTER			
TV SPIKER, ĐURICA							ZAVIČAJ INDOKINEZA ANAMITA NEKUDA					KISIK GOVORNIK UMJETNIM JEZIKOM IDO	
PJESMA OLIVERA I BORISA DVORNIKA									NESTRUČ-NJAK NOVINAR KOŽUL				
SREBRO			NEUGAŽEN SNIJEG WESTERN S KEVINOM COSTNEROM								"DOKTOR" LEONAR-DOVA MONA		
"DISK OPE-RATING SYSTEM"				HIMALAJ-SKO GOVEDO ČEŠKI PI-SAC, KAREL				PJEVAČICA SERDAR ... ILI ŠTO					
IMENJAKI-NJA GLUM-CA BUKVIČA						PRISTAŠA UTOPIZMA OVOGA TRENA							
LJUBIČAS-TA BOJA				PRETEČA ZAP-a TAL. REDA-TELJICA, LILIANA					RIBARSKI TROZUB VATRA, OGANJ				
ŠIBENSKI PIJANIST, MAKSIM							MEMBRANA PAPIR GODIŠNJI PRIHOD (MNOŽ)					FILM COSTA-GAVRASA RIJEČI UZ SKLADBU	
AUSTRIJA		ESADOVA IMENJAKI-NJA GRČKI BOG TAME						LINDA EVANS STABLO			JÄ, ..., ON UNOŠENJE		
VRSTA HRASTA				NAŠA PJEVAČICA WINTER "DUAL-IN-LINE"						"USAGE EVENT RECORD" RIJEČKA ŽEN. GRUPA			
SULTANOV NALOG						STANOV-NICA ARME-NIJE SKANDIJ							
IZUZET-NOST, IZNIMNOST													
PRISTAŠE ABOLICIO-NIZMA													

RIJEŠENJE KRIŽALJKE:

jak, dalja, amitra, utopist, lila, sđk, osti, mrvica, opna, z, a, esada, le, ti, cer, vanda, ver, irada, armenka, jedinstvenost, abolicionisti, snježna kraljica, lakmusov papir, oko, raštimali, b, brane, janos, odra, eul, drobac, anam, o, nadalina, laik, ag, cijelac, dr, dos,

O nastavnom programu »bunjevačkoga govora«

Otvoreno krivotvorenje činjenica

Ponovni pokušaj političke opcije, koju na sjeveru Bačke od 1990-ih godina podupiru SPS, SRS i DSS, da uvede u školsku nastavu predmet »bunjevački govor s elementima nacionalne kulture« naišao je, s jedne strane, na oštru osudu hrvatskoga političkoga i kulturnoga establišmenta u Vojvodini, u kojemu upravo pripadnici bunjevačkoga roda igraju glavnu ulogu, a s druge strane, rezultirao je i izvjesnom pozornošću medija u Hrvatskoj te doveo do reakcije hrvatskih državnih tijela i njihovih diplomatskih predstavnika u Republici Srbiji.

Kod tzv. bunjevačkog pitanja, pa tako i rečenoga programa, treba *razlikovati političku i činjeničnu dimenziju*. Politička činjenica jest da nitko ne može niti smije osporavati pravo svake osobe da se nacionalno izjasni kako želi (sve do temeljnoga ustavnoga prava da se nitko uopće ni ne mora nacionalno očitovati). Također je demokratsko pravo svakoga da može npr. organizirati vlastite manifestacije i ustanove, jer ne želi sudjelovati u »onima drugima«. Jednako je tako moguće izdavati tiskovine ili praviti radijske i TV emisije i *nazivati ih kako se hoće*. Međutim, kada se ostavi po strani *politička dimenzija* ovoga problema i dođe do razine *egzaktne tj. znanstvenoga*, onda je, da bi se gornji pothvati opravdali, nužno krivotvoriti činjenice!

Upravo su rečenim nastavnim programom kao nikada do sada ogoljene osnove tzv. bunjevačkog pitanja, jer se pokazalo da se ono temelji na falsificiranju činjenica tj. njihovom prešućivanju te jednostranom i lažnom prikazivanju. U čemu se ono sastoji?

Prije svega, dosljedno se prešućuje nekoliko ključnih načelnih stvari:

– Bunjevci koji žive u Vojvodini predstavljaju tek oko 20 posto ukupne bunjevačke populacije, pokraj onih koji žive u Hrvatskoj (Dalmacija, Dalmatinska Zagora, Primorje, Gorski kotar, Lika), Bosni i Hercegovini (zapadna Hercegovina, zapadna i srednja Bosna) te Mađarskoj (sjeverozapadna Bačka i Budimpešta s okolicom);

– novoštokavski ikavski dijalekt, kojim govore Bunjevci, najrašireniji je hrvatski dijalekt, kojim se govori u Dalmaciji, Primorju, Lici, zapadnoj Hercegovini, srednjoj Bosni te u vojvodanskom i mađarskom dijelu Bačke, a ujedno ovim

dijalektom govore isključivo Hrvati (potaknuta najnovijim događajima, Sanja Vulić je na internetskoj stranici Hrvatske matice iseljenika objavila odličan članak »Odnos dijalekta i standardnoga jezika s posebnim osvrtom na Hrvate u Bačkoj«, kojega su prenijeli i portal hrvatskoga uredništva Radio Subotice te Glas ravnice); – ikavica je sastavnica povijesti hrvatskoga jezika, osobito zato jer od XVIII. stoljeća na prostoru koji su naseljavali Hrvati nastaje bogata književnost (*Andrija Kačić Miošić* u Dalmaciji, *Matija Antun Relković* u Slavoniji, *Emerik Pavić* u Budimu) i da je otada upravo štokavska ikavica u temelju općehrvatskoga književnog jezika sve do ilirskog pokreta; na štokavskoj ikavici u Budimu *Grgur Čevapović* je 1832. objavio prvi cjeloviti hrvatski prijevod Biblije autora *Matije Petra Katančiča*; književnost bačkih Bunjevaca od svojih početaka integralni je dio hrvatske književnosti i njezin je jezik po svemu (grafiji, pravopisu, leksiku, morfološkim i sintaktičkim obilježjima te najfrekventnijim načinima stilizacije) hrvatski.

Kada je, pak, riječ o samome nastavnome programu »bunjevačkoga govora«, on prešućuje ove statističke i lingvističke činjenice te lažno predstavlja da se mnogi bunjevački književni stvaratelji, koji su neka svoja djela stvarali i na ikavici, nisu držali dijelom hrvatske književnosti, što je samo refleks šire političke podvale, kojom se sve što je »bunjevačko« želi suprotstaviti »hrvatskome«. Međutim, za potpisnika ovih redova, kao i za najveći dio bačkih bunjevačkih Hrvata, ali i za u programu navedene književnike, »bunjevačko« jest dio »hrvatskoga«, poput švapskoga koje je njemačko ili šumadinskoga koje je srpsko. Naime, za razliku od srpskoga jezika i nacionalnog bića, osobitost je hrvatskoga jezika i hrvatskoga naroda šarolikost dijalekata, narječja i govora, ali i raznovrsnost različitih mjesnih naziva za Hrvate (Gradišćanci, Dalmatinci, Raci, Iliri, Slavonci, Šokci, Bunjevci itd.). Tako i bački Bunjevci u svakodnevnoj međusobnoj komunikaciji koriste ikavicu, ali na razini službene komunikacije koriste književni jezik. Tako su ikavicu shvaćali i svi književnici koji se navode u tome nakaradnom programu, pa se doista ne može drukčije nazvati nego krivotvorenjem njihovo »čupanje« iz cjeline hrvatske književnosti.

No, da krivotvorenja ne manjka onima koji žele po svaku cijenu »progurati« politički projekt Bunjevaca nehrvata, zorno pokazuje slučaj teksta nastavnog programa »bunjevački govor s elementima nacionalne kulture«, koji je dostavljen članovima Nacionalnog prosvjetnog savjeta za sjednicu 29. kolovoza. Naime, ovaj je nastavni program donio pokrajinski tajnik Zoltán Jeges, objavljen je u Službenom listu APV br. 12 od 4. VI. 2007., i on je trebao biti osnova za donošenje odluke Nacionalnog prosvjetnog savjeta Republike Srbije o izvođenju ovog programa. Međutim, u materijalu za sjednicu dostavljenom članovima Savjeta tekst je programa izmijenjen, a da izmjene nije potvrdilo tijelo koje program i donijelo tj. pokrajinski tajnik za obrazovanje: iz teksta programa izostavljeni književnici *Balint Vujkov*, *Matija Poljaković*, *Aleksa Kokić*, *Ivan Kujundžić* i *Ivan Pančić*, dok su neka druga imena dodana (npr. *Kata Prčić*), a izmijenjena je i literatura na kojoj se ovaj program temelji! Kako je ovdje riječ o tipičnome falsifikatu službenih dokumenata, najmanje što se očekuje jest kaznena odgovornost za krivotvoritelje, jer se na falsificiranome tekstu želi temeljiti odluka državnoga tijela!

Ovaj detalj o izostavljanju ključnih ikavskih književnika iz Bačke u konačnici političkih zahtjeva za uvođenje »bunjevačkoga govora« u škole zapravo pokazuje koliko cijeli program nema realne temelje. To potvrđuje i očitovanje *Milana Krmpotića*, književnika iz Senja, koji je predsjedniku Nacionalnog prosvjetnog savjeta *Aleksandru Jovanoviću* te pokrajinskim tajnicima za kulturu i obrazovanje te za propise, upravu i nacionalne manjine (*Z. Jegesu* i *T. Korheczu*) pred sjednicu Nacionalnog prosvjetnog savjeta uputio kratko pismo sljedećega sadržaja: »Ogorčeno prosvjedujem na vašu namjeru da jednu moju pjesmu objavite u nakaradnom programu kojim bunjevački govor želite prikazati kao zaseban jezik zasebnog nepostojećeg naroda, a ne kao dragocjenu sastavnicu hrvatskoga jezika. Zato ovim pismom zahtijevam da moj književni uradak i moje ime izbrišete iz te tvorevine«. Čini se bolje nije ni moguće definirati bit nastavnoga programa »bunjevačkoga govora«!

Slaven Bačić

Za spomenik Josipu Vukoviću – Đidi

Povodom otvorenja trgovačkog centra KTC u Subotici prošle jeseni, gradonačelnik Križevaca iz Republike Hrvatske i ujedno jedan od vodećih ljudi u Hrvatskoj seljačkoj stranci, tradicionalno jednoj od pet najjačih stranaka, spomenuo je želju da prvom zгодом s članovima stranke posjeti grob *Josipa Vukovića-Đide*, čovjeka koji je točno 25 godina bio na čelu ove stranke u Subotici (1926.-

1951.), tj. sve do smrti. I zbog izražene želje gosta i zbog nas samih, utvrdili smo, uz pomoć Biskupije, točnu lokaciju groba u »elitnom« (biskupskom) dijelu Bajskog groblja, tj. oznaku 1.-6. red 1J, što je točna oznaka skromne ali uredne grobnice, čija su ploča i križ obrasli sitnom mahovinom. Na ploči, pokraj imena ostalih iz njegove obitelji, piše samo: »Ovdje otpočiva Josip Vuković-Đido«.

Dakako, moramo spomenuti kako je ovaj čovjek jedini iz Subotice bio narodni zastupnik Skupštine Kraljevine Jugoslavije, senator Banovine Hrvatske (1939.-1941.) i sudionik Ustavotvorne skupštine FNRJ 1945. godine.

Borbom i kroz djelovanje HSS-a i Josipa Vukovića-Đide osobno, Hrvati su u Subotici imali od 1930. do 1940. potpunu kulturnu autonomiju, Hrvatski dom, Pjevačko društvo »Neven«, NK »Bačku«, Hrvatsko kulturno društvo, Pučku kasinu, a općem osjećaju hrvatstva kod Bunjevaca odlučujući je neumoran rad Josipa Vukovića-Đide na političkom polju, zbog čega je više puta zatvaran i u Kraljevini i u NDH i u FNRJ. Visoka cijena slobodoumlja i borbe za svoj narod svakako zaslužuje spomenik, ili barem bistu, poprse u centru Subotice, kao i ime jedne od glavnih ulica u gradu. Premda se nisu ostvarili svi njegovi snovi, spomen na Josipa Vukovića-Đidu mora imati trajno obilježje!

Milivoj Prčić, književnik Subotica

**PETAK
31.8.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Planeti: Zvijezda
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život, telenovela
13.20 - Putovanje u Vučjak, dramska serija
14.25 - Globalno sijelo
14.55 - Faros-Paros, putopis
15.25 - Znanstvena petica
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Znanstvene vijesti
16.20 - Šetnja s čudovištima - život prije dinosaura, dokumentarna serija
16.50 - Reprizni program
17.05 - Ljubav u zaleđu, serija
17.55 - Vijesti
18.10 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Sretni brojevi, film
22.50 - Vijesti
23.00 - Vijesti iz kulture
23.10 - Američki jakuza, američki film
00.45 - Vijesti dana
00.50 - Američki jakuza 2, film
02.20 - Sedam godina poslije, američki film
04.00 - Državno vlasništvo, američki film
05.25 - Oprah Show
06.10 - Skica za portret
06.15 - Znanstvena petica
06.45 - Faros-Paros, putopis
07.15 - Anin dvostruki život, telenovela

07.00 - TV vodič
07.45 - Žutokljunac
08.40 - Moomini, crtana serija
09.05 - Briljanteen
09.55 - Četvero protiv Z, serija za mlade
10.20 - Inspektor Morse, serija
12.05 - Mini-serija
13.20 - Ljeto nam se vratilo...
14.00 - O.C. 3., serija
14.45 - Tree Hill 3., serija
15.30 - Vijesti na Drugom
15.38 - Obavještajci 3., serija
16.30 - Dva i pol muškarca 2., humoristična serija
16.52 - Dva i pol muškarca 2., humoristična serija
17.20 - Smrtonosno oružje 4, američki film

19.30 - Allo, allo 7. - humoristična serija
20.05 - Luda kuća 1., TV serija
20.40 - Nogomet, UEFA Supercup: Milan - Sevilla, prijenos
22.40 - Vijesti na Drugom
22.45 - Sportske vijesti
23.00 - Nijemi svjedok 9., serija
23.55 - Nijemi svjedok 9., serija
00.50 - Bez traga 3., serija
01.35 - Zakon i red: Sudenje pred porotom 1., serija
02.20 - Zločinački umovi 1., serija
03.05 - Ljeto nam se vratilo...
03.45 - Pregled programa za subotu

06.50 Nascar utrke
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Skrivena istina, serija
12.00 Vijesti
12.15 Skrivena istina, serija
13.10 Slučajni partneri, serija
14.00 Naša mala klinika, serija
15.00 Tiha prijetnja, igrani film
16.40 Svi vole Raymonda, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.15 Svi vole Raymonda
17.40 Cosby show, serija
18.40 Tata i zetovi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.45 Tema dana s Hloverkom
20.00 Naša mala klinika, serija
20.50 Shaft, igrani film
22.40 Vijesti Nove TV
23.00 Uvod u anatomiju, serija
23.50 Seks i grad, serija
00.15 Izgubljeni, serija
01.45 Ništa zajedničko, serija
02.10 Biti najbolji, igrani film
03.40 Kraj programa

07.30 Transformers Energon
07.50 Everwood, dramska serija (R)
08.40 Cobra 11, kriminalistička serija (R)
09.30 Montecristo, telenovela
10.20 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
10.50 Puna kuća, humoristična serija (R)
11.15 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
11.40 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
12.00 Bračne vode, humoristična serija (R)

12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Eksploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Svekrva i snaha do posljednjeg daha!, talk show
14.15 Everwood, dramska serija
15.05 Cobra 11, kriminalistička serija
15.55 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
16.20 Puna kuća, humoristična serija
16.45 Pod istim krovom, humoristična serija
17.10 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.35 Bračne vode, humoristična serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.15 Kunolovac, kviz
20.00 Pritajena vatra, film
21.45 Konačna odluka, film, triler
00.00 Vijesti
00.10 Duhovi Marsa, film
01.45 Kunolovac, kviz

**SUBOTA
1.9.2007.**

07.30 - TV raspored
07.45 - Velike filmske zvijezde: J. Perrin
08.15 - Kinoteka: Put do zvijezda, britanski film
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Planeti: Atmosfera
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život, telenovela
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.05 - Duhovni izazovi - međureligijski magazin
14.25 - Klub zdrave prehrane, dokumentarna serija
14.50 - Vrtlarska godina: Kasno ljeto - jesen
15.30 - Globalno vino: Prelazeći Rubikon, dokumentarna serija
16.35 - Vijesti
16.50 - Ljubav u zaleđu, serija
17.40 - Prirodni svijet: Najezda krokodila
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Velo misto, dramska serija
21.20 - Zlatne žice Slavonije - Požega 2007.

23.15 - Vijesti
23.25 - Vijesti iz kulture
23.35 - Krugovi, japanski film
01.15 - Krugovi 2, japanski film
02.50 - Propušteni poziv, japanski film
04.45 - Ju-on: Kletva, japanski film
06.15 - Skica za portret
06.30 - Velike filmske zvijezde: J. Perrin
07.00 - Anin dvostruki život, telenovela

07.00 - TV vodič
07.25 - TV raspored
07.30 - Žutokljunac
08.25 - Majstori svirači: Mozart u Varaždinu (1/2)
09.20 - Sportske igre mladih (9/12)
09.40 - Kućni ljubimci
10.10 - Inspektor Morse, serija
11.55 - Na rubu znanosti: David Icke
13.00 - Osaka: Atletika, SP - prijenos
15.30 - Automagazin
16.05 - O.C. 3., serija
16.55 - HNL: Zagreb - Dinamo, prijenos
18.55 - Crna Guja 4., humoristična serija
19.30 - Allo, allo 6. - humoristična serija
20.05 - Telefonska govornica, američki film
21.30 - HNL - emisija
22.25 - Sportske vijesti
22.35 - Svemirski kauboji, američki film
00.40 - Bez traga 3., serija
01.25 - Zakon i red: Sudenje pred porotom 1., serija
02.10 - Zločinački umovi 1., serija
02.55 - Pregled programa za nedjelju

06.50 Flintove avanture
07.10 Prašćićgrad, crtana serija
07.40 Power Rangers S.P.D.
08.00 Bratz, crtana serija
08.50 Čarobnice, serija
09.40 Nova lova - TV igra
11.40 Djevojke s Beverly Hillsa, serija
12.10 South Beach, serija
13.00 Nad lipom 35, hum. glazbeni show
14.20 Put do slave, igrani film
15.50 Čovjek za posao, igrani film

17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Shaft, igrani film
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35, humoristično glazbeni show
21.10 Ledeni pakao, igrani film
23.00 Crna kiša, igrani film
01.00 Čovjek za posao, film
02.30 Put do slave, igrani film
03.50 Kraj programa

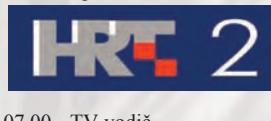
07.35 Zvijezde Ekstra: Najseksi rock zvijezde, zabavna emisija (R)
08.30 Krava i pilić, crtana serija
08.55 Trollz, crtana serija
09.15 Jagodica Bobica, crtana serija
09.40 SpužvaBob Skockani, crtana serija
10.05 Pet razloga, humoristična serija
10.30 Centar svijeta, humoristična serija
10.55 Lijepa žena, dramska serija
11.45 Maheri, dramska serija
12.35 Istjerivači duhova, igrani film, znanstveno-fantastična komedija
14.25 Vijesti uz ručak
14.30 Tajni agenti, igrani film, akcijski/avanturistički
16.00 Golf klub 2, igrani film, komedija
17.35 Zvijezde Ekstra: Najseksi filmske zvijezde, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.05 Žuta minuta, zabavna emisija
20.00 Titanic, igrani film, drama
23.10 Duboko modro more, igrani film, akcijski
00.50 Kunolovac, kviz

**NEDJELJA
2.9.2007.**

07.45 - TV raspored
08.00 - Jura bježi od kuće, animirani film
09.15 - Lilo i Stitch, crtana serija
09.40 - Lilo i Stitch, crtana serija
10.05 - Vijesti
10.15 - Mankelov inspektor Wallander, serija
12.00 - Dnevnik (T)
12.15 - TV raspored
12.20 - Mali savjeti za polj., emisija pod pokroviteljstvom

12.25 - Plodovi zemlje
13.20 - Split: More
13.55 - Reporter i izbor: Japan
- sindrom umirovljenih
muževa
14.45 - Pjesme Podravine i
podravlja -
Pitomača 2007.
15.50 - Hercule Poirot, serija
17.30 - Vijesti
17.45 - Sin Pinka Panthera,
američko-britanski film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Sto minuta slave,
hrvatski film
21.50 - Vijesti
22.05 - Evergreen: Grissomova
banda, američki film
00.15 - Vijesti dana
00.20 - Vijesti iz kulture
00.30 - Blues, glazbeni
vremeplov: The Long
Way Home
01.50 - Lažni raj, američki film
03.35 - Reprizni program
04.05 - Blues, glazbeni
vremeplov: The Long
Way Home
05.25 - Plodovi zemlje
06.15 - Split: More

07.00 - TV vodič
07.55 - Vijesti iz kulture
08.00 - Paško ljeto -
Eugen Ildjic
09.15 - Osaka: Atletika, SP -
maraton, snimka
10.05 - Biblija
10.15 - Ludbreg: Misa, prijenos
12.00 - Osaka: Atletika,
SP - prijenos
14.05 - O.C. 3., serija
14.50 - Tree Hill 3., serija
15.35 - Obavještajci 3., serija
16.35 - Svemirski kauboji,
američki film
18.45 - Uoči EP u košarci
19.20 - Allo, allo 6. -
humoristična serija
19.55 - HNL: Slaven Belupo
- Hajduk, prijenos
22.00 - Izbor Miss Universe
Hrvatske, snimka
23.35 - Sportske vijesti
23.45 - Bez traga 3., serija
00.30 - Zakon i red: Suđenje
pred porotom 1., serija
01.15 - Zločinački umovi 1.,
serija
02.00 - Pregled programa
za ponedjeljak

06.10 Flintove avanture,
crtana serija

06.40 Prašćićgrad, crtana serija
07.00 Power Rangers S.P.D.,
serija
07.30 Bratz, crtana serija
08.10 Automotiv,
auto moto magazin
08.40 Djevojke s Beverly
Hillsa, serija
09.30 South Beach, serija
10.20 Svi mrže Chrisa, serija
10.50 Nad lipom 35,
humoristično
glazbeni show
12.00 Omiljena djevojka,
igrani film
13.20 Hercule Poirot: Nijemi
svjedok, igrani film
15.10 Crna kiša, igrani film
17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Ledeni pakao, igrani film
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35,
humoristično
glazbeni show
21.10 Nemoguća misija,
igrani film
23.10 Red Carpet,
zabavna emisija
00.20 Svi mrže Chrisa, serija
00.50 Uljezi, igrani film
02.40 Zlatni pehar, igrani film
04.40 Red Carpet,
zabavna emisija
05.40 Kraj programa

05.55 Krava i pilić,
crtana serija
06.20 Looney tunes,
crtana serija
06.40 Jagodica Bobica,
crtana serija
07.05 SpužvaBob Skockani,
crtana serija
07.30 Lijepa žena,
dramska serija (R)
08.15 Maheri,
dramska serija (R)
09.05 Mladi mušketiri,
dramska serija
(dvije epizode)
10.50 Red Bull Air Race 2007.
- Budimpešta,
sportsko-
dokumentarna emisija
11.20 Tajni agenti, igrani film,
akcijski/
avanturistički (R)
12.50 Životna škola,
igrani film, komedija
14.35 Vijesti uz ručak
14.40 Titanic,
igrani film, drama (R)
17.50 Ekkluziv, magazin
18.30 Vijesti,
informativna emisija
19.05 Salto, zabavna emisija
20.00 Harry Potter i odaja tajni,
igrani film

22.35 Fan, igrani film, triler
00.30 Kunolovac, kviz

**PONEDJELJAK
3.9.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Prirodni svijet:
Najeza krododila
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život,
telenovela
13.20 - Dramska serija
14.20 - Globalno sijelo
14.50 - Faros-Paros, putopis
15.20 - Znanstvena petica
15.50 - Skica za portret
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Mir i dobro
16.40 - City Folk: Stockholm
17.20 - Ljubav u zaleđu, serija
18.05 - Vijesti
18.20 - Mit dug 7000
kilometara - Amazona:
Izvor
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Filmovi Vinka Brešana:
Maršal
22.40 - Vijesti
22.50 - Vijesti iz kulture
23.00 - Ljetni hit: Pljusak,
američki film
00.40 - Vijesti dana
00.45 - Dobro ugođena večer:
Koncert Martine Filjak
01.50 - Zakon i red: Odjel
za žrtve 7., serija
02.30 - Oprah Show
03.15 - Prirodni svijet: Najeza
krododila
04.05 - City Folk: Stockholm
04.30 - Globalno sijelo
05.00 - Znanstvena petica
05.30 - Faros-Paros, putopis
06.00 - Anin dvostruki život,
telenovela
07.00 - TV vodič
07.40 - TV raspored
07.55 - Žutokljunac
08.50 - Moomini, crtana serija
09.15 - Tema tjedna
09.25 - Navrh jezika
09.35 - Športerica
09.50 - Glazbeceda
10.05 - Sin Pinka Panthera,
američko-britanski film
11.35 - Vrijeme ljubavi, serija

13.20 - Ljeto nam se vratilo...
14.00 - O.C. 3., serija
14.45 - Tree Hill 3., serija
15.30 - Vijesti na Drugom
15.38 - Obavještajci 3., serija
16.30 - Crna Guja 4.,
humoristična serija
17.05 - Djevojka iz kafića,
britansko-američki film
18.40 - Emisija
18.55 - Hrvatska - Latvija,
prijenos
19.45 - Emisija
19.50 - Hrvatska - Latvija,
prijenos
20.35 - Emisija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 2.,
serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.30 - Zakon i red: Odjel
za žrtve 7., serija
23.20 - Bez traga 3., serija
00.05 - Zakon i red: Suđenje
pred porotom 1., serija
00.50 - Zločinački umovi 1.,
serija
01.35 - Ljeto nam se vratilo...
02.15 - Pregled programa
za utorak

06.30 Skrivena istina, serija
07.20 Nascar utrke
08.10 Šaljivi kućni video
08.35 Ništa zajedničko, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Svi vole Raymonda
12.00 Vijesti
12.20 Cosby show, serija
13.20 Tata i zetovi, serija
14.00 Nemoguća misija, film
16.00 Obiteljske veze, serija
16.30 Svi vole Raymonda
16.55 Vijesti
17.05 Svi vole Raymonda,
serija
17.35 Cosby show, serija
18.35 Tata i zetovi, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nora Roberts: Posnuli
andeli, igrani film
21.45 Uvod u anatomiju, serija
22.45 Kućanice, serija
23.40 Vijesti
00.00 Seks i grad, serija
00.30 Enigma, igrani film
02.25 JAG, serija
03.15 Kraj programa

06.55 Everwood,
dramska serija (R)
07.45 Astroboy, crtana serija
08.05 Transformers Energon
08.30 Montecristo, telenovela

09.20 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija (R)
09.50 Puna kuća, serija (R)
10.15 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
10.40 Sam svoj majstor,
humoristična serija (R)
11.05 Bračne vode, serija (R)
11.30 Sudnica, show (R)
12.00 Vijesti
12.05 Ekkluziv, magazin (R)
12.45 Zabranjena ljubav, (R)
13.10 Everwood,
dramska serija
14.00 Magnum, akcijska serija
14.55 Cobra 11, serija
15.50 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija
16.15 Puna kuća, serija
16.40 Pod istim krovom,
humoristična serija
17.05 Sam svoj majstor,
humoristična serija
17.35 Bračne vode, serija
18.00 Večera za 5,
lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda na
zadatku,
kriminalistička serija
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 CSI: Miami, serija
20.50 Put izdaje, akcijska serija
21.40 Zlatni zmaj, igrani film
23.20 Vijesti
23.35 CSI: Miami,
kriminalistička serija (R)
00.25 Kunolovac, kviz

**UTORAK
4.9.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Mali savjeti za
poljoprivrednike, emisija
pod pokroviteljstvom
09.12 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Planeti: Život
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život,
telenovela
13.20 - Dramska serija
14.20 - Globalno sijelo
14.50 - GSS - Spas u planini
15.20 - Gorom jaše kićeni
svatovi, emisija pučke i
predajne kulture
15.50 - Fotografija u Hrvatskoj
16.15 - Znanstvene vijesti
17.20 - Ljubav u zaleđu, serija
18.05 - Vijesti
18.20 - Mit dug 7000
kilometara -
Amazona: Klanci

19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Fokus
22.20 - Vijesti
22.30 - Vijesti iz kulture
22.40 - Ljetni hit: Djevojke iz Coyote Bara, film
00.20 - Vijesti dana
00.25 - Ponoćna antologija: Glumci, francuski film
02.10 - Hotel Babylon, serija
02.55 - Oprah Show (884)
03.40 - Skica za portret
03.50 - Globalno sijelo
04.20 - GSS - Spas u planini
04.50 - Fokus
06.00 - Anin dvostruki život, telenovela

07.00 - TV vodič
07.30 - TV raspored
07.45 - Žutokljunac
08.40 - Moomini, crtana serija
09.05 - Tema tjedna
09.15 - Pročitani
09.25 - Abeceda EU: Š
09.40 - Novi život, grčki dokumentarni film
09.55 - Inspektor Morse, serija
11.40 - Vrijeme ljubavi, serija
13.20 - Ljeto nam se vratilo...
14.00 - O.C. 3., serija
14.45 - Tree Hill 3., serija
15.30 - Vijesti na Drugom
15.38 - Obavještajci 3., serija
16.30 - Crna Guja 4., humoristična serija
17.05 - Pljusak, američki film
18.40 - Emisija
18.55 - Hrvatska - Portugal, prijenos
19.45 - Emisija
19.50 - Hrvatska - Portugal, prijenos
20.35 - Emisija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 2., serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.30 - Hotel Babylon, serija
23.20 - Bez traga 3., serija
00.05 - Zakon i red: Sudenje pred porotom 1., serija
00.50 - Zločinački umovi 1., serija
01.35 - Ljeto nam se vratilo...
02.15 - Pregled programa za srijedu

06:30 Skrivena istina, serija
07:20 Nascar utrke, crtana serija
08:10 Šaljivi kućni video
08:35 Obiteljske veze, serija

09:00 Nova lova – TV igra
11:00 Svi vole Raymonda, serija
12:00 Vijesti
12:20 Cosby show, serija
13:20 Tata i zetovi, serija
14:00 Enigma, igrani film
16:00 Obiteljske veze, serija
16:30 Svi vole Raymonda, serija
16:55 Vijesti
17:05 Svi vole Raymonda, serija
17:35 Cosby show, serija
18:35 Tata i zetovi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Naša mala klinika, serija
21:00 Banditi, igrani film
23:15 Vijesti
23:35 Seks i grad, serija
00:05 Na rubu zakona, serija
00:55 Ulica noćnih mora, igrani film
02:30 JAG, serija
03:20 Kraj programa

07.15 Everwood, dramska serija (R)
08.05 Astroboy, crtana serija
08.30 Transformers Energon, crtana serija
08.50 Montecristo, telenovela
09.45 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
10.10 Puna kuća, humoristična serija (R)
10.35 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
11.00 Bračne vode, humoristična serija (R)
11.30 Sudnica, show (R)
11.55 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.30 Vijesti
12.35 Eksploziv, magazin (R)
12.45 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
13.10 Everwood, dramska serija
14.00 Magnum, akcijska serija
14.55 Cobra 11, kriminalistička serija
15.50 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
16.15 Puna kuća, humoristična serija
16.40 Pod istim krovom, humoristična serija
17.05 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.35 Bračne vode, humoristična serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 – Pravda na zadatku, krim, serija

19.30 Zabranjena ljubav, sapunica
20.00 Bibin svijet, humoristična serija (dvije epizode)
21.10 Dozvola za Fockere, igrani film, komedija
23.05 Reži me, dramska serija
00.05 Vijesti
00.20 Put izdaje, akcijska serija (R)
01.10 Kunolovac, kviz

**SRIJEDA
5.9.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Planeti: Sudbina
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život
13.20 - Dramska serija
14.20 - Globalno sijelo
14.50 - GSS - Spas u planini
15.20 - Hrvatska kulturna baština: Naron
15.50 - Skica za portret
16.00 - Hrvatska danas
17.15 - Ljubav u zaleđu, serija
18.00 - Vijesti
18.15 - Mit dug 7000 kilometara - Amazona: U prašumi
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Boje turizma: Makarsko primorje i zaleđe
22.15 - Vijesti
22.25 - Vijesti iz kulture
22.35 - Ljetni hit: Šaptač konjima, američki film
01.25 - Vijesti dana
01.30 - Festivali filmovi: Edi, poljski film
03.25 - Globalno sijelo
03.55 - Hrvatska kulturna baština: Naron
04.25 - GSS - Spas u planini
04.55 - Boje turizma: Makarsko primorje i zaleđe
06.00 - Anin dvostruki život

07.00 - TV vodič
07.30 - TV raspored
07.45 - Žutokljunac
08.40 - Crtana serija
09.05 - Tema tjedna
09.15 - Navrh jezika
09.25 - Kratki spoj
09.40 - Iznad crte
09.55 - Inspektor Morse, serija

11.40 - Vrijeme ljubavi, serija
13.20 - Ljeto nam se vratilo...
14.00 - O.C. 3., serija
14.45 - Tree Hill 3., serija
15.30 - Vijesti na Drugom
15.38 - Obavještajci 3., serija
16.30 - Dva i pol muškarca 2.
16.50 - Dva i pol muškarca 2.
17.10 - Božićna priča Crne Guje
17.50 - Djevojke iz Coyote Bara, američki film
19.30 - Allo, allo 6. - serija
20.05 - Luda kuća 2., TV serija
20.40 - Bitange i princeze 3., serija
21.15 - Emisija
21.25 - Hrvatska - Španjolska, prijenos
23.05 - Emisija
23.30 - Vijesti na Drugom
23.35 - Sportske vijesti
23.50 - Bez traga 3., serija
00.35 - Zakon i red: Sudenje pred porotom 1., serija
01.20 - Zločinački umovi 1., serija
02.05 - Ljeto nam se vratilo...
02.45 - Pregled programa za četvrtak

06:30 Skrivena istina, serija
07:20 Nascar utrke
08:10 Šaljivi kućni video
08:35 Obiteljske veze, serija
09:00 Nova lova – TV igra
11:00 Svi vole Raymonda
12:00 Vijesti
12:20 Cosby show, serija
13:20 Tata i zetovi, serija
14:00 Banditi, igrani film
16:00 Obiteljske veze, serija
16:30 Svi vole Raymonda
16:50 Vijesti
16:50 Svi vole Raymonda
17:35 Cosby show, serija
18:35 Tata i zetovi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Cimmer fraj, serija
20:45 Lud, zbudjen, normalan, serija
21:25 Provjereno, informativni magazin
22:40 Vijesti
23:00 Seks i grad, serija
23:30 Will i Grace, serija
00:00 Novac, business magazin
00:25 Kuća duhova, igrani film
02:50 JAG, serija
03:40 Kraj programa

07.15 Everwood, dramska serija (R)
08.05 Astroboy, crtana serija
08.30 Transformers Energon

08.50 Montecristo, telenovela
09.45 Princ iz Bel- Aira, (R)
10.10 Puna kuća, serija (R)
10.35 Pod istim krovom, (R)
11.00 Bračne vode, serija (R)
11.30 Sudnica, show (R)
11.55 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.30 Vijesti
12.35 Eksploziv, magazin (R)
12.45 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
13.10 Everwood, dramska serija
14.00 Magnum, akcijska serija
14.55 Cobra 11, serija
15.50 Princ iz Bel- Aira, serija
16.15 Puna kuća, serija
16.40 Pod istim krovom, serija
17.05 Sam svoj majstor, serija
17.35 Bračne vode, serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 – Pravda na zadatku, krim, serija
19.30 Zabranjena ljubav
20.00 CSI: New York, kriminalistička serija (dvije epizode)
21.40 Zaboravljeni slučaj
22.30 Reži me, dramska serija
23.30 Vijesti
23.45 Red Bull Air Race 2007. - Budimpešta, sportsko-dokumentarna emisija (R)
00.20 Vatreni dečki, serija
01.10 Kunolovac, kviz

**ČETVRTAK
6.9.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Dokumentarna serija
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život
13.20 - Dramska serija
14.20 - Globalno sijelo
14.50 - GSS - Spas u planini
15.20 - Sasvim obični ljudi: Umjetni kuk
15.50 - Skica za portret
16.00 - Hrvatska danas
17.20 - Ljubav u zaleđu, serija
18.05 - Vijesti
18.20 - Mit dug 7000 kilometara - Amazona: U Amazoni
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Magazin
22.00 - Kratki susreti
22.35 - Vijesti

22.45 - Vijesti iz kulture
22.55 - Ljetni hit: Oko javnosti, američki film
00.35 - Vijesti dana
00.40 - Havana, ljubavi - njemački film
02.00 - CSI Miami 5., serija
02.45 - Monk 3., serija
03.30 - Oprah Show
04.15 - GSS - Spas u planini
04.45 - Kratki susreti
05.15 - Magazin
06.05 - Anin dvostruki život

07.00 - TV vodič
08.15 - Žutokljunac
09.10 - Crtana serija
09.35 - Tema tjedna
09.45 - Kokice
09.55 - Abeceda EU: U
10.10 - Kako žive životinje
10.25 - Inspektor Morse, serija
12.15 - Ljeto nam se vratilo...
12.55 - Odbojka, EP: Hrvatska - Bugarska, prijenos
15.30 - Vijesti na Drugom
15.40 - Dva i pol muškarca 2.
16.02 - Dva i pol muškarca 2.
16.25 - Šaptač konjima, američki film
19.10 - Alf, crtana serija
19.30 - Allo, allo 7. - humoristična serija
20.05 - CSI: Miami 5., serija
20.50 - Luda kuća 2., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 3.
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.30 - Monk 3., serija
23.20 - Bez traga 3., serija
00.05 - Zakon i red: Sudenje pred porotom 1., serija
00.50 - Zločinački umovi 1., serija
01.35 - Ljeto nam se vratilo...
02.15 - Pregled programa za petak

06:30 Skrivena istina, serija
07:20 Nascar utrke
08:10 Šaljivi kućni video
08:35 Obiteljske veze, serija
09:00 Nova lova - TV igra
11:00 Svi vole Raymonda
12:00 Vijesti
12:20 Cosby show, serija
13:20 Tata i zetovi, serija
14:00 K 2, igrani film
16:00 Obiteljske veze, serija
16:30 Svi vole Raymonda
16:55 Vijesti
17:05 Svi vole Raymonda, serija
17:35 Cosby show, serija
18:35 Tata i zetovi, serija

19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Istraga, kriminalistički magazin
21:40 Ostati živ, dokumentarno igrana emisija
22:35 Vijesti
22:55 Seks i grad, serija
23:25 Izgubljeni, serija
00:20 Dva metra pod zemljom, serija
01:10 Bijeli oleandar, igrani film
03:00 JAG, serija
03:50 Kraj programa

07.15 Everwood, dramska serija (R)
08.05 Astroboy, crtana serija
08.30 Transformers Energon, crtana serija
08.50 Montecristo, telenovela
09.45 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
10.10 Puna kuća, humoristična serija (R)
10.35 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
11.00 Bračne vode, humoristična serija (R)
11.30 Sudnica, show (R)
11.55 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
12.30 Vijesti
12.35 Eksploziv, magazin (R)
12.45 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
13.10 Everwood, dramska serija
14.00 Magnum, akcijska serija
14.55 Cobra 11, kriminalistička serija
15.50 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
16.15 Puna kuća, humoristična serija
16.40 Pod istim krovom, humoristična serija
17.05 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.35 Bračne vode, humoristična serija
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda na zadatku, kriminalistička serija
19.30 Zabranjena ljubav, sapunica
20.00 Prsten Nibelunga, fantastični epsko-povijesni tv event
22.50 Reži me, dramska serija
23.50 Vijesti
00.05 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija (R)
00.55 Kunolovac, kviz

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se srijedom na programu HRT1, u terminu od 16 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Ususret Europi' (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Kamo za vikend' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultura četvrtkom' (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', zabavna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (zanimljivosti, moda, Tjedni vodič)
- 19,30 'Priča za laku noć' – Dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba

Mali oglasi

Prodajem kupine, isporuka na području Sombora i Subotice po dogovoru na dan berbe.
Tel: 063 593 068, 064 492 47 18

Prodajem sliku »Krizanteme sa svijećom« 1990. autora Stipana Šabića (1928.-2003.), tehnika suhi pastel, dimenzije 67 x 47 cm, uokvirena 85 x 65 cm.
Molimo javiti se na telefon 024/ 550 - 163.

Prodaje se knjiga »Saga o Bunjevcima i Šokcima – Hrvatima i ne Hrvatima...« u subotičkim knjižarama »Danilo Kiš« i »Plato« (institucijama prospektom i predračunom). Vjerujte, dokumentirano i zanimljivo Vama i pokoljenjima. Autor: Alojzije Poljaković, Ulica Bohinjska br. 3, Subotica.
Tel. 024/546 046

Dajem u zakup lijep poslovni prostor u centru grada (35 četvornih metara) sastavljen iz dvije prostorije plus sanitarni čvor.
Tel: 064/ 229 - 6773

Prodajem šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera. Tijekom cijele godine prodajem,
Karan. Tel: 025/ 830 - 475 i 063/ 717 - 4888.

Prodajem staru kuću za rušenje, MZ »Novo selo«. Plac 340 m²,
Tel. 024/ 532 - 505.

Prodajem veliku dvosobnu kuću u Đurđinu, Matka Vukovića 20. s nusprostorijom, uz asfaltiranu cestu, na čošku. Čisto vlasništvo. Legalizirana gradnja.
Pitati na telefon 064/ 239 - 0122, Tomica Crnković.

Prodajem tri lanca zemlje prve klase, u Šandorskom ataru kod »Agrokombinata«.
Tel.: 024/522-677

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,

I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PODUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PODUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PRIJEVOZ I CEREMONIJAL
POKOPA

Tel.: 024-558-011

Cvjećara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno

- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)

- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

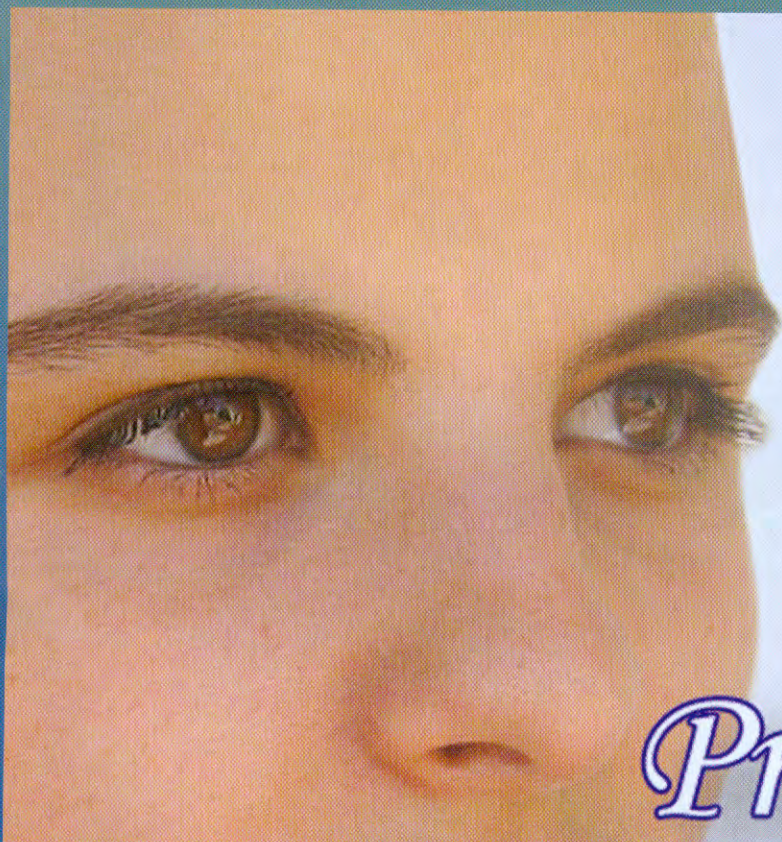
VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

HKC "Bunjevačko kolo"

folklorni - glazbeni - dramski - likovni
odjel

od 3 do 20 godina

DJECO

Ako želite da plešete, pjevate, slikate i svirate
pozivamo vas da se učlanite u naše odjele,
družite se i putujete.

Upis u odjele svaki radni dan
od 03.09. do 28.09. , od 18:30 do 22 sata.

Informacije:

HKC "Bunjevačko kolo", Preradovićeve 4, Tel: 024/555-589.

Svaki radni dan 9-14 sati